

Van: "Het Regelink" [redacted]
Verzonden: woensdag 22 februari 2023 14:20
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: Vooroverleg omgevingsstatus en mogelijk inrichtingsplan Landgoed Het Regelink
Bijlage(n): Tuinhistorisch-Onderzoek-Het Regelink-Hengelo-GLD-Analyse-Waardestelling-2022.pdf, Tuinhistorisch-Onderzoek-Het-Regelink-Hengelo-GLD-TuinTerTijd-Cultuurhistorische-Ontwikkeling-2013.pdf

Gelieve voorgaande mail via [redacted] te verwijderen.
Bij deze opnieuw via [redacted]

Dank!

Mvg,

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 22 februari 2023 14:19
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: FW: Vooroverleg omgevingsstatus en mogelijk inrichtingsplan Landgoed Het Regelink

Goedemiddag heer [redacted] beste [redacted]

Bedankt voor uw reactie!

Hierbij stuur ik u twee documenten van 2013 en 2022.

Direct per 6 maart (dit is aan u) willen we graag een gesprek aangaan bij Het Regelink.
Wellicht voor u als steun in de rug lijkt het ons een goed plan mevrouw [redacted] mee te nemen.
Zo kunnen we ook met haar eens kennismaken.

Dit zou ons goed doen en het lijkt ons niet verkeerd voor de wederzijdse betrekkingen.

Bedankt.

Mvg,

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 22 februari 2023 13:20
Aan: Het Regelink [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: Re: Vooroverleg omgevingsstatus en mogelijk inrichtingsplan Landgoed Het Regelink

Goedemiddag

Zou u mij de waardestelling opnieuw willen sturen? Ik heb deze wel eens langs zien komen maar toen was ik nog niet op de functie cultuurhistorie en zou hem niet zo snel terug kunnen vinden.

Wilt u ook een aantal suggesties doen voor momenten in de week 6-10 maart om af te spreken? Dan neem ik volgende week de tijd om het onderzoek goed te lezen.

Ik waak er dus vooral op dat ik niet zoveel tegelijk oppak dat het ten koste van andere lopende plannen gaat, er is geen sprake van onwil om met u in gesprek te gaan. Ik rond deze week veel lopende zaken af dus er ontstaat weer ruimte.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted]

Medewerker Monumenten & Cultuurhistorie

Op 22 feb. 2023 om 13:12 heeft Het Regelink [REDACTED] het volgende geschreven:

□

Goedemiddag heer [REDACTED]

Wij zullen uw beperkte inzet meenemen in de onderhandelingen en gaan ervan uit dat u met terugwerkende kracht het één en ander met ons had kunnen bespreken in het kader van de omgevingsstatus van Landgoed Het Regelink.

De waardestelling van Landgoed Het Regelink ligt sinds vorig jaar mei 2022 bij de Gemeente Bronckhorst en is bekend bij de diverse partijen. Dus ook bij uw collega ('s).

Mocht u met deze informatie niet op de hoogte zijn, dan zend ik u alsnog ter info de waardestelling.

Bedankt voor uw gedane moeite.

Ik hoor graag van u.

Mvg,

[REDACTED]

Van: [REDACTED]

Verzonden: dinsdag 21 februari 2023 17:45

Aan: Het Regelink [REDACTED]

CC: [REDACTED]

Onderwerp: RE: Vooroverleg omgevingsstatus en mogelijk inrichtingsplan Landgoed Het Regelink

Goedemiddag

De eerste twee maanden van dit jaar zal ik zeker vol druk zijn met het afwerken van de lopende aanvragen, het inwerken in de huidige functie als medewerker monumenten en het behandelen van de vele subsidie-aanvragen die begin dit jaar zijn ingediend. Het spijt me daarom als ik niet meteen op uw vraag reageer, maar ik kan helaas niet alle nieuwe vragen oppakken tot ik daadwerkelijk voldoende tijd heb.

Vanaf maart ben ik beter bereikbaar omdat dan een hoofdmoot van de aangevraagde subsidies verwerkt is.

Met vriendelijke groeten,

[REDACTED]

Van: Het Regelink [REDACTED]

Verzonden: dinsdag 21 februari 2023 16:21

Aan: [REDACTED]

CC: [REDACTED]

Onderwerp: Fw: vooroverleg omgevingsstatus en mogelijk inrichtingsplan Landgoed Het Regelink

Goedemiddag heer [REDACTED] beste [REDACTED]

Ik heb nog geen overleg met u kunnen voeren over bovenstaande kwestie.

Mijn mobiele nummer is [REDACTED]

Ik hoop snel van u te horen...

We willen graag met u in gesprek.

Bedankt.

Mvg,

J

Van: Het Regelink

Verzonden: donderdag 16 februari 2023 13:04

Aan:

J

Onderwerp: Vooroverleg omgevingsstatus en mogelijk inrichtingsplan Landgoed Het Regelink

Geacht heer

J

beste

J

Ik probeer met u al geruime tijd een afspraak te maken en heb inmiddels meerdere malen gepoogd telefonisch met u contact te leggen.

Dit is inmiddels drie weken geleden. Van Rentmeester Witte heb ik uw mailadres gekregen en was zo vrij op deze wijze ons verzoek bij u neer te leggen.

Ik zou het graag met u willen hebben over de omgevingsstatus van de cultuurhistorische en monumentale waarde (gebouwen en groen) van Landgoed Het Regelink en daarbuiten.

Het is belangrijk voor ons om het met u te hebben over de waardestelling.

Ik zou graag met u een vooroverleg willen inplannen voor een mogelijk vervolg inzake het produceren van een inrichtingsplan voor het landgoed.

Wellicht is het mogelijk mevrouw ook uit te nodigen voor een gezamenlijk gesprek bij het Regelink.

We hebben haar naam van dhr. van de Gemeente en zou de invulling kunnen doen ten aanzien van het landschap en groen.

Zij is op de hoogte met de situatie rond landgoed Het Regelink.

Zou u van het bovenstaande mij een bevestiging kunnen sturen en deze casus willen registreren bij de Gemeente Bronckhorst.

We horen graag van u.

U kunt mij bereiken op het mobiele nummer

J

Bij voorbaat dank.

Mvg,

J

TUINTERTIJD

BUREAU VOOR TUINHISTORIE
MAART 2022

LANDGOED HET REGELINK, HENGELO (GLD)
- ANALYSE & WAARDESTELLING -

LANDGOED HET REGELINK, HENGELO (GLD) - ANALYSE & WAARDESTELLING -

3

Opdrachtnemer:

TuinTerTijd Bureau voor tuinhistorie

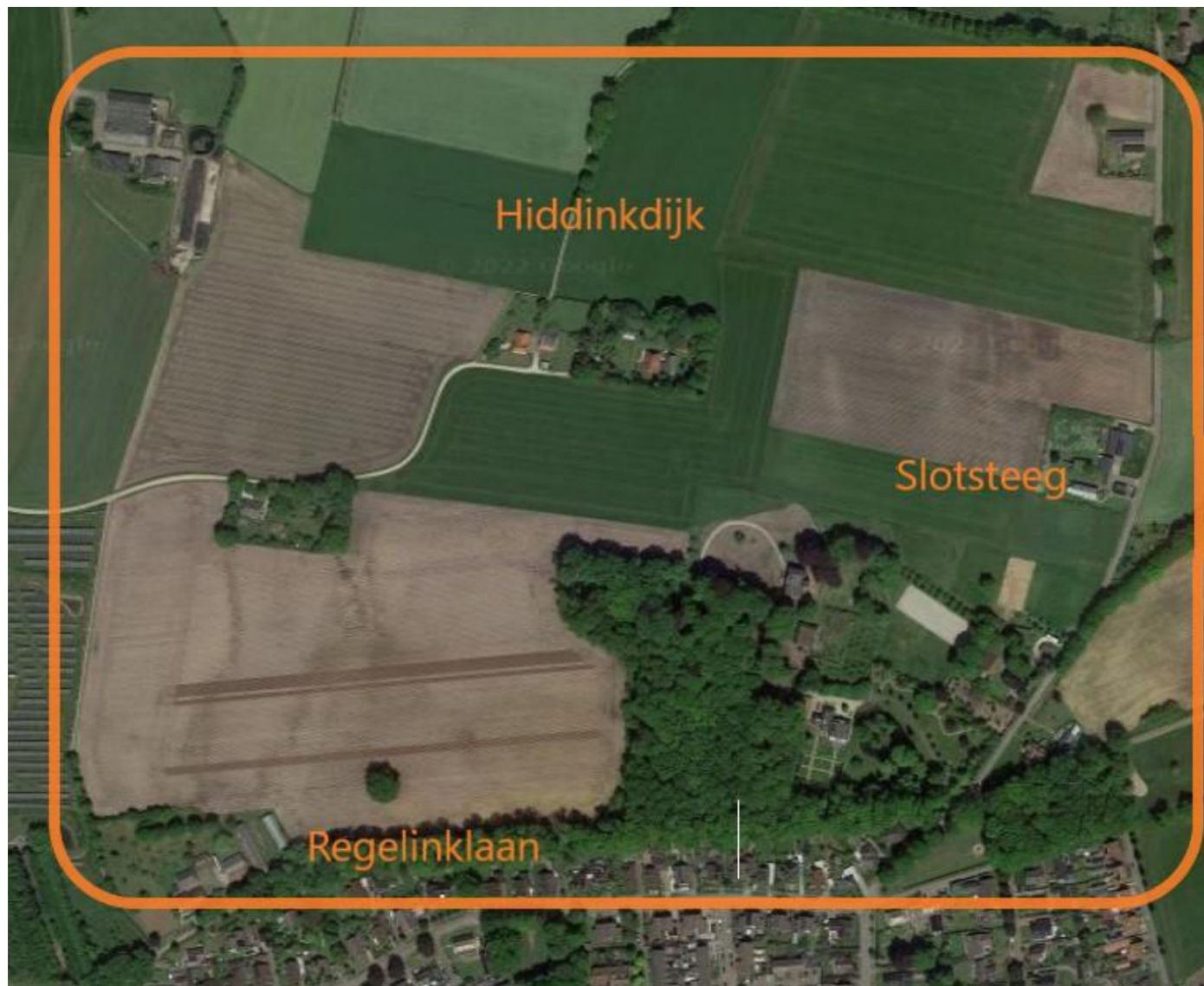
Vorden, februari/maart 2022

Opdrachtgever:

INHOUD

INLEIDING	7
KENGEGEVENS	11
CULTUURHISTORIE	15
CONCLUSIE	25
ANALYSE & WAARDESTELLING	35
1. HET LANDGOED ALS GEHEEL	43
2. DE REGELINKLAAN	45
3. HET TERREIN VAN VERMAAK	47
4. DE BOSPERCELEN	49
5. DE VOORMALIGE MOESTUIN MET TUINMUUR	51
6. DE TUINAANLEG IN DE DIRECTE OMGEVING VAN HET HUIS	53
BIBLIOGRAFIE	55
COLOFON	57
BIJLAGEN	58

1. Het landgoed als geheel in het oranje kader, bron: Google Earth, bewerking: TuinTerTijd, beelden van mei 2021

INLEIDING

Landgoed Het Regelink ligt aan de Regelinklaan aan de rand van het dorp Hengelo (Gld) en is ongeveer 20 hectare groot. Samen met de landgoederen 't Meenink (complex historische buitenplaats), Het Zelle (complex historische buitenplaats) en Het Kervel (zonder beschermde status) is Het Regelink (rijksbescherming voor wat betreft het huis) een van de vier overgebleven goederen van het ooit zeer rijke landgoederen/buitenplaatsen/herenboerderijenlandschap rond Hengelo.¹

De huidige historische park- en tuinaanleg op landgoed Het Regelink in landschaps-/eclectische stijl dateert in oorsprong uit het begin van de 19^e eeuw en het begin van de 21^e eeuw is gelegen binnen de rechtlijnige landgoedstructuren uit de begin periode van het landgoed (18e eeuw) waarvan de huidige Regelinklaan zeer gaaf bewaard is gebleven. Rondom de eerder aanwezige boerderij/hofstede en het landgoed als geheel is aan het begin van de 19e eeuw een landschappelijke sieraanleg gerealiseerd als zogenaamde *Ferme Ornée*.

Het grootste deel van landgoed Het Regelink is in bezit van [REDACTED]. Het hoofdhuis heeft een rijksbeschermde status (zie bijlage I).² De tuin- en parkaanleg heeft geen beschermde status. De andere delen van het landgoed zijn in bezit van verschillende eigenaren.

Aan het begin van de Regelinklaan bevindt zich de boerderij *Klein Regeling*; vanouds hebben het (eerdere) hoofdhuis (*Groot Regeling*) en deze boerderij een landschappelijke en economische eenheid gevormd, de landschappelijke eenheid bestaat heden nog. De weilanden, akkers en andere percelen die vanouds tot het landgoed behoren, worden in dit rapport als een geheel besproken.

In het voorjaar van 2011 werd door TuinTerTijd bureau voor tuinhistorie een tuinhistorisch onderzoek uitgevoerd, en een restauratieadvies opgesteld voor de aanwezige vijver.³ Een groot deel van dit onderzoek is in dit rapport opgenomen; de in de loop der tijd gevonden nieuwe onderzoeksresultaten zijn toegevoegd.

In het rapport uit 2011 ontbraken onderstaande onderdelen:

I - Een inventarisatie van het object met betrekking tot de: Algemene gegevens, oriëntatie en landschappelijke gegevens; Een beschrijving van de geomorfologie, bodem en waterhuishouding en de cultuurhistorie in het algemeen;

Historische fasekaarten van het park (en, indien van belang, van zijn omgeving), met daarop het verloop van paden, waterpartijen, zichtlijnen, beplanting en eventuele inrichtingselementen in verschillende perioden.

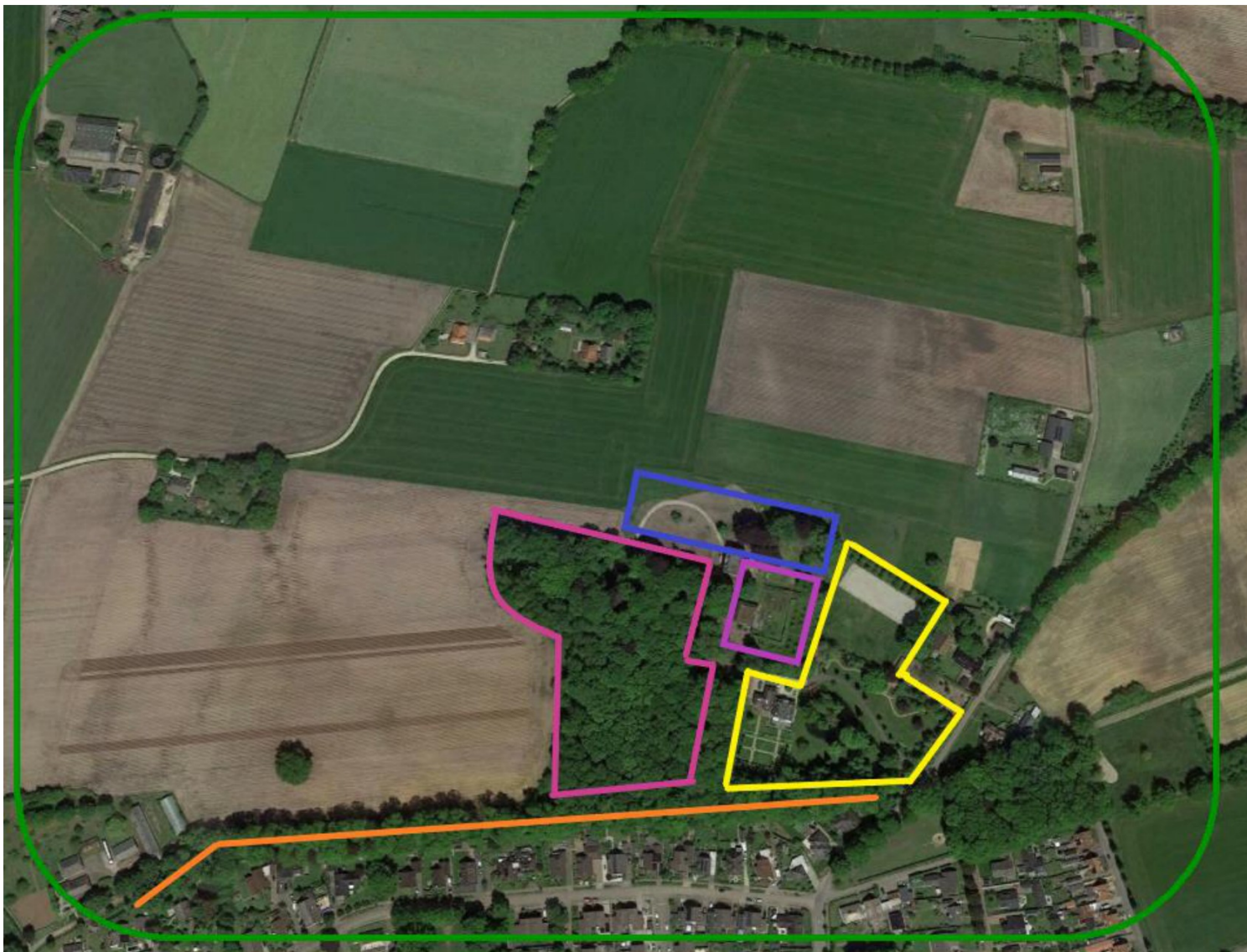
II - Een analyse en (cultuurhistorische) waardestelling met betrekking tot: het gehele object en opgesplitst naar terreinonderdeel.

III - Een visie en streefbeeld ten aanzien van het project op grond van bovengenoemde cultuurhistorische waardering.

¹ Inventarisatie van de goederen binnen gemeente Bronckhorst en het samenstellen van een landgoederenverwachtingskaart is wenselijk.

² Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, Amersfoort, *Complexnummer: 21512*, gedownload: 9 februari 2022.

³ [REDACTED] *Landgoed Regelink, Hengelo gld - onderzoek tbv aanvraag aanleunrangschikking NSW-*, Netterden april 2011; [REDACTED] *Landgoed Regelink, Hengelo gld - historisch onderzoek tbv rangschikking historische buitenplaats-* TuinTerTijd, Netterden mei 2011 (niet gepubliceerd rapport, verbeterde versie van het bovenstaande); [REDACTED] *Landgoed Het Regelink, Hengelo GLD - tuinhistorisch onderzoek- cultuurhistorische ontwikkeling*, TuinTerTijd, Netterden 2011 (in te zien via: <https://www.tuintertijd.nl/wp-content/uploads/2017/01/Tuinhistorisch-onderzoek-Het-Regelink-Hengelo-gld-TuinTerTijd-oktober-2013.pdf>)

2. Het landgoed als geheel in het groene kader, bron: Google Earth, beelden van mei 2021, bewerking: TuinTerTijd

In dit rapport is onderdeel II uitgewerkt; als onderbouwing voor een visie en streefbeeld (III) wat eigenaren binnenkort willen uitwerken.

Deze analyse en waardestelling zijn opgesteld aan de hand van:

- ◇ enkele bezoeken aan het landgoed met een inventarisatie (veldonderzoek), voorzien van documentatie in de vorm van foto's;
- ◇ gesprekken met de eigenaars;
- ◇ het cultuurhistorisch onderzoek uit 2011 en verder archief-, literatuur- en bronnenonderzoek;

Dit rapport omvat:

- ◇ Een beschrijving van de parkaanleg op basis van het veldonderzoek (voorzien van foto's);
- ◇ Een beschrijving van de historische ontwikkeling van de verschillende terreinonderdelen op basis van historische bronnen;
- ◇ een waardestelling ten aanzien van het gehele landgoed en de verschillende terreinonderdelen;

De veldonderzoeken ten behoeve van dit rapport vonden plaats op 8 februari 2022 en 23 februari 2022.

Het plangebied (zie ook nevenstaande afbeelding) is ingedeeld in de volgende onderdelen, omwille van de duidelijkheid voorzien van een kleur:

- * HET LANDGOED ALS GEHEEL MET OMLIGGENDE PERCELEN (VELDEN, WEILANDEN)
- * DE REGELINKLAAN
- * HET TERREIN VAN VERMAAK MET VROEG-LANDSCHAPPELIJKE VIJVER MET EILAND
- * DE BOSPERCELEN
- * DE VOORMALIGE MOESTUIN MET TUINMUUR
- * DE TUINAANLEG IN DE DIRECTE OMGEVING VAN HET HUIS

Deze indeling zal in dit rapport worden gehanteerd.

De terreinonderdelen worden gewaardeerd op basis van: cultuurhistorische aspecten, ensemble waarden (samenhang met, situering, aanzien van de omgeving), tuinhistorische waarden, natuur- en recreatieve-gebruikswaarden. De waardestellingen betreffen bewaarde onderdelen en aspecten uit aanlegfasen in het verleden; zij kunnen een hoge, een positieve of een indifferente monumentwaarde hebben.⁴

Hierbij dient te worden opgemerkt dat een waardestelling uitsluitend betrekking heeft op de aanwezige structuren, elementen en beplanting gebaseerd op de op dit moment bekende cultuurhistorische informatie. Mochten door onderzoek nieuwe gegevens beschikbaar komen, kan een waardestelling worden aangepast.

⁴ Richtlijnen tuinhistorisch onderzoek, voor waardestellingen van groen erfgoed, Amersfoort z.j.

De restauratieadviezen dienen het versterken en herstellen van cultuurhistorisch waardevolle delen en aspecten van het landgoed en de tuin- en parkaanleg; de esthetische waarden van het landgoed te vergroten, zonder de natuurwaarden aan te tasten.

Bij het opstellen van dit rapport is uitgegaan van:

- *Richtlijnen tuinhistorisch onderzoek* opgesteld door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed;⁵
- versterken en eventuele restauratie van de verschillende waarden;
- wensen vanuit de eigenaren bewoners (te weten: meer grandeur terug te brengen, een plaats om te vertoeven (openstelling voor bezoekers en toeristen, recreanten) , behoud en versterken van de natuurwaarden;
- het landgoed als geheel, inclusief de percelen van andere eigenaren.

Voor de meer algemene gegevens omtrent bodem en waterhuishouding, de recreatieve- en natuurwaarden wordt uitdrukkelijk verwezen naar de rapporten van [redacted] uit 2007 en 2008, tenzij nieuwe onderzoeksresultaten en inzichten een ander beheer vereisen. Ook daar waar onderdelen in 2007/2008 niet aan de orde zijn gekomen, wordt in dit rapport dieper ingegaan, zoals de periode van de familie Willinck (1803-1832).⁶

[redacted]

Vorden, maart 2022

TuinTerTijd

bureau voor tuinhistorie

⁵ *Richtlijnen tuinhistorisch onderzoek*, 22.

⁶ [redacted] *Het Regelink te Hengelo (gld) Beheersplan deel 1 Tuinhistorische waardering*, Maarn 2007 (niet gepubliceerd rapport) en [redacted] *Het Regelink te Hengelo (gld.) Beheersplan deel 2 Groenbeheervisie*, Maarn 2008 (niet gepubliceerd rapport). [redacted] gaat in zijn cultuurhistorische ontwikkeling en -waardering voorbij aan de periode [redacted]. Zoals later in dit rapport zal blijken is familie [redacted] juist de grondlegger van de meeste, tot nu, behouden structuren op het landgoed.

KENGEGEVENS

Buitenplaats/landgoed : Het Regelink
Adres : Regelinklaan 3 t/m 7
7255 DA HENGLO
Gemeente : Bronckhorst
Provincie : Gelderland

Bescherming Monumentenwet 1988

Aanwijzing als : Het landhuis sinds 11 mei 1966
Monumentnummer : 21512
Omschrijving : zie bijlage I

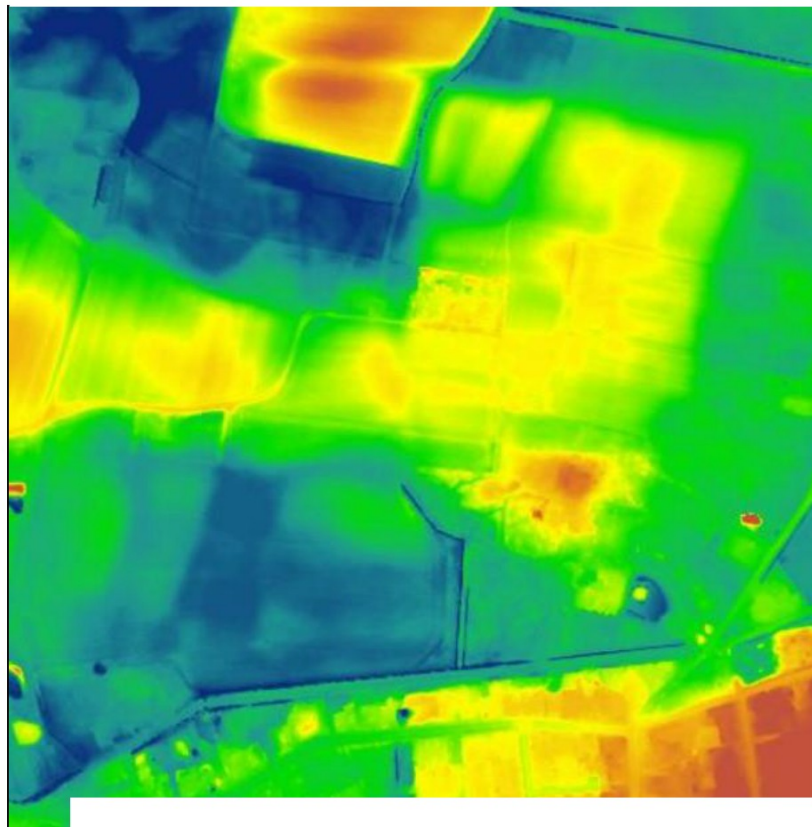
Kadastrale gegevens

Kadastrale gemeente : Hengelo (GLD)
Sectie/perceelnummers : N 467 t/m 469 , 470, 471, 546, 554 en 557 (percelen van opdrachtgevers)
Oppervlakte : ca. 20 hectare (incl. percelen van andere eigenaren)
Gerechtigden :

Natuurschoonwet:

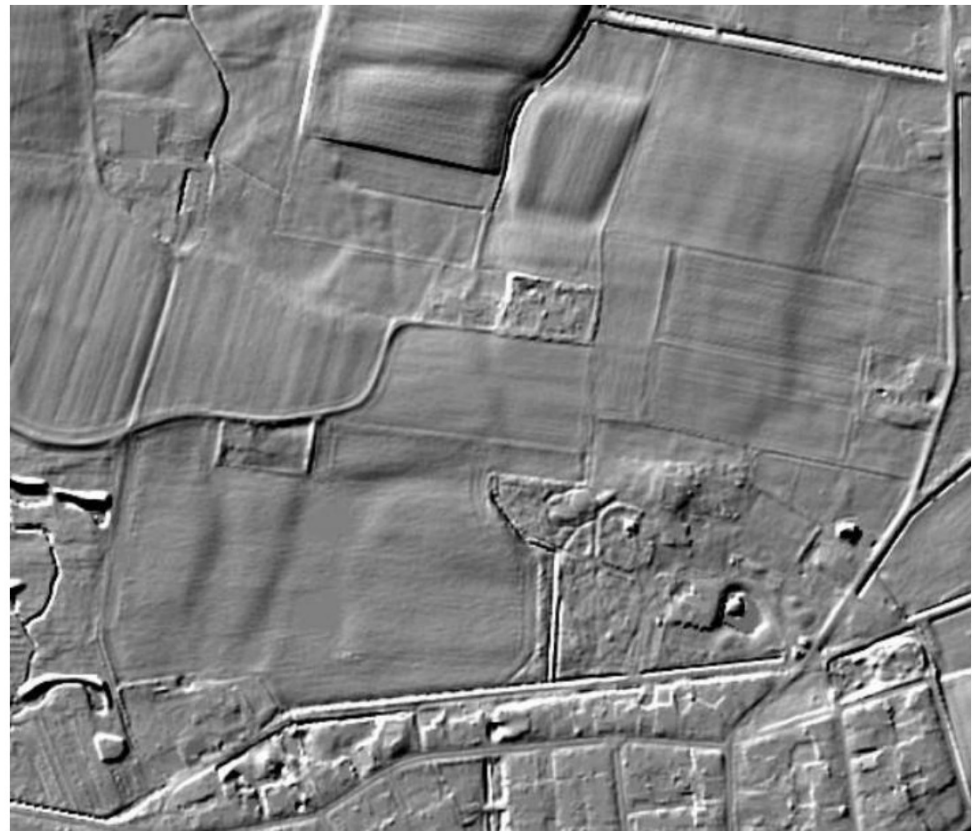
Het landgoed is gerangschikt onder de Natuurschoonwet 1928

Contactpersonen:

Legenda

AHN3 DTM - Blauw / Groen / Oranje (dynamische opmaak)

3. Het Actuele Hoogtebestand Nederland geeft hoge(re) en lage(re) delen van het landgoed weer, in de zogenaamde opmaak 'Hillshade' (rechts) zijn contouren duidelijk zichtbaar

GEOMORFOLOGIE EN WATERHUISHOUDING

Voor de gegevens omtrent geomorfologie, bodem en waterhuishouding wordt hier verwezen naar het rapport van [REDACTED] uit 2007.

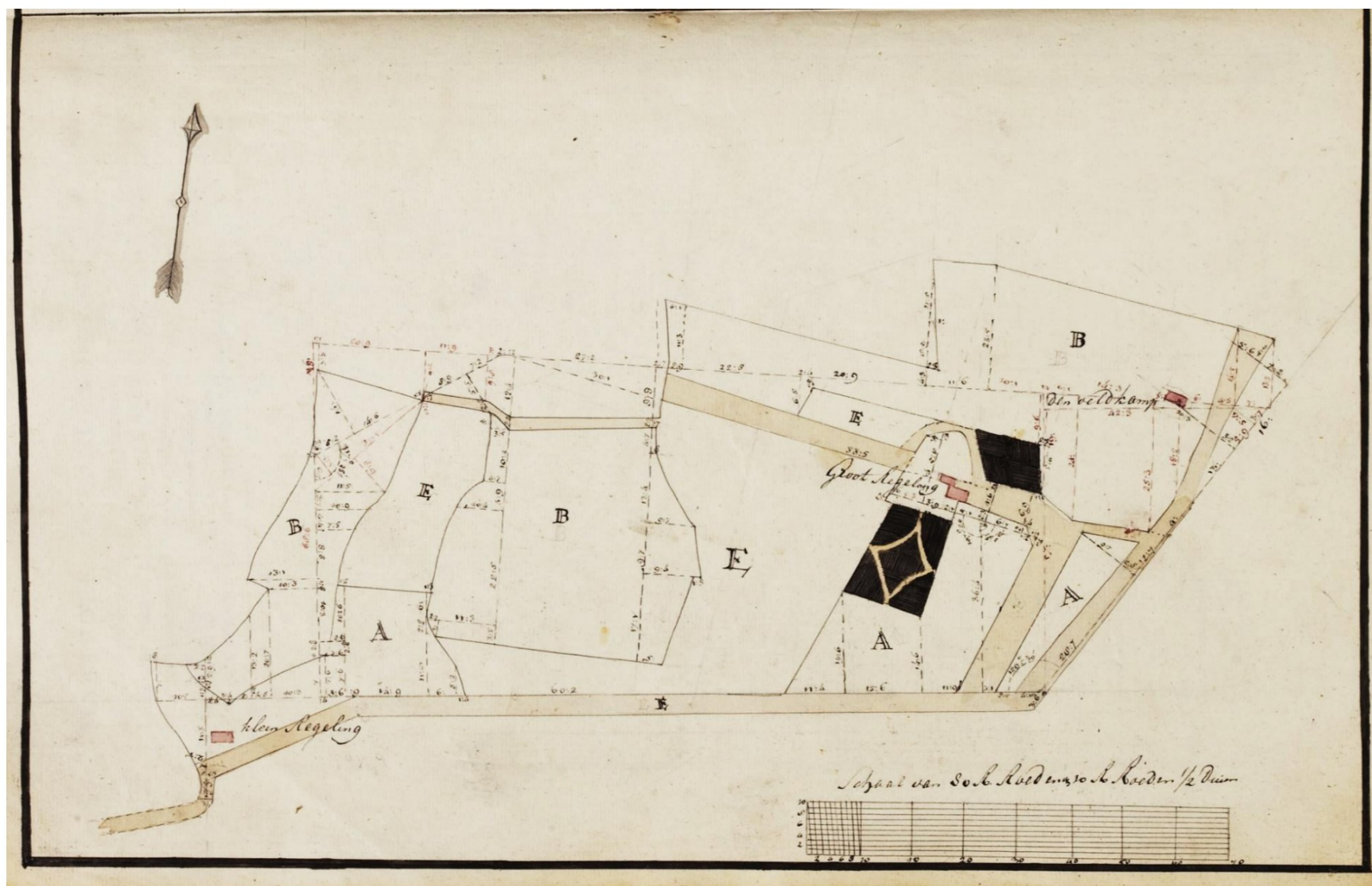
Nevenstaande afbeeldingen uit het Actueel Hoogtebestand Nederland waren nog niet beschikbaar, daarom worden deze hier opgenomen.⁷

De linker afbeelding geeft is een weergave van de hogere en lagere delen van het landgoed, de rechter afbeelding (AHN 3 hillshade) geeft eveneens hogere en lagere delen weer, waarbij perceelcontouren duidelijk zichtbaar zijn.

NATUUR, FLORA EN FAUNA

Ook hiervoor wordt verwezen naar [REDACTED] 2007.

⁷ Het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) is een bestand met gedetailleerde en nauwkeurige hoogtegegevens voor heel Nederland. Voor heel Nederland is van elke vierkante meter bekend wat de hoogte is. De waterschappen, provincies en Rijkswaterstaat laten het AHN maken voor hun dagelijks werk, met name voor waterbeheer en waterkeringbeheer, maar ook voor andere toepassingen wordt het AHN gebruikt. De hier gebruikte afbeeldingen geven AHN3 (periode 2014-2019) weer, voor Hengelo is nog geen AHN4 beschikbaar, zie ahn.nl.

4. Opmetingstekening uit de Maatboeken ten behoeve van de heffing van de (grond)belasting, door J.H. Docters van Leeuwen, 1809

CULTUURHISTORIE

INLEIDING

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de ontwikkelings- en eigendomsgeschiedenis van landgoed Het Regelink, tevens zal worden ingegaan op de structuren van het goed en zijn aanleg vanaf het begin van de negentiende eeuw tot het begin van de twintigste eeuw. Hierna volgt een korte schets van de families welke het grootste stempel op het landgoed hebben gedrukt en er wordt een indruk gegeven van de contemporaine tuinkunst.

1803 – 1809

In verschillende publicaties⁸ betreffende het landgoed wordt gemeld dat omstreeks 1313 al sprake is van het erf *Reghesingh of Reghening*. In 1650 zou het goed hebben toebehoord aan *jonker Van Leeuw*. In 1803 komen Groot en Klein Regelink in handen van Lambert Arnold Willinck (Hengelo, 27 september 1739⁹ - Hengelo, 30 november 1825¹⁰) en zijn tweede vrouw Gerharda Anna Slicher (1751 – Hengelo, 16 januari 1820¹¹).¹² Helaas vermeldt de verkoopakte uit 1803 weinig over de indeling van het landgoed en is uit deze periode geen kaart bekend waaruit blijkt hoe het landgoed er heeft uitgezien. Wel is er sprake van *hoven*, dat wil zeggen dat er moestuinen aanwezig zijn geweest.

Pas in 1809, in de *Maatboeken ten behoeve van de heffing van de (grond)belasting, maatboeken der landerijen, 1809-1811 Hengelo*¹³ wordt duidelijk hoe het landgoed er heeft uitgezien en was op- en ingedeeld; door landmeter J.H. Docters van Leeuwen werd een overzicht gegeven van alle in de *jurisdictie Hengelo* aanwezige percelen. Perceelnummer 507 betreft het bezit van L.A. Willinck, zie nevenstaande tekening welke afkomstig is uit dit maatboek.

Naast de kaart geeft Docters van Leeuwen ook een korte beschrijving van het goed: *Renvoij Behorende bij de nevenstaande tekening van de Buitenplaats genaamd Het Regeling, toebehorende aan de Heer Lambert Arnold Willink, Gelegen in de jurisdictie Hengelo No 507 De Buitenplaats genaamd Het Regeling in Massa Groot Mergins: 19 Roeden: 558 waaronder aan weiland gemerkeerd [sic!] Litt A 3 65*

Bouwland B 9 51

Bosch E 6 388

Huis, hof en Erv 1 54

Total 19 [Morgen] 558 [Roeden], Hengelo den 20^e van Wintermaand [december] 1809 J^s.H. Docters van Leeuwen

⁸ Hier wordt vooral geput uit: Jan Harenberg. *Geneugten van het buitenleven*, Alphen aan den Rijn, 2003.

⁹ Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers, Doetinchem, (hierna: ECAL), *Bevolkingsregister Hengelo*, register 1, blz. 263.

¹⁰ Gelders Archief, Arnhem (hierna GldA) *Burgelijke Stand Hengelo* (hierna BsH) *overlijdensakten*, toeg.nr.: 0207, inv.nr.: 4199, aktenummer: 53, *doopplaats: Amsterdam, beroep overledene: oud richter*

¹¹ GldA, BsH, *overlijdensakten*, toeg.nr.: 0207, inv.nr.: 4199, aktenr.: 1, *oud 69 jaar*.

¹² GldA, *Oud Rechterlijk Archief, Landdrostambt Zutphen*, toeg.nr.: 0217, inv.nr.: 671, via genealogiedomein.nl. *Opdragt van het erve en goed Groot en Klein Regelink ge[naamt] met alle derven onderhorige behuizingen, hoven bouw en weidelanden, akkermaal bossen en verder houtgewas, door den volm[agtiger] van J. Menil en H.R. Courte, ehelieden, aan Lambert Arnold Willinck en zijn vrouw Gerharda Anna Slicher op den 23 december 1803* (Dit zijn zeer waarschijnlijk Jacques Menil, geboren in Haarlem en overleden in Zutphen op 10 juli 1826 en Henriëtte Rebecque Courte, geboren in Amsterdam, overleden in Zutphen op 25 februari 1830).

¹³ GldA, *Collectie Maatboeken*, toeg. nr.: 0096, inv.nr.: 15.

5. Het Enzerinck bij Vorden aan het begin van de negentiende eeuw; een boerderij met herenkamer aan de voorzijde

Landmeter Docters van Leeuwen geeft weliswaar weinig informatie over de precieze invulling van deze aanleg, maar men mag aannemen dat de ruitvormige invulling ten zuiden en het parallellogram ten noorden van het huis een nuts- of moestuin vormden, temeer omdat deze delen van de tuin later in 1825 in de kadastrale leggers als respectievelijk *tuin 2^e klasse* en *tuin 3^e klasse* worden gespecificeerd. Deze nutstuinen liggen beide in het zicht van het huis en zullen door de bewoners graag gezien zijn. In noordelijke richting keek men uit over bouwland, in het zuiden werd de blik verder geleid over weiland. Het perceel wordt aan de zuidzijde omzoomd door *Bosch*, dit is ongetwijfeld laanbeplanting geweest, de huidige Regelinklaan. Het huis is via twee lanen, vanaf de oost- en zuidzijde, bereikbaar.

Eigenaresse Gerharda Anna Slicher overlijdt op 16 januari 1820 en vervolgens vinden enkele veilingen van onroerend goed plaats op 24 en 31 maart 1820.¹⁴ Op 21 juli van dat jaar wordt het goed Klein Regelink verkocht aan Lodewijk Lebbink.¹⁵

Van landgoed Het Regelink is tot nu toe geen afbeelding bekend, die de situatie van deze periode, begin negentiende eeuw, weergeeft, maar ten noorden van Vorden bevindt zich een landgoed Het Enzerinck¹⁶ genaamd, waarvan nevenstaande afbeelding door de toenmalige bewoner is gemaakt.¹⁷

Deze tekening geeft een goede indruk van een situatie zoals die zich ook op landgoed Het Regelink zal hebben voorgedaan. Ook bij het hoofdhuis van landgoed Het Regelink bevond zich een *annexe schuur* en een *vertrek op den deel inganghebbende*.¹⁸ De akkers op Het Enzerinck zijn tot bijna aan het huis aangelegd, ook op Het Regelink zal de situatie vrijwel zo geweest zijn.

1810 – 1825

In 1825 wordt Hengelo in kaart gebracht in verband met de invoering van het kadaster. Op de nevenstaande bewerking van het kadastraal minuutplan¹⁹ is het bezit van familie Willinck rood omlijnd. Op deze percelen bevindt zich een van de drie daghuurderswoningen (De Veldkamp, perceelnummer 197) Bovendien heeft de familie aan de oostkant van de huidige Slotsteeg nog enkele percelen grond met daarop (pacht)boerderijen. Deze percelen bestaan vooral uit *heide* en enig *bouwland*, zie onderstaande uitsnede uit het kadastraal minuutplan.²⁰ Op deze percelen bevinden zich twee van de drie daghuurderswoningen (perceelnummers 7 en 54)

Inmiddels is het landgoed in eigendom gekomen van Casper Derk Willinck, zoon van Lambert Arnold en zijn eerste vrouw Maria Foreest. Verder is het bezit aan de oost- en zuidzijde van de huidige Regelinklaan en aan de oostzijde van de huidige Slotsteeg, met enkele percelen beduidend uitgebreid ten opzichte van de kaart uit 1809.

6. Uitsnede uit het kadastraal minuutplan, rood omlijnd: het bezit van de familie Willinck

¹⁴ GldA, *Notariële archieven* (hierna NA), *Standplaats Vorden*, notaris J.H. Gallée, toeg.nr.: 0168, inv.nr.: 1481, akten van 24 en 31 maart 1820.

¹⁵ GldA, NA *Standplaats Hengelo*, *Repertoires Notaris Ghijm*, toeg.nr.: 0168, inv.nr.: 920, 10 juli 1821 *Lambert Arnold Willinck weduenaar van Gerharda Anna Slicher het erve en goed Klein Regelink hier wordt verkocht aan Lodewijk Lebbink beide wonende te Hengelo*.

¹⁶ Het Enzerinck werd echter door een boerenfamilie bewoond, de boerderij was van een herenkamer voorzien, alwaar de eigenaar van Het Enzerinck (Mr. Everhard Alexander Verhuell, later burgemeester van de stad Doesburg) en zijn familie logeerde als zij de zomer doorbrachten op het 'platteland'. Familie Willinck, zo blijkt uit verschillende akten, woonde het gehele jaar op landgoed Het Regelink.

¹⁷ GldA, 1551 *Topografisch-historische Atlas Gelderland*, 2459 *Het Ensering : optrekje van Mr. Everard Alexander Verhuell, 1807-1820*.

¹⁸ GldA, NA *Hengelo*, Notaris Ghijm, toeg.nr.: 0168, inv.nr.: 920, aktenummer 83, 13 oktober 1826 *akte der nalatenschap van L.A. Willink*

¹⁹ Kadastraal Minuutplan, Hengelo, sectie K, blad 01, watwaswaar.nl, bewerking: TuinTerTijd (deze site is tegenwoordig niet meer raadpleegbaar)

²⁰ Kadastraal Minuutplan, Hengelo, sectie E, blad 01, watwaswaar.nl, bewerking: TuinTerTijd, zie voor de transcriptie van de perceelnummers bijlage II

7. Uitsnede uit het kadastraal minuutplan, rood omlijnd: het bezit van de familie Willink

Bovendien lijkt het huis te zijn vergroot, dit is nog niet bevestigd door middel van bijvoorbeeld notariële en/of aanbestedingsakten. In 1826 werd het huis en goed als volgt beschreven:

Het goed en erve Groot Regelink genaamd van de buurschap Noordink bij het dorp Hengelo gelegen, bestaande in een woning van een verdieping annexe schuur en daarbijstaande bakhuisje voorts een tuin twee akkermaals bossen een [...] bosje een weide en bouwland alles kennelijk aaneengelegen en tezamen groot ruim zeventien bunders negenennegentig roeden nog een aan dit goed aangelegen en uit de Mark toegedeeld stuk veldgrond daarop zich drie daghuurderswoningen bevinden en welke grond in het geheel groot is circa zeven bunder

Een stuk bouwland op Regelinkkamp aan het goed Regelink kennelijk gelegen groot circa eenendertig roedes vijftig ellen en een dit stuk bouwland aldaar zeer kennelijk gesitueerd groot ongeveer eenenveertig roeden Een akkermaalsbosch [...] Mokkingbosch genaamd groot vijfentachtig roeden en zestien ellen in den Noordink ten oosten van Harmen Widdink.²¹

De nuttuinen aan de noord- en zuidzijde van het huis (de parallellogram- en ruitvorm) zijn mogelijk nog op dezelfde wijze als in 1809 ingericht. Deze percelen worden in de oorspronkelijk aanwijzende

tafels beschreven als respectievelijk *tuin 2^e klasse* en *tuin 3^e klasse*. De kadastrale kaart maakt duidelijk dat de eigenaren van landgoed Regelink een sieraanleg hebben gerealiseerd; de eigenaar heeft een *terrein van vermaak* aan laten leggen/aangelegd, met daarin een waterpartij met eiland, beide als *terrein van vermaak* aangemerkt. Door de aanleg van deze partij is de laan die het perceel vanuit het zuiden ontsloot, komen te vervallen. De laan vanuit het oosten is nu de enige toerit. In het parallellogramvormige perceel nuttuin en ten zuiden hiervan zijn gebouwen gerealiseerd, te weten: 205 – *schuur als bouwland, 1^e klasse*, 206 – *tuin, 3^e klasse*, 207 – *schuur & erf, 1^e klasse*.

Bovendien is ten zuiden van de huidige Regelinklaan een koepel geplaatst, mogelijk enigszins verhoogd (met de uitgegraven aarde van de waterpartij?)²² Vanuit deze koepel had men uitzicht over/naar het *terrein van vermaak*, het hoofdhuis en, naar het zuiden toe over een perceel bouwland. Naar het oosten had de koepel uitzicht over een perceel *bosch*, dit wordt later in de notariële akten *akkermaal* genoemd, hakhout dus. Vanaf en naar de koepel, tussen een bosperceel en een perceel bouwland, leidt een weg of pad met beplanting, dit pad heeft sterk het karakter van een zogenaamde 'wandeling'.

De percelen welke staan aangemerkt als *bosch*, bestaan waarschijnlijk uit loofbomen, omdat naaldbout over het algemeen wordt aangeduid met *dennenbosch* in de kadastrale leggers.

²¹ GldA, NA Hengelo, notaris Ghijm, toeg.nr.: 0168, inv.nr.: 912: *Inventaris van goederen 13 mei 1826 van C.D. Willink* aktenummer 37. De akte is soms zeer slecht leesbaar. Akkermaal(sbos) is hakhout. Uit aktenummer 39 de *Verdeling van goederen* en aktenummer 83 op 13 oktober 1826 der *nalatenschap van L.A. Willink* uit dit zelfde archief blijkt dat de bouwlanden waren beplant met onder andere: *aardappelen roggewas haver en boekweit garst vlas gewassen tuinvrugten hakhout* NB: in deze akten wordt de *tuin* genoemd, in deze tijd is hiermee altijd een nuts- of moestuin bedoeld.

²² Ongeveer op deze plaats bevindt zich ook nu nog een straat genaamd 'Koepelberg'. Ook in de uitgave *Boerderij- en veldnamen in Hengelo (G), kaarten. Verzameld door Gerrit Harmsen en Bertus Menkveld*, Doetinchem 1988, wordt het op het kadastraal minuutplan genummerde perceel 230 *Koepelbergje* genoemd. Het is zeer goed mogelijk dat deze naam van de door familie Willink geplaatste koepel stamt. Omdat er sprake is van *berg* of *bergje* mag men een verhoogde ligging vermoeden.

In 1831 wordt de Regelinkkamp beschreven als *Een Stuk bouwland de Regelinkkamp genaamd met annex gelegene Akkersmaalsbossen en Hegge zijnde ten oosten het vorige perceel en westen met voormelde Akkersmaalshegge aan het Akkermaal van mevrouw de Weduwe Smethlage waarvan het met een graven is afgescheiden*.²³

Door het bewust plaatsen van de koepel met deze uitzichten, met daarop aansluitend een 'wandeling' heeft de aanleg het karakter van een zogenaamde *Ferme Ornée* gekregen.²⁴

In bijlage II is een transcriptie van de oorspronkelijk aanwijzende tafels, behorend bij het kadastraal minuutplan opgenomen. De perceelnummers corresponderen met de perceelnummers op dit plan. Deze gegevens zijn opgemeten in het jaar 1825.²⁵

Kort voor of vlak na het overlijden van Lambert Arnold in 1826 komt het goed Groot Regelink in handen van zijn zoon Casper Derk Willinck²⁶ (Hengelo, 17 mei 1772²⁷ - Hengelo, 20 maart 1830²⁸) en zijn echtgenote Maria Louisa Quirina Hesselberg (19 maart 1776²⁹ - 11 september 1840³⁰). Dit echtpaar woont dan al enkele jaren op het goed. Casper Derk heeft het slechts enkele jaren in zijn bezit, hij overlijdt in maart 1830.

1830 – 1832

Na het overlijden van Casper Derk erft zijn weduwe het goed.³¹ Zij moet het landgoed dan verkopen; Op 22 februari 1832 worden de memories van lasten van *het goed Regelink in Hengelo* beschreven:

(...) Het Erve en goed Groot Regelink groot drie en twintig Bunder acht en zeventig roeden in de gemeente Hengelo Buurschap Noordink gelegen (...) zal de verkooping geschieden in het openbaar ten overstaan van de Heer Vrederegter van het kanton Vorden Borchard Frederik Willem Baron van Westerholt

Artikel Vier

Het in veiling te brengen Goed Groot Regelink en bestaande in

a. Een Heerenhuis, Schuur, Wasch of Melkhuis met een annexe tuin voorts Erve een weide eenige Bosschen en bouwlanden alsmede in één weg of Dijk met Peppelen bepoot en lopende langs de gronden van de Erfen de Heurne en Klein Regelink op het Dorp aan en bij welken Dijk is behorende de graven en Op [...] van die Langs het Erve Klein Regelink lopende

b. Een daghuurdersplaatsje bestaande insgelijks in een daghuurderswoning Erve met en eenig hof en bouwland

c. Een dito plaatsjes bestaande insgelijks in een daghuurderswoning Erve met eenig hof en bouwland

²³ GldA, NA Hengelo, notaris Ghijm, toeg.nr.: 0168, inv.nr.: 914, februari 1832 memories van lasten van het goed Regelink in Hengelo, aktenummer: 7. Een graven is vrijwel zeker als afwatering van het perceel bedoeld en heeft dus water gedragen.

²⁴ Een *Ferme Ornée*, letterlijk: 'versierde boerderij', is een parkaanleg die als sieraanleg is bedoeld, maar waarin nutsgronden als bos, weiland en akkers zijn opgenomen. Deze nutsgronden hebben een duidelijke functie voor de beleving van de parkaanleg en vormen een pittoresk element binnen de gehele aanleg. De aanleg wordt omgeven door een zogenaamde wandeling.

²⁵ Op het verzamelplan van Hengelo, Gelderland is te lezen: *Plans voor het Kadaster van die Gemeente Opgemaakt in den Jaar 1825*.

²⁶ In verschillende bronnen komen verschillende schrijfwijzen voor: *Caspar Derk*, *Casper Dirk*, hier wordt de schrijfwijze Casper Derk gehanteerd.

²⁷ ECAL, bevolkingsregister Hengelo, register 1, bladzijde 263

²⁸ GldA, BsH, toeg.nr.: 0207, inv.nr.: 4199, overlijdensakten, aktenummer: 16, *beroep overledene: assessor*. Volgens wikipedia werd in de 19^e eeuw de term assessor in Nederland ook gebruikt voor een wethouder.

²⁹ ECAL, bevolkingsregister Hengelo, register 2, blz. 24

³⁰ GldA, BsH, toeg.nr.: 0207, inv.nr.: 4198, overlijdensakten, aktenummer: 72, *beroep overledene: zonder*

³¹ Dit blijkt uit de *Oorspronkelijk Aanwijzende Tafels* van het kadaster uit 1832, in te zien via watwaswaar.nl [noot: deze site bestaat sinds enkele jaren niet meer, gegevens zijn tegenwoordig in te zien in de beeldbank van de RCE]

- d. een dito plaatsjen den Bergel genaamd mede in een huis met eenig hof bouw en veldgrond bestaande*
 - e. eenig veldgrond aan en meestal tusschen de voormelde perceelen gelegen*
 - f. Een stuk bouwland den Stendert genaamd aan grond van de Heer Gallee en de gemeene Weg gelegen en*
 - g. Een Stuk bouwland de Regelinkkamp genaamd met annex gelegene Akkersmaalsbossen en Hegge zijnde ten oosten het vorige perceel en westen met voormelde Akkersmaalshegge aan het Akkermaal van mevrouw de Weduwe Smethlage waarvan het met een graven is afgescheiden.*
- Alles staande en zeer kennelijk aan elkander gelegen in de buurschap Noordink onder Hengelo in het kanton Vorden* ³²

³² GldA, NA Hengelo, Notaris Ghijm, toeg.nr.: 0168, inv.nr.:920, aktenummer: 7, NB: de Regelinklaan is in deze periode, blijkens deze akte, beplant met *Peppelen*, dit zijn populieren.

8. Het landgoed ten tijde van de familie Van Heeckeren, detail van een kaart uit 1845

hebben de perceelsgrenzen een vloeiender verloop gekregen. Met deze wandeling is het karakter van de *Ferme Ornée* versterkt. Het huis is toegankelijk via een laan vanaf de Regelinklaan (zeer waarschijnlijk bestond deze laan ten tijde van familie Willinck ook al, de kaart uit 1825 lijkt een laan aan te geven) deze laan sluit aan op deze wandeling. De toerit vanuit het oosten bestaat ook nog steeds. De, contouren van, nutstuin zijn/is ongewijzigd gebleven⁴¹, ten zuiden hiervan bevindt zich een laantje van en naar de vijverpartij (ook dit

1832 - 1849

In oktober 1831 worden de bezittingen van Maria Louisa Quirina Hesselberg geveild.³³ Jacob Adolph van Heeckeren (24 oktober 1784³⁴ - Hengelo, 11 september 1837³⁵) gehuwd met Henrica Bernarda Hummelinck (1789 - Hengelo, 21 december 1874³⁶) wordt op 21 maart 1832³⁷ eigenaar van het erve en goed Groot Regeling.

Op 8 mei 1832 wordt de aanbestedingsakte van een volledig nieuw te bouwen huis op het goed Groot Regeling ondertekend.³⁸ Het ligt in de bedoeling dat het huis in april 1833 sleutelklaar is, blijktens deze akte. Dit huis werd niet op dezelfde locatie gebouwd als het eerder aanwezige, maar meer ten westen daarvan. Het huis is heden nog aanwezig op het landgoed en is een rijksmonument. Dit nieuw gebouwde huis krijgt in het kadaster perceelnummer 838, het oude perceelnummer 219, kwam te vervallen.³⁹

Van de situatie die op deze wijze is ontstaan geeft een kaart uit 1845⁴⁰ een goede indruk, zie nevenstaande afbeelding.

Ongeveer op de plaats van het oude huis (van familie Willinck) is een waterpartij aangelegd, ten westen van het huis is een groot deel van het boombestand gekapt en hier is een grote weide aangelegd, om die weide is een 'wandeling' gerealiseerd. Aan de noordzijde van deze weide

³³ GldA, NAH, notaris L.A. Ghijm, toeg. nr.: 0168, inv. nr.: 920 aktenr: 7 en 59

³⁴ AA, bevolkingsregister Hengelo register 6, p. 111

³⁵ GldA, BSH, overlijden, toeg.nr.: 0207, inv.nr.: 4198, aktenr.: 62

³⁶ GldA, BSH, overlijden, toeg.nr.: 0207, inv.nr.: 4196, aktenr.: 67

³⁷ GldA, NAH, notaris L.A. Ghijm, toeg.nr.: 0168, inv.nr.: 920 aktenr. 18 *tweede en laatste veiling van het Regelink, van het erve en goed Groot Regeling bestaande in een heerenhuis schuur en drie daghuurderswoningen,(...) en boomhof, weide, bosch en (...) grond 23 bunders 78 roeden.* Tot nu toe is steeds aangenomen dat landgoed Het Regelink in deze periode een (heren)boerderij was, uit deze akte blijkt dat het huis ook in 1832 al als *heerenhuis* werd aangemerkt.

³⁸ GldA, NAH, notaris L.A. Ghijm, toeg.nr.: 0168, inv.nr.: 915 aktenr. 42, *Pieter Lijzen, meestermetselaar te Zutphen en Derk Jan Brus, meestertimmerman te Zutphen, zijn de aannemers, Jacob Adolph van Heeckeren, rentenier te Zelhem, de aanbestedder.*

³⁹ GldA, Digilegger, nummer 554, (*Douarière*) Van Heeckeren, Jacob Adolph, Rentenier, Hengelo [noot: tegenwoordig is het kadaster via de *Kadaster Archiefviewer 2.0* in te zien]

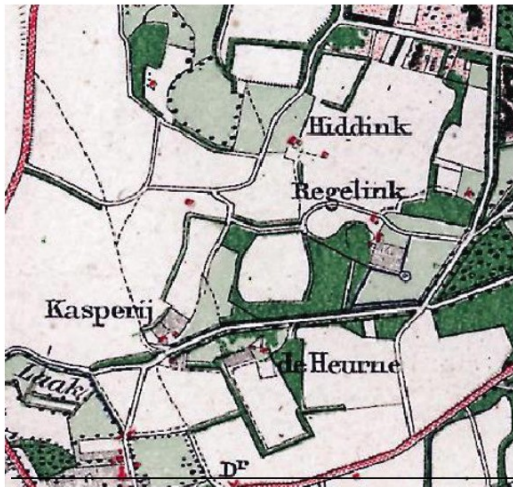
⁴⁰ Nationaal Archief, geen inventarisnummer [noot: in het tuinhistorisch onderzoek uit 2011 wordt het kaartmateriaal groter weergegeven]

⁴¹ In het kader van dit onderzoek is helaas nog geen datering aan de tegenwoordig nog steeds aanwezige moestuinmuur te geven. Het vermoeden bestaat dat deze muur uit de tijd van familie Willinck dateert. ook is het wellicht een mogelijkheid dat de muur eerst de buitenmuur van het Willinck-huis heeft gevormd, in de aanbestedingsakte van het huidige huis wordt gezegd:

Artikel Twee

Afbraak

is mogelijk al in 1825 aanwezig) en ten westen van het huis is een perceel bomen gekapt. De vijver met eiland, het omringende weiland en de aanleg ten zuiden van de Regelinklaan zijn ongewijzigd.

Ten oosten van het hoofdhuis bevinden zich nog enkele gebouwen, het is zeer waarschijnlijk dat zij nog uit de tijd van familie Willinck stammen, zij staan immers al op de kaart van 1825. Mogelijk, maar minder waarschijnlijk, zijn zij met het nieuwe huis van familie Van Heeckeren gebouwd.

Na het overlijden van haar echtgenoot in 1837 erft Henrica Bernarda Hummelinck het gehele bezit blijkens de kadastrale leggers.⁴² In 1848 verkoopt zij het bezit blijkens een advertentie in de *Arnhemsche courant* van 30 september en 1 oktober 1848.⁴³ Het geheel is met ingang van 1 mei 1849 te aanvaarden. In deze akten wordt ook de koepel op het Regelinkkamp met perceelnummer 244 nog genoemd.

9. Topografische Militaire Kaart, Vorden, 1886, kaartnummer 453

Door den aannemer zal af en uitgebroken worden (...) de afbraak schoonmaken sortteeren en (...)

1^e Het ten Noorden op de zeide (?) en voorbij het ...einde(?) van het thans nog staande huis op het Groot Regelink aan en uitgebouwde gedeelten waarvan achter de muuren en verdere werken tusschen het ruwgebouwde huis voorzooveel dezelve aan het huis behorende in(?)gelijk aangewezen is op zijne plaats zal verblijven.

Hieruit blijkt dat kennelijk niet de gehele bouwmassa wordt afgebroken. Het kan uiteraard ook om bijgebouwen, als bakhuis of schuur, gaan. In deze akte wordt bovendien gezegd dat de afbraak aan de aannemer toekomt.

⁴² GldA, Digilegger.

⁴³ *Arnhemsche courant*, 30 september 1848, dag, p. 4, nr. 202, advertentie en 1 oktober 1848, dag, p. 4, nr. 203, advertentie: *De Notaris Ghijm, te Hengelo, zal, ten verzoeken van Mevrouw de Douairière J.A. van Heeckeren, bij den Logementhouder Langelier aldaar, op en Tiden en 25sten October 1848, telkens des voormiddags om 10 uur, in het openbaar doen inzetten en verkoopen, om met den 1sten Mei 1849 te kunnen worden aanvaard:*

Het buitengoed Groot Regelink, bij het Dorp Hengelo, en 2 ½ uur ver van Zutphen, aangenaam gesitueerd, bestaande in een voor eenige jaren nieuw gebouwd royaal Heerenhuis, met marmeren vestibule, tien beneden- en bovenkamers, allen geplafonneerd, negen behangen en zes met stookplaatsen voorzien; voorts keuken, waschhuis, met wel- en regenwaterpompen, ruime kelders, zolders en andere gemakken; afzonderlijk staande koetshuis, schuren en andere Getimmerten, bevattende knechts-kamers, ruime stallen, melkvertrekken, enz.; Tuin met Schuttingen [!] en uitgelezene vruchtboomen, bouw-, weide-, bosch- en andere Gronden, twee daghuurdersplaatjes (sic), aan elkander gelegen en groot 25 bunders, 89 roeden en 90 Ellen. Zullende zoo in zijn geheel als ook afgescheiden, van een over den weg gelegen stuk bouwland, ruim 6 bunders groot worden geveild.

Des verkiezende kan een gedeelte van den koopprijs tegen interest à 5 pCts in het Goed gevestigd blijven.

Nadere aanwijzing geschiedt door voormelden Logementhouder en den Arbeider Hs. Waarlo aldaar, terwijl verdere informatiën, onder franco-brieven, ten Kantore van genoemden Notaris te bekomen zijn.

Arnhemsche courant, 17 oktober 1848, dag, p. 4, nummer 217, advertentie: *Het Buitengoed Groot Regelink te Hengelo, in de Couranten van Haarlem, No. 231 en 232 en van Arnhem, No. 202 en 203 omschreven, waarvan de laatste veiling op den 25sten October eerstkomende bepaald blijft, is ingezet:*

Het stuk Bouwland den Regelinkkamp op f 4000.

het Goed Groot Regelink f 9500.

En de massa hiervan f 15110.

10. Topografische Militaire Kaart, Vorden, 1911, kaartnummer 453

in 1886 al bebouwing te zien. De wandeling in het westen van het perceel wordt min of meer doorgetrokken naar de vijver en de moestuin wordt enigszins verkleind. Dit echtpaar heeft de serre die heden nog aanwezig is aan het huis laten bouwen. Verder hebben zich ogenschijnlijk geen wezenlijke veranderingen voorgedaan. Na het overlijden van zijn echtgenote 1896 verkoopt A.C.G. De Veije het goed aan G.F.G.A van Kempen (een familielid), die het in 1899 doorverkoopt aan Joh. Damen. Deze verkoopt het geheel in 1900 blijkt een advertentie in *Het nieuws van de dag*⁴⁷, opvallend is dat in de advertentie de, nu nog aanwezige, serre wordt genoemd. Ook is er nog sprake van stallen en schuren, hoewel deze op de kaart van 1886 en 1911 niet aangegeven zijn, er zijn slechts 3 gebouwen ingetekend.

Het landgoed wordt verkocht aan een familielid van het paar; Van Kempen.

1849 - 1899

Het gehele landgoed wordt gekocht door Salomon Jacobus Fortuin (1801 - 1859⁴⁴) en een jaar later door Adrien Charles Guillaume de Veije (1811- Arnhem, 1899) en zijn vrouw Anna Maria Weerts (Arnhem, 1817- Hengelo, 1896).⁴⁵ Blijkens de kadastrale leggers zijn alle percelen, als in 1825, steeds ongewijzigd en als geheel in handen van de volgende koper gegaan. Alleen de percelen ten zuiden van de huidige Regelinklaan (*den Regelinkkamp*) zijn reeds door de weduwe Van Heeckeren aan anderen verkocht.

Op nevenstaande pagina staan enkele topografische kaarten afgebeeld⁴⁶ Deze laten de verdere ontwikkeling van het landgoed zien van 1886 tot 1933.

Op de kaart van 1886 valt op dat de bijgebouwen ten oosten van het hoofdhuis zijn verdwenen en ten westen van het huis is een perceel bos bijgeplant. Op de plaats van het huidige koetshuis is ook

11. Topografische Militaire Kaart, Vorden, 1933, kaartnummer 453

⁴⁴ GldA, *BsH overlijden*, toeg.nr.:0207, inv.nr.: 4197, aktenummer: 73.

⁴⁵ Harenberg, 2003, p. 128. Adrien Charles Guillaume de Veijhe (1810-Arnhem, 1899), zoon van Jacques Adrien Everard de Veije en Joanna Caroline Eichholtz huwt in februari 1844 te Arnhem Anna Maria Weerts (Arnhem, 1817-Hengelo, 1896), dochter van Coenraad Alexander Weerts en Anna Maria de Jongh .

⁴⁶ Bron: watwaswaar.nl [tegenwoordig niet meer raadpleegbaar].

⁴⁷ *Het nieuws van de dag*, 30 juni 1900, p. 3.

Op de kaart van 1911 is te zien hoe ten westen van het huis het bosperceel aanzienlijk is uitgebreid en hierin een driehoek met paden is uitgespaard.

Achtereenvolgens zijn Derk Jansen (rond 1906), Eberhard Clamor Wilhelm Karl Georg Eduard Julius Freiherr von dem Bussche-Hünnefeld (rond 1921) eigenaar.

Voor of in 1926 komt het landgoed in eigendom van Cécile Eugénie Aimée gravin Dumonceau (1862 – 1935)⁴⁸, douarière van Hendrik Nicolaas baron Schimmelpenninck van der Oije (circa 1862 – 9 september 1910)⁴⁹. Zij laat in februari 1926 door de architect W. Dorst een ontwerptekening maken voor een nieuw te bouwen koetshuis en een aanbouw aan het hoofdhuis. Beide zijn heden nog steeds aanwezig op het landgoed. De bouwtekeningen van het koetshuis, die zich in het gemeentearchief van de gemeente Bronckhorst bevinden, zijn gedateerd en gesigneerd: *LANDGOED „HET REGELINK.“ PLAN GARAGE – KOETSHUIS. – RUURLO. FEBR. 26 de bouwkundige W.: Dorst.*⁵⁰ De eerste steen van het koetshuis wordt, blijkens een gevelsteen, gelegd door baronesse J.H. Schimmelpenninck van der Oije. Ook laat gravin Dumonceau de moestuin wederom vergroten en krijgt hij in deze periode zijn kruisvormige indeling. Dit is goed te zien op de uitsnede uit de Topografische Militaire Kaart van 1933. Gravin Dumonceau laat een lanenstelsel (onder andere de huidige toegangslaan direct naar het hoofd- en koetshuis) aan de westzijde van het landgoed aanleggen en een perceel bos ten zuiden van de vijver met het eiland. In het oosten wordt een nieuw huis of boerderij gebouwd (dit perceel hoort dan niet meer bij het landgoed).

Na het overlijden van douarière Schimmelpenninck van der Oije in 1935 erft haar dochter Cornélie Marie Henriette Antonia Gustavina jonkvrouwe Schimmelpenninck van der Oije het landgoed.⁵¹ Zij verkoopt het huis aan Cornelis Schelto Sixma baron van Heemstra en Johanna Arnolda Bernardina gravin Schimmelpenninck.⁵²

In 1952 verkoopt Baron Van Heemstra het bezit aan A. en H. Bruil, die het verhuren aan een vereniging. Familie Bruil verkoopt het goed aan familie Cornelissen – Blom.⁵³ Hierna hebben de families Hemels-Prieckaerts (2005-ca 2015) en Schuil (ca 2016-2021) het landgoed in bezit gehad.

De huidige eigenaars zijn reeds sinds jaren bewoner van het pand Regelinklaan 7 en hebben het hoofddeel van het goed in december 2021 in bezit gekregen.

⁴⁸ GldA, *BsH overlijden*, toeg.nr.: 0207, inv. nr.: 9708, aktenummer: 120

⁴⁹ Het Utrechts Archief (hierna HUA), *burgelijke stand, overlijden*, toegnr. : 463, inv.nr.: 75, aktenummer: 265

⁵⁰ Dit is zeer waarschijnlijk de architect Willem Dorst (Olst, 17 december 1904 – Hengelo?, 2 januari 1997) Dorst heeft, onder andere, ook voor huis Onstein in Vorden de tekeningen voor een verbouwing van het hoofdhuis gemaakt en een ontwerp voor het Huis Te Borculo.

⁵¹ GldA, *digilegger*

⁵² Harenberg, 2003, p. 125-132

⁵³ Harenberg, 2003, p. 125-132

CONCLUSIE

Binnen het dorp Hengelo, liggend in de Achterhoek waar het, terecht geprezen, coulisselandschap (in feite een landgoederenlandschap) van groot belang is voor het toerisme, is Het Regelink het landgoed dat het meest onder druk staat, en helaas ook deels aangetast door de bebouwing aan De Heurne, waardoor een deel van de *Ferme Ornée* is verdwenen maar een groter deel gaaf bewaard is gebleven of eenvoudig terug te brengen; een taak die de eigenaren graag op zich nemen.

Rond Hengelo is een duidelijk waarneembaar 'gat' in de groene structuur van de gemeente of zelfs provincie, terwijl voor de landgoederen rond en in het dorp een mooie kans is weggelegd dit gat op te vullen. Zij kunnen bij uitstek als stapsteen fungeren tussen de landgoederen ten noorden van Doetinchem (Slangenburg en de Kruisberg) naar de landgoederenzone rond Vorden (Hackfort, Kieftskamp en huis Vorden).

Uit het voorgaande hoofdstuk blijkt dat vier families hun belangrijkste stempel op het landgoed hebben gedrukt; hetzij door de aanleg van een tuin- en parkaanleg, het bouwen van het hoofdhuis of het bouwen van het koetshuis. De serre is door familie De Veije-Weerts aangebouwd.

Een persoon die eveneens voor het aanzien van het landgoed belangrijk is geweest, in de tijd tussen 1925 en 1933, is eigenaresse gravin Dumonceau. In deze periode werden het koetshuis, de aanbouw van het hoofdhuis en het lanenstelsel aan de westkant van het landgoed met de huidige toegangslaan naar het huis en koetshuis gerealiseerd. In het kader van dit onderzoek is echter nog geen nader onderzoek naar deze persoon gedaan.

Kijken we nu naar het huidige landgoed Het Regelink dan zien we dat verschillende structuren al van 1809 (of mogelijk eerder), uit de periode 1810 - 1825 en 1833 stammen, vervolgens vinden rond 1926 ook nog belangrijke wijzigingen plaats. Er zijn vier belangrijke perioden in de ontwikkeling van het landgoed te onderscheiden, te weten:

De structuren van de tuinaanleg van Het Regelink die zijn gerealiseerd voor 1809, tussen 1810 en 1825, rond 1833 en 1926:

- de laan (Regelinklaan) aan de zuidzijde van het landgoed (voor 1809)
- een waterpartij met eiland in de zuidoosthoek (1810 – 1825, waarschijnlijk voor 1820)
- een moestuin met moestuinmuur (voor 1809, tuinmuur onbekend)⁵⁴
- een laan vanaf de Regelinklaan naar het hoofdhuis in zuid-noord richting (twintigste eeuw, waarschijnlijk rond 1926, in elk geval voor 1933)
- een zogenaamde 'wandeling' ten westen van het hoofdhuis (1833 mogelijk eerder)
- een bosperceel, boombestand van verschillende leeftijd ten zuidwesten van het gehele landgoed (verschillende datering, mogelijk begin twintigste eeuw, voor 1933)
- twee 'rondellen' ten noordoosten van het hoofdhuis (voor 1809 (tamme kastanjes) en 1833 (bruine beuken))

⁵⁴ Bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed is navraag omtrent een datering van de moestuinmuur gedaan. Taco Hermans (bouwhistoricus verbonden aan de RCE): *Mijn indruk is dat hij 19de-eeuws is. Mede ook door de poort met de 'insnoeringen' ook wel 'refans' genoemd. De bakstenen lijken ook niet zo oud. (De nieuwe stenen aan de onderzijde kunnen overigens ook zijn ingeboet)* Het is zeer aanbevelingswaardig een bouwhistorisch deskundige van de Rijksdienst uit te nodigen de muur te komen beoordelen.

Wim Meulenkamp, kunsthistoricus: *zoiets is altijd heel gevaarlijk - ferme bakstenen maar juist niet de richting uit van de oude, maar bijna industriestenen: negentiende-eeuws denk ik, maar vooral vanwege de voegen en de wijze waarop. Minstens is er dan [als de muur van ouder datum dateert, AD] een nieuwe opmeting geweest/resp. voegen vervangen. 1811-25 is best mogelijk. Maar ook al zie je op een kaart het precieze tracé aangegeven, kan natuurlijk heel makkelijk (en is praktijk) dat ie ooit gewoon nog eens heropgemetseld is. Ofschoon die pijlers en dekplaat juist mooi bij 1811-1825 zouden passen.*

12. Portretten van Lambert Arnold Willinck en Casper Derk Willinck, jaar en maker onbekend

FAMILIE WILLINCK

LAMBERT(US) ARNOLD(US) WILLINCK EN GERHARDA ANNA SLICHER

Lambert Arnold Willinck (Hengelo, volgens 2^e huwelijksakte geboren te Amsterdam, 27 september 1739⁵⁵ - Hengelo, 30 november 1825⁵⁶). Hij is in eerste huwelijk gehuwd (1769) met Maria Foreest⁵⁷ (? - 1796) uit dit huwelijk komen 2 kinderen voort, het eerste in 1770, Cornelis Foreest Willinck⁵⁸ en in 1772 Casper Derk Willinck.⁵⁹ Maria Foreest overlijdt in 1796⁶⁰, het tweede huwelijk van Lambert Arnold met Gerharda Anna Slicher (1751 – Hengelo, 16 januari 1820⁶¹) vindt plaats in 1800. Uit de akte blijkt dat zij uit Doesburg komt en zij is een dochter *van wijlen den generaal majoor Jan Gilian Slicher en Hermina Arnolda Becquer*.⁶² Zij is een zuster van de schoonmoeder van Casper Derk, haar 'stiefzoon'. Lambert Arnold en Gerharda Anna verwerven Het Regelink in 1803.⁶³ Lambert Arnold is *rigter des Ampts Hengelo*, later, in 1815, is hij griffier bij het Vrederegert des Kantons Vorden blijkens enkele advertenties in de *Arnhemse courant* uit dat jaar. Gerharda Anna overlijdt op 16 januari 1820, vervolgens vinden enkele veilingen van onroerend goed plaats op 24 en 31 maart 1820.⁶⁴ Op nevenstaande pagina de portretten van vader en zoon Willinck.⁶⁵ Op 21 juli van dat jaar wordt het goed Klein Regelink verkocht aan Lodewijk Lebbink.⁶⁶ Uit verschillende akten blijkt dat familie Willinck leningen of 'obligaten' bij (schoon)familie heeft gehad. Na het overlijden van Gerharda Anna moeten deze uitbetaald worden aan haar zusters en zwagers; de heren Spengler en De Villeneuve.

⁵⁵ ECAL, *bevolkingsregister Hengelo*, register 1, blz. 263.

⁵⁶ GldA BsH, toeg.nr.: 0207, inv.nr.: 4199, *overlijdensakten*, aktenr.: 53, *beroep overledene: oud richter*

⁵⁷ Erfgoed Centrum Zutphen (hierna ECZ), *Archief familie Willinck* toeg.nr.: 0214, inv.nr.: 618 - akte van huwelijk 1769, dit is een uittreksel uit het Trouwboek van Hengelo, afschrift uit 1926: 1769,d. 18 Augst. Lambert Arnold Willinck, rigter des Ampts Hengelo en Maria Foreest, laatst van Amsterdam.

Met attestatie na Amsterdam. Met attestatie na Montfoort. Gecoupleert te Montfoort d. 13 september 1769 volgens aan mij vertoonde attestatie van D. Pronkert, V.D.M. tot Montfoort

⁵⁸ ECZ, 0214, 619- Akte van doop 1770 van Cornelis Foreest Willinck, dit is een uittreksel uit het Doopboek van Hengelo, afschrift uit 1926:

1770, 7 Octob. *zijn soon Cornelis Foreest. testes: pater en Maria van de Reijt, wed^e wijlen de heer Cornelis Foreest in leven secretaris der stad Montfoort.*

⁵⁹ ECZ, 0214, 622- Akte van doop 1772 van Casper D. Willinck, Uittreksel uit het Doopboek van Hengelo, afschrift uit 1926

1772. *Lambert Arnold Willinck, rigter van Hengelo en Maria Foreest, eheluiden haren soone Caspar Dirk, geboren den 17 Maji, gedoopt eodem dito. Getuigen waren de vader en Johanna Willinck.*

⁶⁰ ECZ, *archief familie Willinck* toeg.nr.: 214, inv.nr.: 621- Akte van overlijden gedateerd Ao 1796 den 18 Januarii Mevrouw Willinck (Maria Foreest) uittreksel uit het Register van overlijden in de gemeente Hengelo, afschrift uit 1926.

⁶¹ GldA, BsH, toeg.nr.: 0207, inv.nr.: 4199, *overlijdensakte oud 69 jaar.*

⁶² *Trouwboek van huwelijkscommissarissen Hengelo, periode 1795 – 1811*, via genealogiedomein.nl, *Brujdegom - Lambert Arnold Wilinck weduwnaar van wijlen Maria Foreest, oud 56 jaaren, gebooren te Amsterdam, wonende alhier Brujd- Gerharda Anna Slicher, dogter van wijlen den generaal majoor Jan Gilian Slicher oud 47 jaaren, gebooren en woonende te Doeseborg*

⁶³ GldA, *ORA Landdrostambt Zutphen*, toeg.nr.: 0217, inv.nr.: 671, via genealogiedomein.nl. *Opdragt van het erve en goed Groot en Klein Regelink ge[naamt] met alle derven onderhorige behuizingen, hoven bouw en weidelanden, akkermaal bossen en verder houtgewas, door den volm[agtiger] van J. Menil en H.R. Courte, ehelieden, aan Lambert Arnold Willinck en zijn vrouw Gerharda Anna Slicher op den 23 december 1803*

⁶⁴ GldA, *NA Standplaats Vorden, notaris J.H. Gallée*, toeg.nr.: 0168, inv.nr.: 1481, akten van 24 en 31 maart 1820.

⁶⁵ Beeldbank Erfgoed Centrum Zutphen, *Portret van Casper Dirk Willinck en profil*, Stedelijk museum Zutphen, nr. 0250-P 06412 en *Portret van Lambert Arnold Willinck*, Stedelijk Museum Zutphen, nr. 0250-P 06413.

⁶⁶ GldA, *Repertoires Ghijm*, 0168, inv.nr.: 920, 10 juli 1821 *Lambert Arnold Willinck weduwnaar van Gerharda Anna Slicher het erve en goed Klein Regelink hier wordt verkocht aan Lodewijk Lebbink beide wonende te Hengelo.*

Op 15 november 1825 laat Lambertus Arnoldus Willinck zijn testament opmaken, *wonende op den Huize Regelink in de gemeente Hengelo*⁶⁷ Uit dit testament blijkt dat Casper Derk zijn *eenige zoon en eenige kind* is uit het eerste huwelijk met Maria Foreest. Casper Derk zal alle bezittingen van zijn vader erven, zijn kinderen of die er nog geboren zullen worden zullen het bezit erven, mocht Casper Derk overlijden, dan zal zijn vrouw het vruchtgebruik van deze bezittingen krijgen. Lambert Arnold overlijdt twee weken later op 86-jarige leeftijd.⁶⁸

CASPER DERK WILLINCK EN MARIA LOUISA QUIRINA HESSELBERG

Casper Derk (Hengelo, 17 mei 1772⁶⁹ - Hengelo, 20 maart 1830⁷⁰) is enige zoon uit het eerste huwelijk van zijn vader met Maria Foreest. Hij begint een militaire carrière; op 10 september 1788 en dient als *garde de corps*. Op 23 januari 1792 wordt hij *vaandrig bij het regiment de Bons*. In 1793 en 1794 maakt hij veldtochten naar *Braband en Vlaanderen*.⁷¹ Op 23 juni 1795 vraagt Casper Derk demissie van het leger en krijgt deze. Deze vraagt hij aan om een reis te maken, waarvan slechts een afschrift van een brief aan zijn ouders bekend is, hij schrijft:

Dinxperlo den 6 Sept. 1795

Waarste ouders!

*Wij zijn dan gepasseerde maandag op reijs gegaan en wij alle waaren van het zelve concept van UwEd; om een kar aan te neemen tot Munster gelijk wij dan ook gedaan hebben, voor F. 12 Guld. het welk 18 uren van hier is, onder ons vijfen, als wij het zo treffen, op ieder station zo zal alles wel gaan; en nog al goedkoop overkoomen. Nuborg is 14 uren boven Osna==== Zo al weder verder alles voor deesen, weest verseekerd als dat ik onder couvert van Sp zal schrijven, of zo er anders gelegenheid hebben; hebben de andere heeren de communicatie gedaan en zullen ook resolveeren, om de Brede weg op te gaan een mijner goede vrienden hebben mij gesilvetteerd, welke ik de vrijheid neem te zenden de Heeren solliciteeren mij hunne Comp. te maaken, als mede de verdere vrienden en zal deeze eijndigen met hartelijke toewensing dat God UwEd, en mijn behoeder en beschermer blijven zal waar mede ik mij dan altijd hoopt te noemen UwEd Gehz Zoon C.D. Willinck.*⁷²

In 1796 overlijdt zijn moeder Maria Foreest.

Casper Derk trouwt in Doesburg op 3 oktober 1801 met Maria Louisa Quirina Hesselberg (19 maart 1776⁷³ - 11 september 1840⁷⁴).⁷⁵ Zij is dochter van Frederik Hesselberg en Theodora Anna Slicher (zuster van Gerharda Anna), dit paar woont op het goed Groot Jebbink ten zuiden van Keijenborg.

⁶⁷ GldA, NAH, 1811 – 1925, toegangsnummer: 911, *notaris L.A. Ghijm, repertoires 21 oktober 1822 tot ultimo december 1835*, akte nr. 6: Tot nu toe werd aangenomen dat de familie Willinck de 'herenboerderij' niet bewoonde, maar elders verbleef. Uit deze akte blijkt dat de familie het goed jaarrond als woonverblijf gebruikte.

⁶⁸ GldA, NAH, *notaris L.A. Ghijm*, toeg.nr.: 0168, inv.nr.: 911, akte nr.: 6.

⁶⁹ ECAL, *bevolkingsregister Hengelo*, register 1, bladzijde 263.

⁷⁰ GldA, *BsH* toeg.nr.: 0207, inv.nr.: 4199, overlijdensakten, aktenummer: 16, *beroep overledene: assessor*.

⁷¹ ECZ, *Familiearchief Willinck*, toeg.nr.: 214, inv.nr.: 628, *Staat van dienst van C.D. Willinck*.

⁷² ECZ, *Familiearchief Willinck* toeg.nr.: 214, inv.nr.: 620 - *Brief gedateerd 1795 van Casper Dirk Willinck aan zijn ouders*, een afschrift.

⁷³ ECAL, *bevolkingsregister Hengelo*, register 2, blz. 24.

⁷⁴ GldA, *BsH* toeg.nr.: 0207, inv.nr.: 4198, *overlijdensakten*, aktenummer: 72, *beroep overledene: zonder*.

⁷⁵ ECZ, *Familiearchief Willinck*, toeg.nr.: 214, inv.nr.: 623 - *Akte van huwelijk 1801 van Casper D. Willinck en Maria Q. Hesselberg, uittreksel uit het trouwboek van Doesburg 1801, den 3 Oct. 1801, den 4, 11 & 18 geproclammert. Caspar Derck Willinck, j.m. geb. te Hengelo, wonende te Boekhold & Maria Louisa Quirina Hesselberg, j.d. geb. te Leeuwarden, wonende alhier. Met att. van het Gem. Bestuur dezer stad. Afschrift uit 1926.*

Casper Derk woont op dat moment in Boekhold (het Duitse plaatsje Bocholt net over de grens) en heeft nog een militaire carrière.⁷⁶ Nog in 1807 wordt hij als luitenant aangesteld bij het 8e regiment, blijkens deze staat van dienst. Later, in elk geval in 1821, is hij griffier van het Vredegerecht Vorden⁷⁷, zie het hieronder afgebeelde krantenbericht:

13. *Arnhemse courant*, 5 mei 1821, dag, p. 4

Uit dit huwelijk worden meerdere kinderen geboren, te weten:

1801 – Maria Arnolda Anna Theodora

1803 – Lambert Frederik Willinck, dit kind is al jong overleden;

1804 – Lambert Arnold, deze zoon is rond 1826 overleden;

1805 – Sophia Albertina Henriette;

1811 – Theodora Frederica;

1813 – Christina Louisa;

1814 – Johanna.

Van deze kinderen zijn uiteindelijk 5 dochters in leven, als hun vader overlijdt.⁷⁹

In 1801 is het paar woonachtig in Doesburg blijkens de doopakte van het oudste kind. In elk geval zijn zij in 1803 naar Hengelo verhuisd en bewoonden, met de (schoon)ouders Het Regelink. Hier worden enkele kinderen geboren na 1811.⁸⁰ In 1826 komt de volwassen zoon van het echtpaar, Lammert Arnold, te overlijden.

⁷⁶ ECZ, *Familiearchief Willinck* toeg.nr.: 214, inv.nr. 628, *Staat van dienst gedateerd 1808 van Casper D. Willinck, lieutenant*, kopie.

⁷⁷ Kennelijk heeft hij dit ambt van zijn vader 'geërfd'.

⁷⁸ L. van Westerholt is Borchard Frederik Lodewijk van Westerholt (1794 – 1863), zoon van de toenmalige eigenaar van kasteel Hackfort te Vorden, uit: F. Keverling Buisman (red.) *Hackfort huis & landgoed*, Utrecht 1998, p. 154 en 156. De landschappelijke aanleg van dit kasteel werd in de zelfde periode gerealiseerd als de aanleg van Het Regelink. Opvallend is de overeenkomst van stijl: ook op Hackfort werd een *Ferme Ornée* aangelegd met 'wandeling'.

⁷⁹ ECZ, *Familiearchief Willinck* toeg.nr.: 214, inv.nr.: 624 – *Akte van doop 1801 van Maria Arnolda Anna Theodora Willinck* Uittreksel uit het doopboek van Doesburg 1801, geboren 20 Decemb. gedoopt 27 Decemb. Getuige: Frederik Hesselberg.

625 – *Akte van doop [of dood] 1803 van Lammert Frederik Willinck*, afschrift uit 1926, 1803, Augustus 12. Uittreksel uit het Doopboek van Hengelo Een zoon van C.D. Willinck met name Lammert Frederik

626- *Akte van doop 1804 van Lambert Arnold Willinck*, afschrift uit 1926, Uittreksel uit het Doopboek van Hengelo 1804. Casper Derk Willinck en Maria Louisa Quirina Hesselberg haaren z. Lambert Arnold geb. d. 8 Sept. ged.d. 9 dito. Get. de vader.

627- idem 1805 van Sophia Albertina Henriette Willinck, afschrift uit 1926.

Uittreksel uit het Doopboek van Hengelo 1805. Casper Derk Willinck en Maria Louisa Quirina Hesselberg haare d. Sophia Albertina Henriette geb.d.28 October ged.d.3 November. Get. de vader.

⁸⁰ Theodora Frederica, 23 september 1811, Christina Louisa, 13 februari 1813, Johanna, 12 april 1814. In totaal 7 kinderen dus, waarvan de dochters blijven leven

CONCLUSIE

Het is niet waarschijnlijk dat Lambert Arnold Willinck na 1809 de tuinaanleg heeft aangepakt, hij was immers toen al 70 jaar of ouder.

Als Lambert Arnold in 1820 bezittingen moet verkopen, na het overlijden van zijn tweede echtgenote, lijkt het erop dat hij financiële problemen heeft, ook dan lijkt het niet waarschijnlijk dat grote investeringen in de tuin worden gedaan, zowel door vader als zoon Willinck.

Veel waarschijnlijker is het dat zijn zoon, nadat hij (Casper Derk was in 1810 38 jaar oud) zijn militaire loopbaan heeft beëindigd de tuinaanleg bij wijze van 'retirementgarden' heeft (laten) aan(ge)leg(d)gen. Dit zou betekenen dat de aanleg van de *Ferme Ornée* tussen 1810 en 1820 heeft plaatsgevonden.

In het kader van dit onderzoek is geen naam van een betrokken tuinarchitect bekend geworden. De aanleg van de *Ferme Ornée* is echter van zodanige kwaliteit en subtiliteit dat er in elk geval iemand met kennis van zaken bij betrokken is geweest. Dit kan uiteraard ook een kundig lid van de familie Willinck of een tuinbaas geweest zijn.

FAMILIE VAN HEECKEREN

JACOB ADOLPH BARON VAN HEECKEREN EN HENRICA BERNARDA HUMMELINCK

Jacob Adolph ⁸¹ (24 oktober 1784 – Hengelo, 11 september 1837)⁸² wordt geboren als oudste zoon van Evert Frederik baron van Heeckeren (circa 1756 - 13 januari 1831) en Henriette Johanna Susanna Maria gravin van Nassau La Leck (? – voor 1831). Deze familie bezit het goed Enghuizen in Hummelo. Hij huwt Henrica Bernarda Hummelinck (8 december 1789 – Hengelo, 21 december 1874)⁸³ op 9 november 1827 te Zelhem.⁸⁴

Hun eerste, en tot nu toe enig bekende kind, Lodewijk Wilhelm August Antoon van Heeckeren, wordt in oktober of november 1828 geboren, maar overlijdt al 17 dagen na zijn geboorte.⁸⁵

Op het moment van huwelijk en geboorte van het eerste kind is het paar woonachtig in Zelhem, het is nog niet duidelijk waar zij precies hebben gewoond, of wellicht hebben ingewoond bij schoonouders. Het paar is blijkens deze akten *rentenier*. In 1831 maken zij plannen voor een nieuw te bouwen huis, wat zij in 1832 laten realiseren op het goed Groot Regelink. Omdat het huis in 1833 sleutelklaar diende te zijn zal het paar Van Heeckeren het huis toen ook hebben betrokken.

Over dit paar doen ‘verhalen’ de ronde dat Jacob Adolph zou zijn onterfd (landgoed Enghuizen gaat na de dood van zijn vader naar zijn broer) doordat hij beneden zijn stand trouwde.

Uit onderzoek is echter gebleken dat, in tegenstelling tot wat in ‘de literatuur’ wordt vermeld is Enghuizen niet door vererving in het bezit van Hendrik Jacob Carel Johan baron van Heeckeren van Enghuizen (1785-1862), de jongere broer van Jacob Adolph, gekomen, maar is hij al in 1822 door koop eigenaar geworden. Dit blijkt uit een aantekening van de rentmeester van het goed Enghuizen.⁸⁶ In elk geval bevindt zich in het Regionaal Archief Zutphen een besloten testament van Evert Frederik van Heeckeren uit 1810, Jacob Adolph is dan 26 jaar oud, waarop hij als *executeur testamentair* wordt genoemd. Dit testament bevindt zich eveneens in het Gelders Archief en is raadpleegbaar, ondanks zijn slechte staat. Hierin wordt Jacob Adolph als erfgenaam genoemd, van onterving is geenszins sprake.⁸⁷

Al enkele jaren later komt Jacob Adolph te overlijden en zijn weduwe erft het goed Groot Regelink, zij blijft nog een tiental jaren op Het Regelink wonen en verkoopt het geheel in 1848/49 aan het Salomon Jacob Fortuin, die het kort daarna verkoopt aan het echtpaar De Veije-Weerts.

⁸¹ Adolph wordt ook wel geschreven als Adolf, in dit rapport is gekozen voor Adolph.

⁸² GldA, BsH, *overlijden*, toeg.nr.: 0207, inv.nr.: 4198, aktenr.: 62, Overlijdensakte Jacob Adolf baron van Heeckeren, overleden op 11 september 1837, te Hengelo, ouders: Evert Frederik baron van Heeckeren (overleden 13 januari 1831) en Henriette Johanna Susanna Maria van Nassau La Leck, gedoopt te Zutphen, oud 52 jaar, *rentenier*.

⁸³ Zij is de dochter van Derk Hummelinck en Antoinetta Johanna Theodora Geertrui Nies, gedoopt te Oene (Epe), GldA, BsH, *overlijden*, toeg.nr.: 0207, inv.nr.: 4196, aktenr.: 67, overlijdensakte van Henrica Bernarda Hummelinck.

⁸⁴ Blijkens de verkoopakte van Het Regelink uit 1848. Het paar is dan al wat ouder, maar waarschijnlijk is het beider eerste huwelijk.

⁸⁵ GldA, BsH, *overlijden* toeg.nr.: 0207, inv.nr.: 2163, aktenr.: 39, Overlijdensakte van Lodewijk Wilhelm August Antoon van Heeckeren, *overleden op 13 november 1828, te Zelhem 17 dagen oud, geboorteplaats Zelhem, ouders Jacob Adolf van Heeckeren en Henrica Bernarda Hummelinck*.

⁸⁶ Arinda van der Does, “Johan Philip Posth en zijn werk op Enghuizen bij Hummelo”, *CASCADE bulletin voor tuinhistorie*, 23 (2014), nr. 2 ,p. 9.

⁸⁷ ECZ, *Oud Rechterlijk Archief*, toeg.nr.: 686, *Besloten testament van Evert Frederik van Heeckeren*, met dank aan mevr. Mirjam van Velzen – Barendsen, werkzaam bij het archief in Zutphen, zij was zo vriendelijk mij een scan te sturen.

14. Voor het huis Regelink, met uitzicht op huis Het Meenink, tekening van Coenraad Alexander Weerts, ca 1850-1860, hier is mooi te zien hoe het huis is ingebed in het groen

FAMILIE DE VEIJE-WEERTS

Adrien Charles Guillaume de Veije (ca 1810-1899) en Anna Maria (Mietje) Weerts (1817-1896).⁸⁸ In dit geval is vooral de dame des huizes interessant; zij komt uit een kunstzinnig gezin, haar vader, Coenraad Alexander Weerts (1782-1868), bezit buitenplaats Mariënborg bij Arnhem en is onder meer kunstschilder.⁸⁹ Van zijn hand bevinden zich twee potloodschetsen van Het Regelink in het Gelders Archief, zij zijn hiernaast en onder afgebeeld.⁹⁰ Waarschijnlijk tijdens een bezoek aan zijn dochter vervaardigd (mogelijk als studie voor een schilderij, een schilderij is echter niet bekend). De aanwezigheid van het vee, de boekweit en roggevelden onderstrepen het karakter van de *Ferme Ornée*.

Dit echtpaar bewoont van alle bewoners door de eeuwen heen het landgoed het langst. Hun invloed op de tuin- en parkaanleg lijkt echter niet zeer groot. Wel hebben zij de serre hebben laten aanbouwen; een uiting van een grote verbondenheid tussen binnen en buiten.

Gedurende een aantal jaren werd het paar uitgezonden naar Terneuzen (rond 1853) en verhuurde het goed aan ene 'Baud'. Dit is Jan Michiel Baud (1828-1894) en zijn vrouw Johanna Charlotte Christine gravinne van Ranzow (1823-1894).⁹¹ In mei 1854 worden zij in het bevolkingsregister als bewoner van Het Regelink (huisnummer 303) opgenomen.⁹²

Later wordt het paar De Veije-Weerts kennelijk ook nog in Woerden gestationeerd. In 1864 krijgt De Veije eervol ontslag en toen zal het paar zich blijvend op Het Regelink gevestigd hebben.

15. Het uitzicht in de richting van 't Meenink, tekening door Coenraad Alexander Weerts, ca 1850-1860

⁸⁸ Harenberg, 2003, p. 128

⁸⁹ Hij is de buurman van Hendrik Jacob Carel Johan baron van Heeckeren van Enghuizen, die op buitenplaats Sonsbeek in Arnhem resideert.

⁹⁰ GldA, toegang: 3022, L.F. Scheurleer, inv.nr.: 89.03-0005 Voor het huis Regelink, met uitzicht op huis Het Meenink te Utrecht [Dit moet uiteraard Hengelo (Gld) zijn], 1850-1860 en 89.03-0006 Huis Het Regelink te Hengelo (Gld), 1850-1860.

⁹¹ Deze informatie heb ik ontnomen aan: <http://hdebie45.deds.nl/>, hier worden de dagboeken en delen van correspondentie van de verschillende leden van de familie Weerts aangehaald. Een echte aanrader om deze site door te lezen.

⁹² ECAL, 0153-434 Nadere toegang op het Bevolkingsregister, blz. 165 (online geraadpleegd).

CONCLUSIE

Het echtpaar Van Heeckeren - Hummelinck heeft met het bouwen van het, nu nog aanwezige, neo-classicistische huis, een groot stempel op het landgoed gedrukt. Aan de tuinaanleg lijkt door hun minder aandacht te zijn besteed. Wel is het van belang te weten dat de familie Van Heeckeren door de oost - west gerichte indeling van het huis ook aan dit deel van de tuinaanleg een 'oost-westelijke draai' hebben gegeven.

Deze 'draai' heeft vooral vorm gekregen door de aanleg van een weiland, waarschijnlijk met een wandeling aan de westzijde van het huis en een, niet meer aanwezig, waterpartijtje ten oosten van het huis. Het is heel goed mogelijk dat de linden die zich hier nu nog bevinden een wezenlijk onderdeel vormden van de aanleg rond deze waterpartij. In elk geval hebben deze linden een 'entree' gevormd; zij liggen direct in de as van het huis.

Bovendien heeft deze familie aan de westkant van het huis de *Ferme Ornée* uitgebreid door een deel van het bosperceel dat zich hier bevond open te kappen en een open ruimte te realiseren, waarschijnlijk omgeven door een zogenaamde 'wandeling', welke zich nu nog op deze plaats bevindt.

Ook in deze periode is in het kader van het onderzoek geen naam van een bij de aanleg betrokken tuinarchitect bekend geworden. Gezien de status van het echtpaar is het zeer goed mogelijk dat zij een kundig tuinbaas in dienst hebben gehad, uiteraard kan de familie zelf ook zeer geïnteresseerd geweest zijn in tuinkunst. Een aanleg 'van eigen hand' is zeer gebruikelijk.

Het echtpaar De Veije-Weerts heeft van alle bewoners van het landgoed het geheel het langst in bezit gehad. Zij hebben aan de westzijde van het huis meer bos aangeplant en een serre aangebouwd.

ANALYSE & WAARDESTELLING

ANALYSE

Landgoed Het Regelink is in tuinhistorisch opzicht vrij onbekend; in de literatuur aangaande buitenplaatsen, -cultuur en tuinarchitectuur is het steevast afwezig. In de uitgave *Geneugten van het buitenleven* wordt Het Regelink op enkele pagina's behandeld, over de tuinaanleg wordt echter met geen woord gerept.⁹³ Niet verwonderlijk, het landgoed kende en kent ogenschijnlijk veel meer een landgoedcultuur, waarbij het gebruik en de opbrengst van het land een grotere rol speelde dan een esthetisch vormgegeven entourage. Tot aan het eind van de achttiende eeuw bestond de tuinaanleg uit moestuinen en boomgaarden, het landgoed uit lanen, houtwallen, bos, wei- en bouwland. Al met al heeft het landgoed de grote tuinmodes schijnbaar niet gevolgd en heeft nut en opbrengst tot het begin van de 19^e eeuw een grote rol gespeeld.

Aan het begin van de negentiende eeuw kwam hier echter drastisch verandering in, toen familie Willinck-Hesselberg eigenaar was. Zij maakten van het landgoed een esthetisch geheel. Vanaf dat moment is esthetiek voor de bewoners steeds van groot of later zelfs groter belang geweest.

In de tuin- en parkaanleg zijn meerdere fases van aanleg en verandering te onderscheiden. Hieronder worden deze uitgelicht.

1. Lambert Arnold Willinck en (in tweede huwelijk uit 1800) met Gerharda Anna Slicher, zijn in 1809 eigenaar van *Buitenplaats Regelingh*. Uit deze periode (of zelfs eerder, hierover zijn geen precieze gegevens bekend) de Regelinklaan, het bosperceel, bouwlanden en Slotsteeg als structuren het gaafst bewaard gebleven.
2. De eigenaar aan het begin van de 19^e eeuw, Casper Derk Willinck en zijn vrouw Maria Louisa Quirina Hesselberg hebben van dit landgoed een esthetisch geheel gemaakt waarbij nut en schoonheid hand in hand gingen. Zij legden een *terrein van vermaak* (een siertuin) met vijver aan en hebben het landgoed in oostelijke en zuidelijke richting uitgebreid en op deze wijze een zogenaamde *Ferme Ornée* gerealiseerd. Met zijn bewust aangelegde zichtassen, een wandeling rond het landgoed (met steeds weer zicht van en naar het huis, de afwisseling van bouw-weiland en bospercelen en een, nu verloren gegane, koepel) en de omliggende boerderijen en vee als stoffage van dit landschap. De toegang vanaf de Regelinklaan kwam in deze periode te vervallen
De vijver met eiland (ter contemplatie en bezinning) uit deze periode is ook nu nog aanwezig en vormt tuinhistorisch gezien het belangrijkste element. Een eventueel betrokken tuinarchitect is niet bekend. De *Ferme Ornée* heeft door de bebouwing aan de tegenwoordige De Heurne veel aan kwaliteit ingeboet. Doch naar het westen, noorden en oosten is zij nog bewaard gebleven of met eenvoudige ingrepen te herstellen.
3. In de periode van de familie Van Heeckeren is de eerdere herenboerderij afgebroken en meer ten westen hiervan het nu nog bestaande huis gebouwd in neoclassicistische stijl. In deze periode is de *Ferme Ornée* naar het westen en noorden uitgebreid en werd het landgoed toegankelijk gemaakt vanuit het westen (ongeveer vanaf de huidige

⁹³ Jan Harenberg, *Geneugten van het buitenleven, landhuizen in Oost-Gelderland*, Alphen aan den Rijn 2003, pp. 125-132.

Hiddinkdijk) De landschappelijke kwaliteiten⁹⁴ als houtwallen en bomenlanen ten westen en noorden van het goed zijn vooral in deze periodes ontstaan, heden zijn deze in verschaalde vorm nog aanwezig, maar op eenvoudige wijze te herstellen.

4. In de tweede helft van de 19^e eeuw was familie De Veije-Weerts eigenaar van het landgoed; deze familie heeft het goed bijna een halve eeuw bewoond en zijn hiermee de 'langstwonenden', toch is hun rol in de tuin- en parkaanleg tot nu nog te weinig belicht. Deze familie laat de serre aan het huis bouwen; de verbindende architectuur tussen binnen en buiten ruimte, waardoor deze grenzen vervagen. In de tijd van familie De Veije-Weerts was de serre een modieus verschijnsel; contact met de natuur werd gezocht, maar serres deden vooral ook dienst om plantcollecties onder te brengen.
5. In de periode van mevr. Dumonceau is een toren en koetshuis aan – en bijgebouwd, waardoor een nieuwe toegangslaan vanuit het zuiden nodig werd; de toegang vanuit het westen kwam te vervallen. Deze nieuwe toegang is tot heden als zodanig aanwezig op het landgoed.
6. Aan het begin van de 21^e eeuw wordt aan de zuidzijde van het landgoed een nieuwe woning gerealiseerd en min of meer in tweeën gesplitst (hoewel eerder al kleinere afsplitsingen plaatsvonden). Onder de eigenaren uit deze periode vinden veelal kleinschalige aanpassingen in de tuin- en parkaanleg rond de (nu) twee huizen plaats, die veelal snel ongedaan werden gemaakt.
7. Nu in 2022 is het landgoed weer in een hand; iets wat de continuïteit zeer ten goede komt. De huidige eigenaren willen een mooi concept voor het landgoed als geheel ontwikkelen waarbij men gastvrij wil zijn ten aanzien van bezoekers en gebruikers, de cultuur- en natuurwaarden wil vergroten en benadrukken en al met al willen bijdragen aan het vergroten van welzijn van mens, dier en plant.

⁹⁴ Toen vanuit nuttig en esthetisch oogpunt (prikkelraad om wild en vee te keren was er nog niet). Heden is het terugbrengen van deze afwisseling vanuit esthetisch standpunt, maar vooral omwille van de biodiversiteit beslist nodig.

CONCLUSIE

Uit de twee eeuwen landgoedgeschiedenis zijn nu nog aanwezig:

Structuurelementen van landschaps- of tuinhistorische waarde:

- * het landgoed als geheel ten noorden van de Regelinklaan met zijn nutsgronden, slotenstructuur (ontginning en ontwatering) uit de 18e eeuw;
- * De Regelinklaan;
- * de moestuin (in sterk verkleinde vorm);
- * de vroeglandschappelijke vijver met eiland;
- * de weides voor en achter het huis;
- * de moestuinmuur;
- * het grootste deel van de wandeling van de zogenaamde *Ferme Ornée*, die door de bebouwing aan De (huidige) Heurne aan de zuidzijde van het landgoed is verdwenen, maar ten westen, oosten en noorden vrij gaaf bewaard is gebleven;
- * uit de *Ferme Ornée* de omliggende nutsgronden ten westen oosten en noorden van de het landgoed;
- * de oprijlaan uit begin 20e eeuw.

37

De beplantingselementen van landschaps- en tuinhistorische waarde zijn:

- * Het boombestand in het algemeen;
- * de solitaire eik in het bouwland;
- * de bomen aan de Regelinklaan;
- * de bruine beuken bij het huis;
- * boombestand op het eiland en *terrein van vermaak*;
- * het bosperceel;
- * de twee lindes achter het huis;
- * Als erf-elementen zijn de fundamente van, mogelijk, een bakhuis van belang.⁹⁵

⁹⁵ Naar de herkomst van deze fundamente kan nader onderzoek worden gedaan.

WAARDESTELLING

INLEIDING

De waardestellingen in dit rapport zijn opgesteld op grond van de *Richtlijnen tuinhistorisch onderzoek*, die zijn opgesteld door de Rijksdienst voor Cultureel erfgoed.⁹⁶ Hieronder worden zij kort toegelicht:⁹⁷

I Algemene historische waarden (brede context)

Belang van de aanleg

- als uitdrukking van een culturele, sociaal-economische en/of geestelijke ontwikkeling;
- als uitdrukking van een geografische, landschappelijke en/of bestuurlijke ontwikkeling;
- als uitdrukking van een technische en/of typologische ontwikkeling;
- vanwege de innovatieve waarde of het pionierskarakter.

II Ensemblewaarden (samenhang)

Belang van de aanleg

- als essentieel onderdeel van een groter geheel dat cultuurhistorisch, tuinhistorisch en landschapsarchitectonisch van (inter)nationale betekenis is;
- vanwege de situering, verbonden met de geschiedenis van de omgeving;
- vanwege de wijze van ontginning, verkaveling, inrichting;
- voor het aanzien van de omgeving;
- vanwege de kwaliteit van de aanleg en de historisch- ruimtelijke relatie met de omgeving, wegen en wateren.

III Tuinhistorische waarden (tuinarchitectuurhistorisch en tuintechnisch)

Belang van de aanleg

- voor de geschiedenis van de tuin- en landschapsarchitectuur;
- voor het oeuvre van de tuin- of landschapsarchitect;
- vanwege het idee achter de aanleg;
- vanwege het motief van de opdrachtgever;
- vanwege de afleesbaarheid van de historische gelaagdheid;

⁹⁶ Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, Amersfoort, zie ook: https://www.stichtingerm.nl/doc/Tuinhistorisch%20onderzoek%20richtlijnen_kunsthgroen.pdf

⁹⁷ NB: Deze waarderingscriteria zijn niet altijd van toepassing op een aanleg, zij geven vooral weer hoe men een aanleg dient te beoordelen.

- vanwege de hoogwaardige esthetische kwaliteiten van het ontwerp;
- vanwege de ruimtelijke kwaliteit en compositorische waarde;
- vanwege de samenhang van aanleg en gebouw;
- vanwege de horticulturele traditie, gebruikte beplanting (zeldzaamheid, eerste introductie, collectievorming, enzovoort), dendrologische aspecten;
- vanwege het (innovatieve) materiaalgebruik.

IV Waarden vanuit de gebruikshistorie (gerelateerd aan het object van onderzoek)

Belang van de aanleg of het terrein

- vanwege de ordening, samenhang of inrichting van de aanleg, passend bij een (historische) functie, bij het gebruik van of productie in de aanleg;
- vanwege een (historische) functie, gebruik of traditie in de aanleg;
- als herinnering aan een historische gebeurtenis of prominente bewoner/gebruiker/opdrachtgever.

Elk van deze deelwaarden wordt getoetst aan de hand van vooraf benoemde criteria zoals gaafheid en zeldzaamheid

V Natuurwaarden

VI Recreatieve waarden, waaronder de belevingswaarde (mooi, sfeer, emoties, geur, geluid ed.) en bruikbaarheid (wandelen, fietsen, tuinieren etc.)

Hierbij vindt een vergelijking van de waarden, indien van toepassing, plaats op (inter)nationaal, regionaal of plaatselijk niveau (externe waardering).

Binnen de landgoedstructuren vindt een onderlinge vergelijking en waardering van verschillende onderdelen en tuinelementen &tc. plaats. Dit kan helpen om bijvoorbeeld prioriteiten te stellen in een behoudsplan voor de tuinelementen en structuren van een aanleg.

ALGEMEEN:

Landgoed Het Regelink is van belang vanwege:

I CULTUURHISTORISCHE WAARDEN:

- ◇ Als zeldzaam en representatief voorbeeld van een ontginningslandgoed, voortkomend uit een boerderij met een latere invulling als *Ferme Ornée*;
- ◇ Vanwege de gaaf bewaarde structuur aan de west-, noord- en oostzijde van het landgoed en de ruimtelijke relatie met de omliggende landerijen, weilanden, bospercelen, lanen en akkers;
- ◇ De ouderdom;
- ◇ De bewaard gebleven moestuin en –muur;
- ◇ Het boombestand;
- ◇ De architectuurhistorische betekenis van het hoofdgebouw;
- ◇ De sociaal-historische betekenis van het landgoed;
- ◇ De oorspronkelijke laan uit de 19^e eeuw;
- ◇ Wegens de verschillende fasen van aanleg.

40

II ENSEMBLEWAARDEN:

- ◇ Wegens de inrichting van het landgoed en de samenhang met het hoofdhuis en de visuele samenhang van het huis en zijn omgeving wegens de relatie tot de omgeving;
- ◇ De zichtas naar het Meenink;
- ◇ Wegens de verschillende elementen uit verschillende periodes van aanleg;
- ◇ Wegens de functie;
- ◇ Wegens de beeldbepalende waarde.

III NATUURWAARDEN:

Van landgoed Het Regelink zijn geen actuele flora en fauna inventarisaties bekend. Door het ontbreken van deze gegevens is het moeilijk de werkelijke waarde van flora en fauna in te schatten. Omdat het landgoed zou moeten fungeren als stapsteen binnen de landgoederen en buitenplaatsen van de gemeente Bronckhorst, ook voor met name fauna, is het raadzaam een actueel beeld hiervan te verkrijgen.

In algemene zin kan men er vanuit gaan dat Landgoed Regelink van grote betekenis is voor flora en fauna (zie ook: Zweekhorst, 2007)⁹⁸ Door schaalverkleining terug te brengen (houtwallen, boomsingels ed.) kan een nog grotere verscheidenheid in biotopen en habitats worden verkregen. Uitwisseling van soorten is dan mogelijk met omringende groene stapstenen.

IV RECREATIEVE WAARDEN:

- ◇ Wegens de plaats die het huis inneemt in de geschiedenis van het dorp;
- ◇ Vanwege de hoge recreatieve waarde voor de bewoners, inwoners van Hengelo en recreanten. De gronden van het landgoed zijn sterk verweven met de (infra)structuur van het dorp Hengelo, maar ook met die van de andere landgoederen en buitenplaatsen in de gemeente;
- ◇ Wegens de plaats die het huis (en zijn bewoners) inneemt en innam in de geschiedenis van het dorp;
- ◇ Vanwege de zogenaamde wandeling als overblijfsel van de *Ferme Ornée*;
- ◇ Vanwege de beleving, het gevoel van verbondenheid en continuïteit.

In de komende hoofdstukken zullen deze waarden nader worden toegelicht per onderdeel.

NB: Een waardestelling zoals in dit rapport is opgenomen is een momentopname gemaakt op grond van de op dit moment ter beschikking staande gegevens. De waardestelling kan te allen tijde worden aangepast en herzien indien, bijvoorbeeld, nieuw bronnenmateriaal gevonden wordt.

AANBEVELING:

Om deze bovenstaande redenen is het wenselijk een beschermde status aan het landgoed als geheel toe te kennen.

⁹⁸ Nadere inventarisatie volgt.

16. Panoramafoto vanuit het westen (Hiddinkdijk) naar het huis, februari 2022, de percelen missen hun kleinschalige karakter

1. HET LANDGOED ALS GEHEEL MET OMRINGENDE AKKERS EN WEILANDEN

INVENTARISATIE

Het landgoed bestaat uit meerdere percelen bouwland, een perceel bos, een sieraanleg rond het hoofdhuis en een sieraanleg met vijverpartij rond het 'nieuwe' huis een verschaalde moestuin aanleg bij het koetshuis. Dit alles staat min of meer in verbinding met elkaar door ten zuiden de Regelinklaan, ten noorden de Hiddinkdijk en in het oosten de Slotsteeg.

Vanuit het westen, noorden en oosten zijn zichtassen van en naar het hoofdhuis aanwezig. In het oosten (met verschillende eigenaren) is het landgoed sterk verrommeld met hekken ed.

De Hiddinkdijk ten noorden is beplant met laanbomen, in het perceel bouwland ten westen een solitaire, monumentale eik.

De Regelinklaan is beplant met voornamelijk Amerikaanse eiken en beuken, die deels in minder goede staat verkeren.⁹⁹

Het landgoed heeft diverse historische elementen. De belangrijkste hiervan zijn de vijver met eiland, de Regelinklaan, de grote weide en het omringende landschap. De overige, belangrijke, elementen zijn enkele solitaire bomen, als lindes, beuken en eiken.

WAARDESTELLING

Het landgoed als geheel met zijn waardevolle elementen heeft vooral landschapshistorische-, tuinhistorische en natuurwaarden en bestaat uit de solitaire eik ten westen, (eiken) houtwallen, de laan- en perceelstructuren, de Regelinklaan en de vroeg-landschappelijke vijverpartij. Eveneens zijn de ensemblewaarden, natuurwaarden en recreatieve waarden (zowel actief als passief) groot.

Verbonden door de Regelinklaan is Het Regelink een typisch gaaf bewaard voorbeeld van een ontginningslandgoed (klein en groot Regelink). De structuren zijn vooral eind 18^e begin 19^e-eeuws en daarom door hun ouderdom zeer waardevol. De essen waaruit een groot deel van het landgoed bestaat zijn van veel eerder datum en derhalve in cultuurhistorisch opzicht zeer waardevol.

Elementen als bos, vijver en padenstructuren zijn daarbij essentieel.

Het landgoed is landschapshistorisch, tuinhistorisch, architectuurhistorisch van regionaal-, maar zeker ook van nationaal belang vanwege:

- ♦ zijn type/functie (aanvankelijk ontginning) en de uniciteit binnen het geheel van de nog aanwezige landgoederen in de regio;
- ♦ zijn relatieve ongeschondenheid, zeker in de structuren;
- ♦ de vijver;
- ♦ deelbeplanting (solitairen);
- ♦ als typerend voor de tuinstijl(en) uit de jaren 1800-1900;
- ♦ en als wezenlijk onderdeel van het historisch ensemble huis, tuin, landgoed.

⁹⁹ Voor een precieze inventarisatie van het bomenbestand wordt verwezen naar de inventarisatie uit 2005, die zich in het huisarchief bevindt.

Cultuurhistorische waarden

hoog

Ensemble waarden (samenhang met, situering, aanzien van de omgeving)

hoog

Tuinhistorische waarden

hoog

Recreatieve-gebruikswaarden

hoog

Natuurwaarden

hoog

17. De Regelinklaan in februari 2022

2. DE REGELINKLAAN

INVENTARISATIE

Lengte: circa 600 meter vanaf De Heurne tot aan de Slotsteeg

Aan weerszijden beplant, in driehoeksverband met voornamelijk Amerikaanse eiken en beuken ten dele in minder goede staat.

Verbindt de Slotsteeg met De Heurne wordt gebruikt als wandelgebied, is opengesteld en biedt zicht op het gehele landgoed.

KORTE GESCHIEDENIS

De Regelinklaan is op een kaart uit 1809 al ingetekend, is door de eeuwen heen met verschillende bomen beplant geweest, in elk geval met *Peppelen*, maar volgens de overlevering ook met een afwisselende beplanting van spar en beuk.

WAARDESTELLING

De Regelinklaan vormt de oudste structuur van het landgoed (samen met het bosperceel, de Hiddinkdijk en Slotsteeg)

Cultuurhistorische waarden

hoog

Ensemble waarden (samenhang met, situering, aanzien van de omgeving)

hoog

Tuinhistorische waarden

hoog

Recreatieve-gebruikswaarden

hoog

Natuurwaarden hoog

18. De vijverpartij uit het begin van de negentiende eeuw in februari 2022

3. HET TERREIN VAN VERMAAK MET VROEG-LANDSCHAPPELIJK EILAND

INVENTARISATIE

Dit deel is een rijk beplant, intensief beheerd gedeelte van het landgoed. Aan het begin van de 21^e eeuw is een huis met garage en schuur gebouwd. Precieze inventarisatie kan nog volgen. Van tuinhistorisch belang is hier vooral de vijverpartij met eiland.

KORTE GESCHIEDENIS

Aan het begin van de 21e eeuw werd het hier aanwezige huis met garage en schuur gebouwd en een zeer rijke beplanting aangelegd.

De vijverpartij met eiland echter bestaat al twee eeuwen en werd aangelegd als onderdeel van de *Ferme Ornée* waarin het een rol speelde ter contemplatie en afzondering.

WAARDESTELLING

De vijverpartij met eiland is een typisch en gaaf bewaard voorbeeld van een vroeg-landschappelijk vijveraanleg met eiland, passend bij de toen heersende tuinmode. Van een dergelijke vijverpartij zijn vrijwel geen voorbeelden bewaard gebleven in de regio.

Cultuurhistorische waarden

hoog

Ensemble waarden (samenhang met, situering, aanzien van de omgeving)

hoog

Tuinhistorische waarden

hoog

Recreatieve-gebruikswaarden

hoog

Natuurwaarden

hoog

19 en 20. De bospercelen in februari 2022

4. DE BOSPERCELEN

INVENTARISATIE

Bosperceel met voornamelijk beuken, hulst (waarschijnlijk uitgezaaid) en bewust (sinds kort) aangeplante taxus struiken. De bomen zijn deels in slechtere staat.

De percelen worden doorsneden door paden en wegen met verschillende verharding. Ook bevindt zich hier de toerit vanuit het zuiden naar huis en koetshuis, evenals een watervoerende sloot. De bospercelen worden door een sloot afgescheiden van de Regelinklaan

Precieze inventarisatie wat betreft de bomen: zie inventarisatie uit 2005 welke zich in het huisarchief bevindt.¹⁰⁰

KORTE GESCHIEDENIS

Dit bosperceel behoort qua structuur tot een van de structuren uit tenminste 1809, het boombestand is echter veel jonger (waarschijnlijk begin 20^e eeuw) en is niet alleen esthetisch onderdeel van het landgoed geweest, maar tevens bedoeld voor de houtproductie.

WAARDESTELLING

Cultuurhistorische waarden

hoog

Ensemble waarden (samenhang met, situering, aanzien van de omgeving)

hoog

Tuinhistorische waarden

gemiddeld

Recreatieve-gebruikswaarden

hoog, als productiehout

Natuurwaarden

positief

¹⁰⁰ In de loop der tijd zijn veel bomen ook verdwenen, een aanpassing op deze inventarisatie is wenselijk.

21. Panoramafoto van de moestuin in februari 2022

5. DE (VOORMALIGE) MOESTUIN

INVENTARISATIE

De moestuin is op dit moment sterk teruggebracht in grootte ten opzichte van de oorspronkelijke, er is een moestuinmuur met metalen toegangshek, hier bevindt zich het koetshuis uit 1926, met een recent (ca 2005) aangelegd terras, een klein vak met groente en kruiden en deels omgeven door een beukhaag.

KORTE GESCHIEDENIS

De moestuin is een element wat in elk geval al sinds het begin van de 19^e eeuw aanwezig is, mogelijk stamt de muur ook uit deze tijd, een precieze datering bleek tot nu nog niet mogelijk. In 1926 werd door de eigenaresse het koetshuis gebouwd wat ook nu nog aanwezig is, de voorlaatste bewoners hebben hierbij een terras aan laten leggen

WAARDESTELLING

Cultuurhistorische waarden

hoog

Ensemble waarden (samenhang met, situering, aanzien van de omgeving)

hoog, zeker in samenhang met de moestuinmuur

Tuinhistorische waarden

hoog

Recreatieve-gebruikswaarden

hoog

Natuurwaarden

positief

22. De tuinaanleg achter het huis gezien naar het noordoosten in februari 2022

6. DE TUINAANLEG IN DE DIRECTE OMGEVING VAN HET HOOFDHUIS

INVENTARISATIE

Rond het huis oud bomenbestand met bruine beuk, de laatste jaren is de beplanting sterk versoberd en bestaat voornamelijk uit gras.
Naar het oosten toe twee zeer oude knotlindes. Naar het westen een bosperceeltje met een wandeling. Dit deel van de aanleg is verrommeld.

KORTE GESCHIEDENIS

Het hoofdhuis werd door familie Van Heeckeren in 1832 gebouwd. Voor het huis (aan de westzijde) realiseerde zij de zichtas naar 't Meenink en een toegang vanaf de Hiddinkdijk. Rond het huis werden bomen geplant waardoor het huis ingebed werd in het groen, de zichtassen naar het omringende agrarische landschap bleven gehandhaafd, met een grote weide voor het huis, ten zuidwesten van de 'weide' een bosperceeltje met een wandeling. De voorlaatste eigenaar heeft aan de voorzijde getracht deze weide terug te brengen, omgeven door een oprit met grind.
Achter het huis twee zeer oude knot lindes die ongetwijfeld uit de periode Van Heeckeren (ter weerszijden van een ingang?) maar mogelijk zelfs uit de tijd van de familie Willinck (ter weerszijden van de herenboerderij?) stammen.

WAARDESTELLING

Cultuurhistorische waarden
hoog

Ensemble waarden (samenhang met, situering, aanzien van de omgeving)
hoog zeker met het omringende landschap

Tuinhistorische waarden
hoog

Recreatieve-gebruikswaarden
hoog

BIBLIOGRAFIE

Literatuur- & bronnenlijst

- ◇ Arinda van der Does, *Landgoed Regelink, Hengelo gld - onderzoek tbv aanvraag aanleunrangschikking NSW-*, Netterden april 2011
- ◇ Arinda van der Does, *Landgoed Regelink, Hengelo gld - historisch onderzoek tbv rangschikking historische buitenplaats-* TuinTerTijd, Netterden mei 2011 (niet gepubliceerd rapport, verbeterde versie van het bovenstaande)
- ◇ Arinda van der Does, *Landgoed Het Regelink, Hengelo GLD -tuinhistorisch onderzoek- cultuurhistorische ontwikkeling*, TuinTerTijd, Netterden 2011 (in te zien via: <https://www.tuintertijd.nl/wp-content/uploads/2017/01/Tuinhistorisch-onderzoek-Het-Regelink-Hengelo-gld-TuinTerTijd-oktober-2013.pdf>)
- ◇ Jan Harenberg, *Geneugten van het buitenleven, landhuizen in Oost-Gelderland*, Alphen aan den Rijn 2003
- ◇ Drs. Heimerick Tromp ea. *Historische buitenplaatsen in particulier bezit*, Utrecht 1991
- ◇ Richard Zweekhorst, *Het Regelink te Hengelo (gld) Beheersplan deel 1 Tuinhistorische waardering*, Maarn 2007 (niet gepubliceerd rapport)
- ◇ Richard Zweekhorst, *Het Regelink te Hengelo (gld.) Beheersplan deel 2 Groenbeheervisie*, Maarn 2008 (niet gepubliceerd rapport)

GERAADPLEEGDE ARCHIEVEN:

- ◇ Gelders Archief, Arnhem: Toegang 3022, *L.F. Scheurleer, Stukken betreffende verwanten en aanverwante geslachten 1.4.2. Weerts inv.nr.: 78, Album Amicorum van Johanna M. Weerts (1775-1847), ca. 1796*
- ◇ idem, 79, *Kopieën van brieven gericht aan het echtpaar Arnold J. Weerts (1740-1828) en Eva A. Wentholt (1740-1820), 1801-1819*
- ◇ idem, 81, *Brieven gericht aan Zwanida J.D.E. Weerts (Thea), 1836-1858*
- ◇ idem, 87, *Dagboeken van Erdwin F.J. Weerts, 1847-1848, 1853*
- ◇ idem, 88, *Brieven, gedichten, tekeningen en overige stukken van Coenraad A. Weerts, ca. 1847-1862*
- ◇ idem, 89, *Schetsboekjes met tekeningen van Coenraad A. Weerts, ca. 1850-1860*
- ◇ idem, verschillende DTB boeken, notariële archieven en bevolkingsregisters
- ◇ Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers, Doetinchem
- ◇ Erfgoedcentrum Zutphen, Zutphen
- ◇ Huisarchief Het Regelink, particuliere collectie, Hengelo (Gld)

ANDERE BRONNEN:

- ◇ delpher.nl
- ◇ genealogieonline.nl
- ◇ wiewaswie.nl
- ◇ hdebie45.deds.nl/
- ◇ Kadaster Archiefviewer 2.0 (met abonnement in te zien)
- ◇ watwaswaar.nl (niet meer raadpleegbaar)

COLOFON

Landgoed Regelink
Regelinklaan 3
7255 DA HENGELO (gld)

Eigenaar:

Dit rapport is bedoeld voor gebruik ten behoeve van een analyse en waardestelling van de tuin-, park- en landgoedaanleg van landgoed Het Regelink te Hengelo. De afbeeldingen zijn, tenzij anders vermeld, gemaakt door TuinTerTijd, Bureau voor tuinhistorie, 2022.

Op de voorzijde een foto van Het Regelink in mei 2011

© de auteurs en TuinTerTijd Bureau voor tuinhistorie, maart 2022

57

TuinTerTijd

Bureau voor tuinhistorie

06 23 830460
info@tuintertijd.nl
www.tuintertijd.nl

BIJLAGEN

- I. Uittreksel monumentenregister
- II. Transcriptie kadastrale leggers

BIJLAGE I

Monumentnummer*: 21512

Rijksdients voor Cultureel Erfgoed
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl
T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 11 mei 1966
Kadaster deel/nr: 82888/112
Monumentnaam**
Het Regelink
Woonplaats*
Hengelo (Gld)
Gemeente*
Bronckhorst
Provincie*
Gelderland

Regelinklaan 3 7255 DA Hengelo (Gld)
Kadastrale gemeente* Sectie* Kad. object* Appartement Grondperceel
Hengelo Gelderland K 3902

Rijksmonumentomschrijving**
Het Regelink. Neo-klassicistisch, bakstenen landhuis van de Van Heeckerens, blijktens een steen uit 1832. De voorgevel heeft zijrisalieten en een middenrisaliet met houten fronton. De ingang wordt omlijst door dubbele pilasterstellingen met een hoofdstel. Ramen uit de bouwtijd. Dakkapellen met vleugelstukken en frontons. Tegen de achtergevels moderne aanbouwsels.

BIJLAGE I

Transcriptie kadastraal minuutplan en leggers

Hengelo, Gelderland, sectie K, blad 01, omdat landgoed Regelink binnen sectie K valt, is uitsluitend van deze sectie een transcriptie opgenomen. Bovendien uitsluitend de perceelnummers die tot het huis (Groot) Regelink behoorden en hiermee een eenheid vormden; de perceelnummers 126 tot en met 127, 147, 155, 190 tot en met 248, in de laatste reeks hebben enkele percelen een andere eigenaar, maar grenzen aan de percelen van C.D. Willinck, dit is hieronder aangegeven.

In de kadastrale leggers van gemeente Hengelo, 2^e deel gedateerd onder dagteeking van den 19 april 1832 no. 181, zijn vastgesteld:.(...)

Sectie K, blad 01

Willinck, Casper Derk, griffier¹⁰¹, Hengelo

126 -	"	, bosch, 3 ^e klasse
127 -	"	, bosch, 3 ^e klasse
147 -	"	, uitweg als bosch, 3 ^e klasse
155 -	"	, bouwland, 3 ^e klasse
190 -		, bouwland, 5 ^e klasse
191 -	Roelofsen, Christianus Gerhardus Martinus Wilhelmus, landbr, Hengelo,	
		heide, 1 ^e klasse
192 -	Willinck, Casper Derk, griffier, Hengelo	
		, bosch, 2 ^e klasse
193 -	"	, weiland, 3 ^e klasse
194 -	"	, boomgaard, 2 ^e klasse
195 -	"	, bouwland, 3 ^e klasse
196 -	"	, bosch, 4 ^e klasse
197 -	"	, huis & erf, 1 ^e klasse
198 -	"	, tuin, 3 ^e klasse
199 -	"	, bouwland, 3 ^e klasse
200 -	"	, bosch, 2 ^e en 3 ^e klasse
201 -	"	, bosch, 3 ^e klasse
202 -	"	, bouwland, 2 ^e en 3 ^e klasse
203 -	"	, bosch, 2 ^e klasse

¹⁰¹ volgens Van Dale - woordenboek is de, huidige, betekenis van dit woord: griffier de; m,v –s chef van de griffie, griffie de; v –s secretarie van rechterlijke colleges, van Provinciale Staten, van de beide kamers.

204 –	"	, uitweg als weiland, 3 ^e klasse
205 –	"	, schuur als bouwland, 1 ^e klasse
206 –	"	, tuin, 3 ^e klasse
207 –	"	, schuur & erf, 1 ^e klasse
208 –	"	, bosch, 1 ^e klasse
209 –	"	, bouwland, 2 ^e en 3 klasse
210 –	"	, bosch, 4 ^e klasse
211 –	"	, bosch, 4 ^e klasse
212 –	"	, bosch, 2 ^e klasse
213 –	"	, bosch, uitweg, 3 ^e klasse
214 –	"	, bosch, 3 ^e klasse
215 –	"	, bosch, 3 ^e klasse
216 –	"	, bosch, 3 ^e klasse
217 –	"	, tuin, 2 ^e klasse
218 –	"	, boomgaard, 2 ^e klasse
219 –	"	, huis & erf, 1 ^e klasse
220 –	"	, tuin, 2e klasse
221 –	"	, bosch, 1e klasse
222 –	"	, vijver als bouwland terrein van vermaak, 1 ^e klasse
223 –		, pleiziertuin als idem, Terrein van Vermaak, 1 ^e klasse
224 –	"	, weiland, 2 ^e klasse
225 –	"	, bosch, 3 ^e klasse
226 –	"	, bosch, 3 ^e klasse
227 –	"	, bouwland, 3 ^e klasse
228 –	Gallée, Johan Hendrik, burgem(..), Vorden, 108,	bosch, 4 ^e klasse
229 -	"	, bouwland, 2 ^e klasse
230 –	Willinck	, bouwland, 2 ^e klasse
231 -	Gallée, Johan Hendrik	, bouwland, 1 ^e en 2 ^e klasse
242 –	Willinck. Casper Derk, griffier, Hengelo	, bouwland, 1 ^e en 2 ^e klasse
243 –	"	, bosch, 3 ^e klasse
244 -	"	, koepel en erf als bouwland, 1 ^e klasse
245 –	"	, bosch, 2 ^e klasse
246 –	"	, bosch, 2 ^e klasse
247 –	"	, bosch, 1 ^e klasse

248 - " , bosch, 1^e klasse

Sectie E, blad 01

- 4 - heide, 1^e klasse
- 5 - dennebosch, 3^e klasse
- 6 - bouwland, 5^e klasse
- 7 - tuin, 3^e klasse
- 8 – huis en erf, 1^e klasse
- 9 - heide, 1^e klasse
- 10 - bouwland, 4^e klasse
- 11 – uitweg als bosch, 3^e klasse
- 12 - bosch, 3^e klasse
- 13 - bosch, 3^e klasse
- 14 - dennebosch, 2^e klasse
- 15 – heide, 1^e klasse
- ...
- 46 - heide, 1^e klasse
- 47 - bouwland, 5^e klasse
- 48 - bouwland, 5^e klasse
- 49 – uitweg als heide, 1^e klasse
- 50 – heide, 1^e klasse
- ...
- 52 - bouwland, 3^e klasse
- 53 – bouwland, 3^e klasse
- 54 - huis en erf, 1^e klasse
- 58 - heide, 1^e klasse
- 59 - bouwland, 3^e klasse

reftigheit
in Taar en
Quintessen
te hebben,
begere Vorst
Schiedam
J. J. Linde
beantwoord
Compliment
O. V.

Amsterdam
26 Januarij

TUINTERTIJD

BUREAU VOOR TUINHISTORIE

LANDGOED HET REGELINK,
HENGELO GLD

- TUINHISTORISCH ONDERZOEK -
CULTUURHISTORISCHE ONTWIKKELING

LANDGOED HET REGELINK, HENGELO GLD

- TUINHISTORISCH ONDERZOEK -
CULTUURHISTORISCHE ONTWIKKELING

- OKTOBER 2011- 02 -

INLEIDING

In het voorjaar van 2011 deed TuinTerTijd Bureau voor tuinhistorie onderzoek naar landgoed Het Regelink in Hengelo, Gelderland. Hierbij kwamen enkele, nieuwe onderzoeksresultaten aan het licht, die mogelijk interessant kunnen zijn voor de huidige bewoners van het landgoed; familie [REDACTED] en [REDACTED] met hun kinderen [REDACTED] en de, enkele jaren op het landgoed werkzame tuinbaas, [REDACTED]. Laatste vroeg naar de mogelijkheid deze onderzoeksresultaten in een rapport op te nemen, zodat meer gegevens over de 'fundamenten' van de tuin- en parkaanleg en het landgoed als geheel op schrift gesteld zijn.

In dit rapport zijn deze onderzoeksresultaten weergegeven; hierbij dient te worden opgemerkt dat dit rapport geen volledig tuinhistorisch onderzoek inhoudt. Een volledig tuinhistorisch onderzoek omvat, in grote lijnen, vier delen te weten:

I - een inventarisatie van het object met betrekking tot de:

Algemene gegevens, oriëntatie en landschappelijke gegevens;

Een beschrijving van de geomorfologie, bodem en waterhuishouding en de cultuurhistorie in het algemeen;

Historische fasekaarten van het park (en, indien van belang, van zijn omgeving), met daarop het verloop van paden, waterpartijen, zichtlijnen, beplanting en eventuele inrichtingselementen in verschillende perioden.

II - Een beschrijving van de ontstaans- en ontwikkelingsgeschiedenis van het buiten of het landgoed; de cultuurhistorische ontwikkeling; de bouw- en bewoningsgeschiedenis en historisch onderzoek naar de werkzame tuinarchitecten, indien bekend.

III - Een analyse en cultuurhistorische waardering met betrekking tot: het gehele object en opgesplitst naar terreinonderdeel.

IV - Een visie en streefbeeld ten aanzien van het project op grond van bovengenoemde cultuurhistorische waardering.

In dit rapport is uitsluitend deel II opgenomen; het is zeer aan te bevelen ook de delen I, III en IV uit te werken.

In dit rapport wordt aan de hand van historisch kaartmateriaal een overzicht gegeven van de ontstaansgeschiedenis van de belangrijkste structuren van het landgoed, waardoor hieraan een datering kan worden gegeven. Bovendien wordt ingegaan op de eigendomsgeschiedenis van het landgoed.

Zoals uit dit rapport zal blijken, hebben in het verleden drie verschillende families hun belangrijkste stempel op het landgoed gedrukt, twee van deze families zullen nader worden belicht. Vervolgens wordt een korte inleiding gegeven op de tuinkunst uit het begin en midden van de negentiende eeuw.

Voor dit onderzoek zijn onderstaande archieven geraadpleegd:

Archief Waterschap Rijn en IJssel, Doetinchem

Achterhoeks Archief/ Streekarchivariaat Regio Achterhoek (nu: Erfgoedcentrum Achterhoek Liemers), Doetinchem

Gelders Archief, Arnhem

Regionaal Archief Zutphen, Zutphen

Dit rapport kan een handreiking en inspiratiebron vormen voor het toekomstig beheer en, nieuwe, invulling van delen van de aanleg.

In deze versie enkele correcties op een eerdere versie van oktober 2011.

TUINTERTIJD

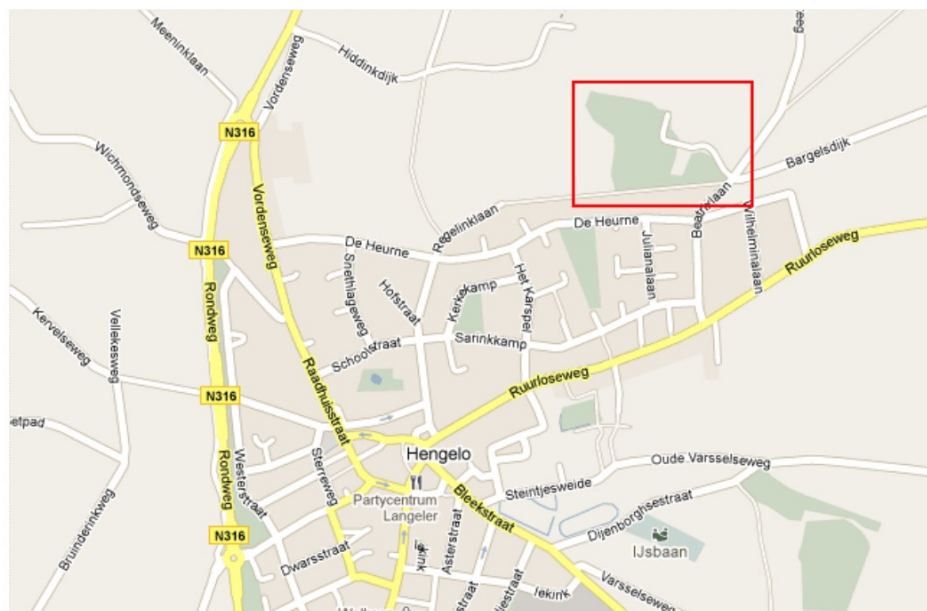
BUREAU VOOR TUINHISTORIE

Netterden, bijgewerkt oktober 2013

Landgoed Het Regelink, liggend ten noordoosten van het dorp Hengelo, Gelderland. Op onderstaande afbeelding binnen de rode rechthoek:

Landgoed Het Regelink is ontstaan uit een boerderij bestaande uit *Klein en Groot Regeling*.¹

Het hoofdhuis dat zich op het landgoed bevindt, is een beschermd rijksmonument met rijksmonumentnummer: 21512 en wordt in de redengevende omschrijving als volgt omschreven: *Het Regelink. Neo-klassicistisch, bakstenen landhuis van de Van Heeckerens, blijkens een steen uit 1832. De voorgevel heeft zijrisalieten en een*

*middenrisaliet met houten fronton. De ingang wordt omlijst door dubbele pilasterstellingen met een hoofdgestel. Ramen uit de bouwtijd. Dakkapellen met vleugelstukken en frontons. Tegen de achtergevels moderne aanbouwsels.*²

¹ De naam van het landgoed wordt op verschillende wijzen geschreven, 't Regelink, Het Regelink en op oud kaartmateriaal *Regeling*, *Groot Regeling* in dit verslag wordt de benaming *landgoed Het Regelink* gebruikt.

² Redengevende omschrijving, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort 2011

Het hoofdhuis met omliggende percelen is gerangschikt als NSW-landgoed. In het jaar 2000 is in de zuidoosthoek van landgoed Het Regelink door de toenmalige eigenaar een tweede woonhuis in classicistische stijl gebouwd. Dit woonhuis met omringende tuin is in 2008 verkocht en maakt heden geen deel meer uit van het landgoed.

LANDGOED HET REGELINK

Adres:
Regelinklaan 1
7255 DA Hengelo gld
gemeente Bronckhorst

Oppervlakte: circa 6 hectare

De contouren van landgoed Het Regelink; het perceel in het witte kader maakt heden geen deel meer uit van het landgoed, bron: GoogleEarth

INHOUD

INLEIDING.....	1
INHOUD	5
LANDGOED HET REGELINK, DE ONTWIKKELINGS- EN EIGENDOMSGESCHIEDENIS.....	7
CONCLUSIE VAN DIT HOOFDSTUK.....	21
FAMILIE WILLINCK.....	23
FAMILIE VAN HEECKEREN	30
DE TUINKUNST AAN HET BEGIN TOT HET MIDDEN VAN DE NEGENTIENDE EEUW	33
BIJLAGEN	34
COLOFON.....	38

LANDGOED HET REGELINK, DE ONTWIKKELINGS- EN EIGENDOMSGESCHIEDENIS

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de ontwikkelings- en eigendomsgeschiedenis van landgoed Het Regelink, tevens zal worden ingegaan op de structuren van het goed en zijn aanleg vanaf het begin van de negentiende eeuw tot het begin van de twintigste eeuw. Hierna volgt een korte schets van de families welke het grootste stempel op het landgoed hebben gedrukt en er wordt een indruk gegeven van de contemporaine tuinkunst.

Dit aan de hand van literatuurstudie, historisch kaartmateriaal en archiefonderzoek.

1803 – 1809

In verschillende publicaties³ over landgoed Het Regelink wordt gemeld dat omstreeks 1313 al sprake is van het erf Reghesingh of Reghening. In 1650 zou het goed hebben toebehoord aan jonker Van Leeuw. In 1803 komen Groot en Klein Regelink in handen van Lambert Arnold Willinck (Hengelo, 27 september 1739⁴ - Hengelo, 30 november 1825⁵) en zijn tweede vrouw Gerharda Anna Slicher (1751 – Hengelo, 16 januari 1820^{6,7}).

³ Hier wordt vooral geput uit: Jan Harenberg. *Geneugten van het buitenleven*, Alphen aan den Rijn, 2003

⁴ Achterhoeks Archief (hierna AA), Bevolkingsregister Hengelo, register 1, blz. 263

⁵ Gelders Archief (hierna GldA) Burgelijke Stand Hengelo (hierna BsH) overlijdensakten, toeg.nr.: 0207, inv.nr.: 4199, aktenummer: 53, *doopplaats: Amsterdam, beroep overledene: oud richter*

⁶ GldA, BsH, overlijdensakten, toeg.nr.: 0207, inv.nr.: 4199, aktenr.: 1, *oud 69 jaar*

⁷ GldA, Oud Rechterlijk Archief, Landdrostambt Zutphen, toeg.nr.: 0217, inv.nr.: 671, via genealogiedomein.nl. *Opdragt van het erve en goed Groot en Klein Regelink ge[naamt] met alle derven onderhorige behuizingen, hoven bouw en weidelanden, akkermaal bossen en verder houtgewas, door den volm[agtiger] van J. Menil en H.R. Courte, ehelieden, aan Lambert Arnold Willinck en zijn vrouw Gerharda Anna Slicher op den 23 december 1803* (Dit zijn zeer waarschijnlijk Jacques Menil, geboren in Haarlem en overleden in Zutphen op 10 juli 1826 en Henriëtte Rebecque Courte, geboren in Amsterdam, overleden in Zutphen op 25 februari 1830)

Helaas vermeldt de verkoopakte uit 1803 weinig over de indeling van het landgoed en is uit deze periode geen kaart bekend waaruit blijkt hoe het landgoed er heeft uitgezien. Wel is er sprake van *hoven*, dat wil zeggen dat er moestuinen aanwezig zijn geweest.

Pas in 1809, in de *Maatboeken ten behoeve van de heffing van de (grond)belasting, maatboeken der landerijen, 1809-1811 Hengelo*⁸ wordt duidelijk hoe het landgoed er heeft uitgezien en was op- en ingedeeld; door landmeter J.H. Docters van Leeuwen werd een overzicht gegeven van alle in de *jurisdictie Hengelo* aanwezige percelen. Perceelnummer 507 betreft het bezit van L.A. Willinck, zie nevenstaande kaart welke afkomstig is uit dit maatboek.

Naast de kaart geeft Docters van Leeuwen ook een korte beschrijving van het goed:
Renvoij Behorende bij de nevenstaande tekening van de Buitenplaats genaamd Het Regeling, toebehorende aan de Heer Lambert Arnold Willinck, Gelegen in de jurisdictie Hengelo No 507 De Buitenplaats genaamd Het Regeling in Massa Groot Mergins: 19 Roeden: 558 waaronder aan weiland gemerkeerd Litt A 3 65
Bouwland B 9 51
Bosch E 6 388
Huis, hof en Erv 1 54
Total 19 [Morgen] 558 [Roeden]
Hengelo den 20^e van Wintermaand 1809 J.H. Docters van Leeuwen

⁸ GldA, Collectie Maatboeken, toeg. nr.: 0096, inv.nr.: 15

Boerderij het Ensering, datering: 1807-1820, Ver Huell, Quirijn Maurits Rudolph, tekening gekleurd penseel, 171 x 230 mm, Archief: inv.nr.: 1551-GM11411, de situatie op deze herenboerderij is vergelijkbaar met die op landgoed Het Regelink, Het Ensering werd echter door de eigenaar als buitenplaats gebruikt, Het Regelink daarentegen werd permanent bewoond door de familie Willink.

Uitvoering

Behorende bij de nuverstaande Leening van de Buitenplaats genaamd
Het Regelink, toebehoort de Heer Lambert Arnold Willink
Gelegen in de Landstede Hengelo

<i>Nr.</i>	<i>De Buitenplaats genaamd het Regelink</i>	<i>Regime</i>	<i>Stellen</i>
<i>507</i>	<i>in Masja Groot</i>	<i>19</i>	<i>558</i>
	<i>Waar onder aan Weiland gemerkt Lill A</i>	<i>3</i>	<i>63</i>
	<i>Bouwland --- B</i>	<i>9</i>	<i>51</i>
	<i>Bosch --- E</i>	<i>6</i>	<i>588</i>
	<i>Huis, Hof en Erve</i>	<i>18</i>	<i>508</i>
	<i>Totaal</i>	<i>1</i>	<i>54</i>
		<i>19</i>	<i>558</i>

Hengelo den 20^e van Wintermaand 1809
J. H. Docters van Leeuwen

Landmeter Docters van Leeuwen geeft weliswaar weinig informatie over de precieze invulling van deze aanleg, maar men mag aannemen dat de ruitvormige invulling ten zuiden en het parallellogram ten noorden van het huis een nuts- of moestuin vormden, temeer omdat deze delen van de tuin later in 1825 in de kadastrale leggers als respectievelijk *tuin 2^e klasse* en *tuin 3^e klasse* worden gespecificeerd. Deze nutstuinen liggen beide in het zicht van het huis en zullen door de bewoners graag

gezien zijn. In noordelijke richting keek men uit over bouwland, in het zuiden werd de blik verder geleid over weiland. Het perceel wordt aan de zuidzijde omzoomd door *Bosch*, dit is ongetwijfeld laanbeplanting geweest, de huidige Regelinklaan.

Het huis is via twee lanen, vanaf de oost- en zuidzijde, bereikbaar.

Eigenaresse Gerharda Anna Slicher overlijdt op 16 januari 1820 en vervolgens vinden enkele veilingen van onroerend goed plaats op 24 en 31 maart 1820.⁹

Op 21 juli van dat jaar wordt het goed Klein Regelink verkocht aan Lodewijk Lebbink¹⁰

Van landgoed Het Regelink is tot nu toe geen afbeelding bekend, die de situatie van deze periode, begin negentiende eeuw, weergeeft, maar ten noorden van Vorden bevindt zich een landgoed Het Enserink¹¹ genaamd, waarvan nevenstaande afbeelding door de toenmalige bewoner is gemaakt.

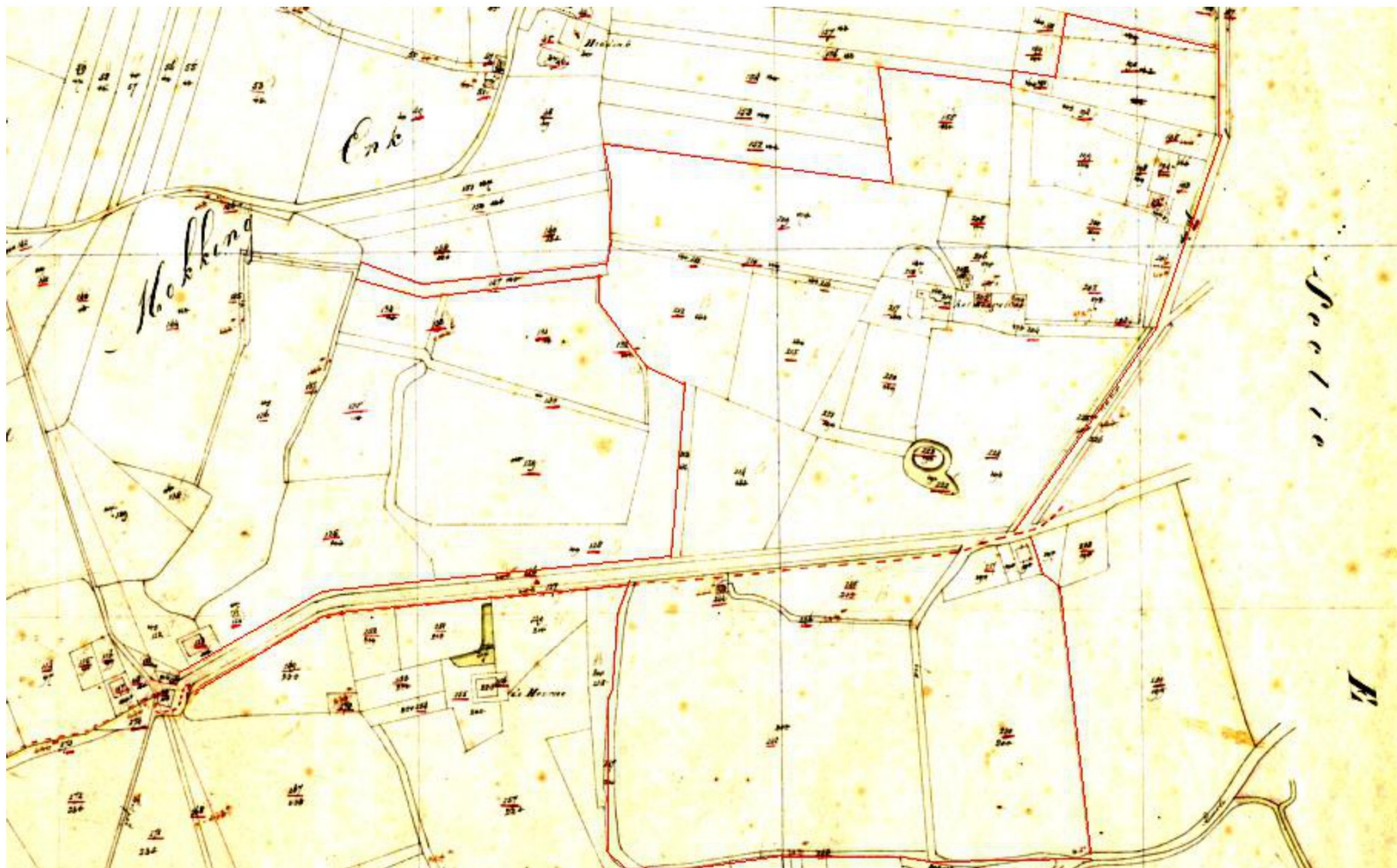
Deze tekening geeft een goede indruk van een situatie zoals die zich ook op landgoed Het Regelink heeft voorgedaan. Ook bij het hoofdhuis van landgoed Het Regelink bevond zich een *annexe schuur* en een *vertrek op den deel inganghebbende*.¹² De akkers op Het Enserink zijn tot bijna aan het huis aangelegd, ook op Het Regelink zal de situatie vrijwel zo geweest zijn.

⁹ GldA, Notariële archieven (hierna NA), Standplaats Vorden, notaris J.H. Gallée, toeg.nr.: 0168, inv.nr.: 1481, akten van 24 en 31 maart 1820

¹⁰ GldA, NA Standplaats Hengelo, Repertoires Notaris Ghijm, toeg.nr.: 0168, inv.nr.: 920, 10 juli 1821 *Lambert Arnold Willink weduwnaar van Gerharda Anna Slicher het erve en goed Klein Regelink hier wordt verkocht aan Lodewijk Lebbink beide wonende te Hengelo.*

¹¹ Het Enserink werd echter door een boerenfamilie bewoond, de boerderij was van een herenkamer voorzien, alwaar de eigenaar van Het Enserink (Mr. Everhard Alexander Verhuell, later burgemeester van de stad Doesburg) en zijn familie logeerde als zij de zomer doorbracht op het 'platteland'. Familie Willink, zo blijkt uit verschillende akten, woonde het gehele jaar op landgoed Het Regelink.

¹² GldA, NA Hengelo, Notaris Ghijm, toeg.nr.: 0168, inv.nr.: 920, aktenummer 83, *13 oktober 1826 akte der nalatenschap van L.A. Willink*

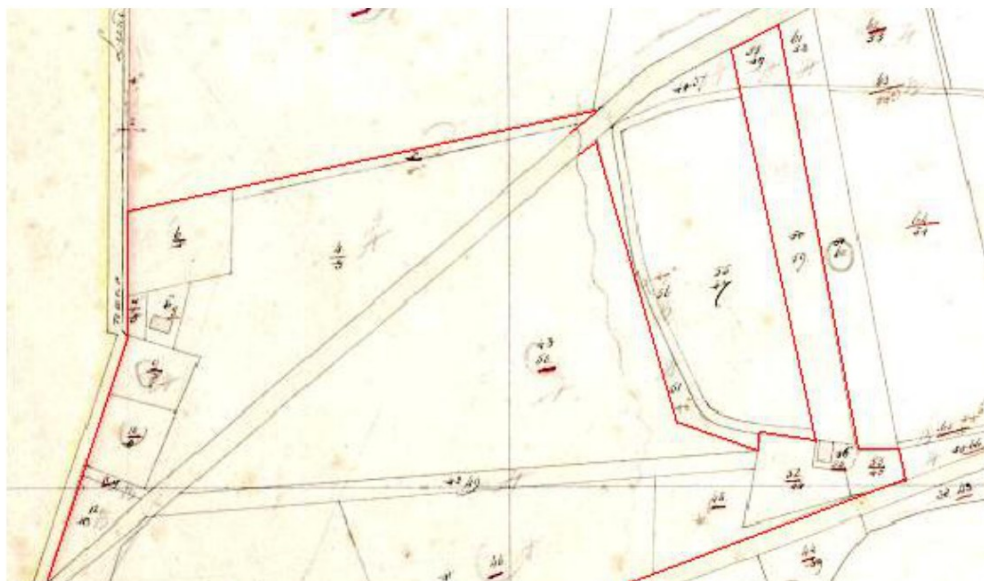

1810 – 1825

In 1825 wordt Hengelo in kaart gebracht in verband met de invoering van het kadaster.

Op de nevenstaande bewerking van het kadastraal minuutplan¹³ is het bezit van familie Willinck rood omlijnd. Op deze percelen bevindt zich een van de drie daghuurderswoningen (De Veldkamp, perceelnummer 197) Bovendien heeft de familie aan de oostkant van de huidige Slotsteeg nog enkele percelen grond met daarop (pacht)boerderijen. Deze percelen bestaan vooral uit *heide* en enig *bouwland*, zie onderstaande uitsnede uit het kadastraal minuutplan.¹⁴ Op deze percelen bevinden zich twee van de drie daghuurderswoningen (perceelnummers 7 en 54)

¹³ Kadastraal Minuutplan, Hengelo, sectie K, blad 01, watwaswaar.nl, bewerking: TuinTerTijd

¹⁴ Kadastraal Minuutplan, Hengelo, sectie E, blad 01, watwaswaar.nl, bewerking: TuinTerTijd, zie voor de transcriptie van de perceelnummers bijlage I

Het valt op dat landgoed Het Regelink in eigendom is gekomen van Casper Derk Willinck, zoon van Lambert Arnold en zijn eerste vrouw Maria Foreest. Verder is het bezit aan de oost- en zuidzijde van de huidige Regelinklaan en aan de oostzijde van de huidige Slotsteeg, met enkele percelen beduidend uitgebreid ten opzichte van de kaart uit 1809. Bovendien lijkt het huis te zijn vergroot, dit is nog niet bevestigd door middel van bijvoorbeeld notariële en/of aanbestedingsakten. In 1826 werd het huis en goed als volgt beschreven:

Het goed en erve Groot Regelink genaamd van de buurschap Noordink bij het dorp Hengelo gelegen, bestaande in een woning van een verdieping annexe schuur en daarbijstaande bakhuisje voorts een tuin twee akkermaals bossen een [...] bosje een weide en bouwland alles kennelijk aaneengelegd en tezamen groot ruim zeventien bunders negenennegentig roeden nog een aan dit goed aangelegd en uit de Mark toegedeeld stuk veldgrond daarop zich drie daghuurderswoningen bevinden en welke grond in het geheel groot is circa zeven bunder

*Een stuk bouwland op Regelinkkamp aan het goed Regelink kennelijk gelegen groot circa eenendertig roedes vijftig ellen een dit stuk bouwland aldaar zeer kennelijk gesitueerd groot ongeveer eenenveertig roeden Een akkermaalsbosch [...] Mokkingbosch genaamd groot vijfentachtig roeden en zestien ellen in den Noordink ten oosten van Harmen Widdink.*¹⁵

De nutstuinen aan de noord- en zuidzijde van het huis (de parallellogram- en ruitvorm) zijn mogelijk nog op dezelfde wijze als in 1809 ingericht. Deze percelen worden in de oorspronkelijk aanwijzende tafels beschreven als respectievelijk *tuin 2^e klasse* en *tuin 3^e klasse*. Het is duidelijk dat de eigenaren van landgoed Regelink een sieraanleg hebben

¹⁵ GldA, NA Hengelo, notaris Ghijm, toeg.nr.: 0168, inv.nr.: 912: *Inventaris van goederen 13 mei 1826 van C.D. Willink* aktenummer 37. De akte is soms zeer slecht leesbaar. Akkermaal(sbos) is hakhout. Uit aktenummer 39 de *Verdeling van goederen* en aktenummer 83 op 13 oktober 1826 der nalatenschap van L.A. Willink uit dit zelfde archief blijkt dat de bouwlanden waren beplant met onder andere: *aardappelen roggewas haver en boekweit garst vlas gewassen tuinvrugten hakhout* NB: in deze akten wordt de *tuin* genoemd, in deze tijd is hiermee altijd een nuts- of moestuin bedoeld.

gerealiseerd; de eigenaar heeft een *terrein van vermaak* aan laten leggen/aangelegd, met daarin een waterpartij met eiland, beide als *terrein van vermaak* aangemerkt. Door de aanleg van deze partij is de laan die het perceel vanuit het zuiden ontsloot, komen te vervallen. De laan vanuit het oosten is nu de enige toerit. In het parallellogramvormige perceel nutstuin en ten zuiden hiervan zijn gebouwen gerealiseerd, te weten: *205 – schuur als bouwland, 1^e klasse, 206 – tuin, 3^e klasse, 207 – schuur & erf, 1^e klasse*.

Bovendien is ten zuiden van de huidige Regelinklaan een koepel geplaatst, mogelijk enigszins verhoogd (met de uitgegraven aarde van de waterpartij?)¹⁶ Vanuit deze koepel had men uitzicht over/naar het *terrein van vermaak*, het hoofdhuis en, naar het zuiden toe over een perceel bouwland. Naar het oosten had de koepel uitzicht over een perceel *bosch*, dit wordt later in de notariële akten *akkermaal* genoemd, hakhout dus. Vanaf en naar de koepel, tussen een bosperceel en een perceel bouwland, leidt een weg of pad met beplanting, dit pad heeft sterk het karakter van een zogenaamde 'wandeling'.

De percelen welke staan aangemerkt als *bosch*, bestaan waarschijnlijk uit loofbomen, omdat naaldbout over het algemeen wordt aangeduid met *dennenbosch* in de kadastrale leggers.

In 1831 wordt het Regelinkkamp beschreven als *Een Stuk bouwland de Regelinkkamp genaamd met annex gelegene Akkersmaalsbossen en Hegge zijnde ten oosten het vorige perceel en westen met voormelde Akkersmaalshegge aan het Akkermaal van mevrouw de Weduwe Smethlage waarvan het met een graven is afgescheiden*.¹⁷

¹⁶ Ongeveer op deze plaats bevindt zich ook nu nog een straat genaamd 'Koepelberg'. Ook in de uitgave *Boerderij- en veldnamen in Hengelo (G), kaarten. Verzameld door Gerrit Harmsen en Bertus Menkveld*, Doetinchem 1988, wordt het op het kadastraal minuutplan genummerde perceel 230 *Koepelbergje* genoemd. Het is zeer goed mogelijk dat deze naam van de door familie Willinck geplaatste koepel stamt. Omdat er sprake is van *berg* of *bergje* mag men een verhoogde ligging vermoeden.

¹⁷ GldA, NA Hengelo, notaris Ghijm, toeg.nr.: 0168, inv.nr.: 914, *februari 1832 memories van lasten van het goed Regelink in Hengelo*, aktenummer: 7. *Een graven* is vrijwel zeker als afwatering van het perceel bedoeld en heeft dus water gedragen.

Door het bewust plaatsen van de koepel met deze uitzichten, met daarop aansluitend een 'wandeling' heeft de aanleg zeer sterk het karakter van een zogenaamde *Ferme Ornée* gehad.¹⁸

In bijlage I is een transcriptie van de oorspronkelijk aanwijzende tafels, behorend bij het kadastraal minuutplan opgenomen.

De perceelnummers corresponderen met de perceelnummers op dit plan. Deze gegevens zijn opgemeten in het jaar 1825.¹⁹

Kort voor of vlak na het overlijden van Lambert Arnold in 1826 komt het goed Groot Regelink in handen van zijn zoon Casper Derk Willinck²⁰ (Hengelo, 17 mei 1772²¹ - Hengelo, 20 maart 1830²²) en zijn echtgenote Maria Louisa Quirina Hesselberg (19 maart 1776²³ - 11 september 1840²⁴). Dit echtpaar woont dan al enkele jaren op het goed. Casper Derk heeft het slechts enkele jaren in zijn bezit, hij overlijdt in maart 1830.

¹⁸ Een *Ferme Ornée*, letterlijk: 'versierde boerderij', is een parkaanleg die als sieraanleg is bedoeld, maar waarin nutsgronden als bos, weiland en akkers zijn opgenomen. Deze nutsgronden hebben een duidelijke functie voor de beleving van de parkaanleg en vormen een pittoresk element binnen de gehele aanleg.

¹⁹ Op het verzamelpun van Hengelo, Gelderland is te lezen: *Plans voor het Kadaster van die Gemeente Opgemaakt in den Jaar 1825*

²⁰ In verschillende bronnen komen verschillende schrijfwijzen voor: *Caspar Derk*, *Casper Dirk*, hier wordt de schrijfwijze Casper Derk gehanteerd

²¹ AA, bevolkingsregister Hengelo, register 1, bladzijde 263

²² GldA, BsH, toeg.nr.: 0207, inv.nr.: 4199, overlijdensakten, aktenummer: 16, *beroep overledene:assessor*. Volgens wikipedia werd in de 19^e eeuw de term assessor in Nederland ook gebruikt voor een wethouder.

²³ AA, bevolkingsregister Hengelo, register 2, blz. 24

²⁴ GldA, BsH, toeg.nr.: 0207, inv.nr.: 4198, overlijdensakten, aktenummer: 72, *beroep overledene:zonder*

1830 – 1832

Na het overlijden van Casper Derk erft zijn weduwe het goed.²⁵ Zij moet het landgoed dan verkopen; Op 22 februari 1832 worden de memories van lasten van *het goed Regelink in Hengelo* beschreven:

(...) Het Erve en goed Groot Regelink groot drie en twintig Bunder acht en zeventig roeden in de gemeente Hengelo Buurschap Noordink gelegen (...) zal de verkooping geschieden in het openbaar ten overstaan van de Heer Vrederegter van het kanton Vorden Borchard Frederik Willem Baron van Westerholt

Artikel Vier

Het in veiling te brengen Goed Groot Regelink en bestaande in

- a. Een Heerenhuis, Schuur, Wasch of Melkhuis met een annexe tuin voorts Erve een weide eenige Bosschen en bouwlanden alsmede in één weg of Dijk met Peppelen bepoot en lopende langs de gronden van de Erfen de Heurne en Klein Regelink op het Dorp aan en bij welken Dijk is behorende de graven en Op[...] van die Langs het Erve Klein Regeling lopende*
- b. Een daghuurdersplaatsje bestaande insgelijks in een daghuurderswoning Erve met en eenig hof en bouwland*
- c. Een dito plaatsjen bestaande insgelijks in een daghuurderswoning Erve met eenig hof en bouwland*
- d. een dito plaatsjen den Bergel genaamd mede in een huis met eenig hof bouw en veldgrond bestaande*
- e. eenig veldgrond aan en meetsal tusschen de voormelde perceelen gelegen*
- f. Een stuk bouwland den Stendert genaamd aan grond van de Heer Gallee en de gemeene Weg gelegen en*
- g. Een Stuk bouwland de Regelinkkamp genaamd met annex gelegene Akkersmaalsbossen en Hegge zijnde ten oosten het vorige perceel en westen met voormelde Akkersmaalshegge aan het Akkermaal van*

*mevrouw de Weduwe Smethlage waarvan het met een graven is afgescheiden. Alles staande en zeer kennelijk aan elkander gelegen in de buurschap Noordink onder Hengelo in het kanton Vorden*²⁶

²⁵ Dit blijkt uit de Oorspronkelijk Aanwijzende Tafels van het kadaster uit 1832, in te zien via watwaswaar.nl

²⁶ GldA, NA Hengelo, Notaris Ghijm, toeg.nr.: 0168, inv.nr.:920, aktenummer: 7, NB: de Regelinklaan is in deze periode, blijktens deze akte, beplant met *Peppelen*, dit zijn populieren.

1832 - 1849

In oktober 1831 worden de bezittingen van Maria Louisa Quirina Hesselberg geveild.²⁷ Jacob Adolph van Heeckeren (24 oktober 1784²⁸ - Hengelo, 11 september 1837²⁹) gehuwd met Henrica Bernarda Hummelinck (1789 - Hengelo, 21 december 1874³⁰) wordt op 21 maart 1832³¹ eigenaar *van het erve en goed Groot Regeling*.

Op 8 mei 1832 wordt de aanbestedingsakte van een volledig nieuw te bouwen huis op het goed *Groot Regelink* ondertekend.³² Het ligt in de bedoeling dat het huis in april 1833 sleutelklaar is, blijkens deze akte. Dit huis werd niet op dezelfde locatie gebouwd als het eerder aanwezige, maar meer ten westen daarvan. Het huis is heden nog aanwezig op het landgoed en is een rijksmonument. Dit nieuw gebouwde huis krijgt in het kadaster perceelnummer 838, het oude perceelnummer 219, kwam te vervallen.³³

Van de situatie die op deze wijze is ontstaan geeft een kaart uit 1845³⁴ een goede indruk, zie nevenstaande afbeelding met uitsnede.

Ongeveer op de plaats van het oude huis (van familie Willinck) is een waterpartij aangelegd, ten westen van het huis is een groot deel van

het boombestand gekapt en hier is een grote weide aangelegd, om die weide is een 'wandeling' gerealiseerd. Aan de noordzijde van deze weide hebben de perceelsgrenzen een vloeiender verloop gekregen. Met deze wandeling is het karakter van de *Ferme Ornée* versterkt. Het huis is toegankelijk via een laan vanaf de Regelinklaan (zeer waarschijnlijk bestond deze laan ten tijde van familie Willinck ook al, de kaart uit 1825 lijkt een laan aan te geven) deze laan sluit aan op deze wandeling. De toerit vanuit het oosten bestaat ook nog steeds. De, contouren van, nutstuin zijn/is ongewijzigd gebleven³⁵, ten zuiden hiervan is een laantje aanwezig (ook dit is mogelijk al in 1825 aanwezig) en ten westen van het huis is een perceel bomen gekapt. De vijver met eiland, het omringende weiland en de aanleg ten zuiden van de Regelinklaan zijn ongewijzigd.

Ten oosten van het hoofdhuis bevinden zich nog enkele gebouwen, het is zeer waarschijnlijk dat zij nog uit de tijd van familie Willinck stammen, zij staan immers al op de kaart van 1825. Mogelijk, maar minder waarschijnlijk, zijn zij met het nieuwe huis van familie Van Heeckeren gebouwd.

Na het overlijden van haar echtgenoot in 1837 erft Henrica Bernarda Hummelinck het gehele bezit blijkens de kadastrale leggers.³⁶

²⁷ GldA, NAH, notaris L.A. Ghijm, toeg. nr.: 0168, inv. nr.: 920 aktenr: 7 en 59

²⁸ AA, bevolkingsregister Hengelo register 6, p. 111

²⁹ GldA, BsH, overlijden, toeg.nr.: 0207, inv.nr.: 4198, aktenr.: 62

³⁰ GldA, BsH, overlijden, toeg.nr.: 0207, inv.nr.: 4196, aktenr.: 67

³¹ GldA, NAH, notaris L.A. Ghijm, toeg.nr.: 0168, inv.nr.: 920 aktenr. 18 *tweede en laatste veiling van het Regelink, van het erve en goed Groot Regeling bestaande in een heerenhuis schuur en drie daghuurderswoningen,(...) en boomhof, weide, bosch en (...) grond 23 bunders 78 roeden*. Tot nu toe is steeds aangenomen dat landgoed Het Regelink in deze periode een (heren)boerderij was, uit deze akte blijkt dat het huis ook in 1832 al als *heerenhuis* werd aangemerkt.

³² GldA, NAH, notaris L.A. Ghijm, toeg.nr.: 0168, inv.nr.: 915 aktenr. 42, *Pieter Lijzen, meestermetselaar te Zutphen en Derk Jan Brus, meestertimmerman te Zutphen*, zijn de aannemers, *Jacob Adolph van Heeckeren, rentenier te Zelhem*, de aanbestedder.

³³ GldA, Digilegger, nummer 554, (*Douarière*) *Van Heeckeren, Jacob Adolph, Rentenier, Hengelo*

³⁴ Nationaal Archief, geen inventarisnummer

³⁵ In het kader van dit onderzoek is helaas nog geen datering aan de tegenwoordig nog steeds aanwezige moestuinmuur te geven. Het vermoeden bestaat dat deze muur uit de tijd van familie Willinck dateert. ook is het wellicht een mogelijkheid dat de muur eerst de buitenmuur van het Willinck-huis heeft gevormd, in de aanbestedingsakte van het huidige huis wordt gezegd:

Artikel Twee

Afpraak

Door den aannemer zal af en uitgebroken worden (...) de afbraak schoonmaken sortteeren en (...)

1^e Het ten Noorden op de zeide (?) en voorbij het ...einde(?) van het thans nog staande huis op het Groot regelink aan en uitgebouwde gedeelten waarvan achter de muuren en verdere werken tusschen het ruwgebouwde huis voorzooveel dezelve aan het huis behorende in(?) gelijk aangewezen is op zijne plaats zal verblijven.

Hieruit blijkt dat kennelijk niet de gehele bouwmassa wordt afgebroken. Het kan uiteraard ook om bijgebouwen, als bakhuis of schuur, gaan. In deze akte wordt bovendien gezegd dat de afbraak aan de aannemer toekomt.

³⁶ GA, Digilegger

In 1848 verkoopt zij het bezit blijkens een advertentie in de *Arnhemsche courant* van 30 september en 1 oktober 1848.³⁷ Het geheel is met ingang van 1 mei 1849 te aanvaarden. In deze akten wordt ook de koepel op het Regelinkkamp met perceelnummer 244 nog genoemd.

³⁷ Arnhemsche courant, 30 september 1848, dag, p. 4, nr. 202, advertentie en 1 oktober 1848, dag, p. 4, nr. 203, advertentie:

De Notaris Ghijm, te Hengelo, zal, ten verzoeken van Mevrouw de Douairière J.A. van Heeckeren, bij den Logementhouder Langelier aldaar, op en 11den en 25sten October 1848, telkens des voormiddags om 10 uur, in het openbaar doen inzetten en verkoopen, om met den 1sten Mei 1849 te kunnen worden aanvaard: Het buitengoed Groot Regelink, bij het Dorp Hengelo, en 2 ½ uur ver van Zutphen, aangenaam gesitueerd, bestaande in een voor eenige jaren nieuw gebouwd roijaal Heerenhuis, met marmere vestibule, tien beneden- en bovenkamers, allen geplafonneerd, negen behangen en zes met stookplaatsen voorzien; voorts keuken, waschhuis, met wel- en regenwaterpompen, ruime kelders, zolders en andere gemakken; afzonderlijk staande koetshuis, schuren en andere Getimmerden, bevattende knechts-kamers, ruime stallen, melkvertrekken, enz.; Tuin met Schuttingen (!) en uitgelezene vruchtboomen, bouw-, weide-, bosch- en andere Gronden, twee daghuurdersplaatjes (sic), aan elkander gelegen en groot 25 bunders, 89 roeden en 90 Ellen. Zullende zoo in zijn geheel als ook afgescheiden, van een over den weg gelegen stuk bouwland, ruim 6 bunders groot worden geveild.

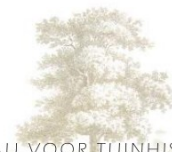
Des verkiezende kan een gedeelte van den koopprijs tegen interest à 5 pCts in het Goed gevestigd blijven. Nadere aanwijzing geschiedt door voormelden Logementhouder en den Arbeider Hs. Waarlo aldaar, terwijl verdere informatiën, onder franco-brieven, ten Kantore van genoemden Notaris te bekomen zijn.

Arnhemsche courant, 17 oktober 1848, dag, p. 4, nummer 217, advertentie: *Het Buitengoed Groot Regelink te Hengelo, in de Couranten van Haarlem, No. 231 en 232 en van Arnhem, No. 202 en 203 omschreven, waarvan de laatste veiling op den 25sten October eerstkomende bepaald blijft, is ingezet:*

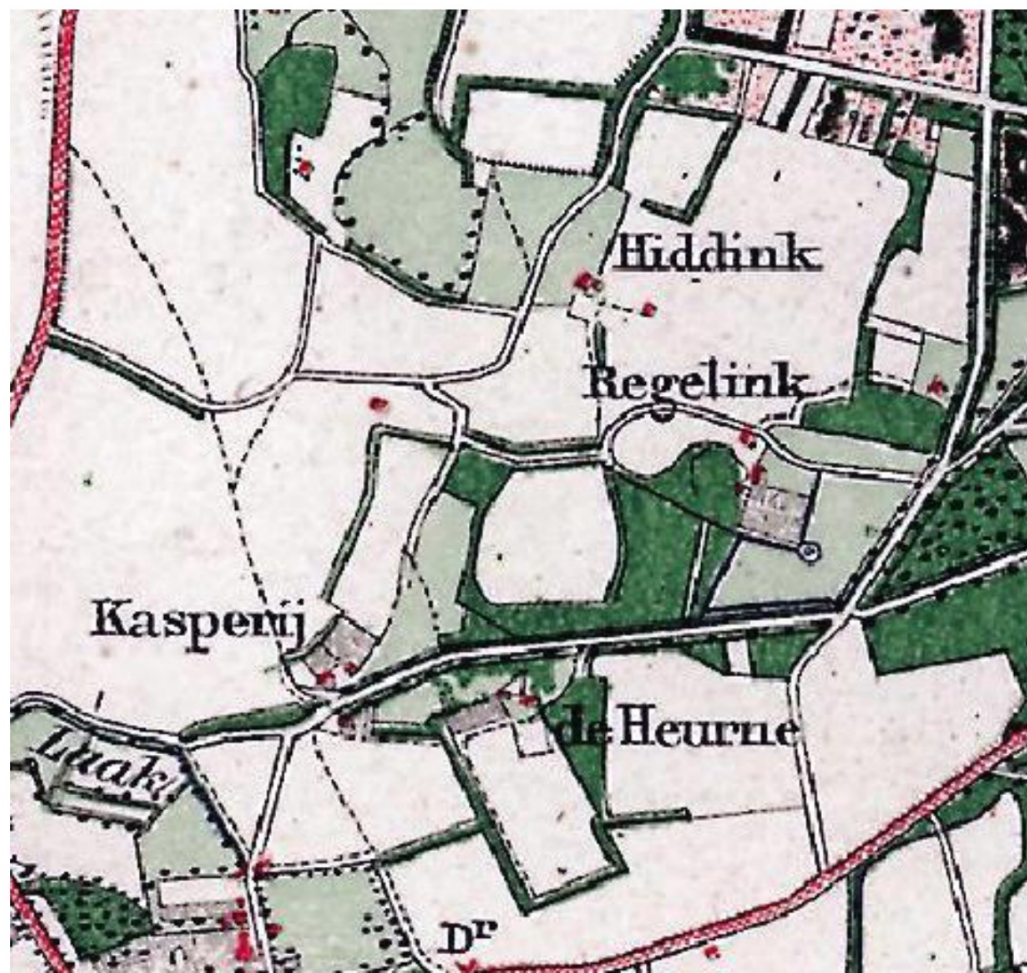
Het stuk Bouwland den Regelinkkamp op f 4000.

het Goed Groot Regelink f 9500.

En de massa hiervan f 15110.

Landgoed Het Regelink rond 1900, het huis heeft dan nog geen dakkapellen en de beelden zijn nog niet in de nissen geplaatst, de serre (rechts) is al wel aangebouwd.

Topografische Militaire Kaart, Vorden, 1886, kaartnummer 453

Topografische Militaire Kaart, Vorden, 1911, kaartnummer 453

Topografische Militaire Kaart, Vorden, 1933, kaartnummer 453

1849 - HEDEN

Het gehele landgoed wordt gekocht door Salomon Jacobus Fortuin (1801 - 1859³⁸) en een jaar later door Adrien Charles Guillaume de Veye.³⁹ Blijkens de kadastrale leggers zijn alle percelen, als in 1825, steeds ongewijzigd en als geheel in handen van de volgende koper gegaan. Alleen de percelen ten zuiden van de huidige Regelinklaan (*den Regelinkkamp*) zijn reeds door de weduwe Van Heeckeren aan anderen verkocht.

Op nevenstaande pagina staan enkele topografische kaarten afgebeeld⁴⁰ Deze laten de verdere ontwikkeling van het landgoed zien van 1886 tot 1933.

Op de kaart van 1886 valt op dat de bijgebouwen ten oosten van het hoofdhuis zijn verdwenen en ten westen van het huis is een perceel bos bijgeplant. Op de plaats van het huidige koetshuis is ook in 1886 al bebouwing te zien. De wandeling in het westen van het perceel wordt min of meer doorgetrokken naar de vijver en de moestuin wordt enigszins verkleind. Verder hebben zich geen wezenlijke veranderingen voorgedaan. In 1896 verkoopt A.C.G. De Veye het

Landgoed Gelderland.

Op Donderdagen 28 Juni en 5 Juli a. s., telkens 's voorm. elf uur, wordt in het Logement **LANGELER**, te Hengelo, G.,

Publiek verkocht:
het Landgoed „Regelink”, tusschen Zutphen en Dootichem, in de gemeente Hengelo, G., aan den weldra te verwachten Stoomtramweg, bestaande uit kapitaal Heerenhuis, waarin 10 Kamers en alle geriefelijkheden van een Huis van den 1^{en} rang, met annex Serre, voorts Koetshuis, Koe- en Paardenstalling, Schuren, Terrein van Vermaak, Bloem- en Moestuin, rijk voorzien van Heesters en meest fijne Vruchtboomen, Bosch met ± 1600 Eiken-, Beuken- en andere boomen, waaronder buitengewoon zware; wijders Bouwplaatsen, daaroprens beste Wel- en Bouwlanden, enz., groot te zamen bijna 16 Hect.

Dit landgoed, liggende in de schoone Graafschap, te midden van vele andere landgoederen, als Kervel, Zella, Meenink, Huis te Ruurlo, Huis te Vorden, Medler, Hackfort, Bramel, Enzerink, de Wierwe, de Wientjevaart, Seiderma, Huis te Bnak, enz., biedt een bij uitstek gunstige gelegenheid aan voor een familie, die een rustig en toch niet geïsoleerd verblijf wenst in een van de mooiste deelen van ons land, op een buiten van niet te grooten omvang, terwijl het terens alle vereischten in zich bevat voor een inrichting voor Zenuwlijders of herstellenden en ook voor Heerenboerderij kan in aanmerking komen. De overziende toestand te aanvaarden. Een groot deel van den koop prijs kan à 4% gevestigd blijven. Verkoopboekjes zijn van 14 Juni a.s. verkrijgbaar bij Notaris KONING, te Hengelo, G., die gaarne inlichtingen geeft, evenals de Heer JOH. DAMEN, te Cothen.

(2942)

goed aan G.F.G.A van Kempen, die het in 1899 doorverkoopt aan Joh. Damen.

Deze verkoopt het geheel in 1900 blijkens een advertentie in *Het nieuws van de dag*⁴¹, zie beide afbeeldingen; opvallend is dat in de advertentie de, nu nog aanwezige, serre wordt genoemd. ook is er nog sprake van stallingen en schuren, hoewel deze op de kaart van 1886 en 1911 niet aangegeven zijn, er zijn slechts 3 gebouwen ingetekend. Het is nog niet geheel duidelijk door wie het landgoed dan wordt gekocht, mogelijk is dit Derk Jansen.

Op de kaart van 1911 is te zien hoe ten westen van het huis het bosperceel aanzienlijk is uitgebreid en hierin een driehoek met paden is uitgespaard.

Achtereenvolgens zijn Derk Jansen (rond 1906), Eberhard Clamor Wilhelm Karl Georg Eduard Julius Freiherr von dem Bussche-Hünnefeld (rond 1921) eigenaar.

Voor of in 1926 komt het landgoed in eigendom van Cécile Eugénie Aimée gravin Dumonceau (1862 – 1935)⁴², douarière van Hendrik Nicolaas baron Schimmelpenninck van der Oije (circa 1862 – 9 september 1910)⁴³ Zij laat in februari 1926 door de architect W. Dorst een ontwerp tekening maken voor een nieuw te bouwen koetshuis en een aanbouw aan het hoofdhuis. Beide zijn heden nog steeds aanwezig op het landgoed. De bouwtekeningen van het koetshuis, die zich in het gemeentearchief van de gemeente Bronckhorst bevinden, zijn gedateerd en gesigineerd: *LANDGOED „HET*

Het landgoed „Regelink”
te Hengelo (Geld.) is in 4 perc.
ingezet op f 19,969; overnemingsprijs Boomen f 10,472,
Toeslag Donderdag 5 Juli.
elf uur, in het Logement *Langeler*,
aldaar, ten overstaan van Notaris
KONING, die inlichtingen geeft,
evenals de Heer **JOH. DAMEN**,
te Cothen.

³⁸ GldA, BsH overlijden, toeg.nr.:0207, inv.nr.: 4197, aktenummer: 73

³⁹ Harenberg, 2003, p. 128

⁴⁰ Bron: watwaswaar.nl

⁴¹ Grote advertentie: herkomst onbekend, kleine advertentie: *Het nieuws van de dag*, 30 juni 1900, p. 3, omdat de heer JOH. Damen verkoper is, zal de grote advertentie ook uit deze tijd stammen.

⁴² GldA, BsH overlijden, toeg.nr.: 0207, inv. nr.: 9708, aktenummer: 120

⁴³ Het Utrechts Archief, burgerlijke stand, overlijden, toegnr. : 463, inv.nr.: 75, aktenummer: 265

*REGELINK." PLAN GARAGE – KOETSHUIS.- RUURLO. FEBR.26 de bouwkundige W.: Dorst.*⁴⁴ De eerste steen van het koetshuis wordt, blijkens een gevelsteen, gelegd door baronesse I.H. of J.H. Schimmelpenninck van der Oije. Ook laat gravin Dumonceau de moestuin wederom vergroten en krijgt hij in deze periode zijn kruisvormige indeling. Dit is goed te zien op de uitsnede uit de Topografische Militaire Kaart van 1933. Gravin Dumonceau laat een lanenstelsel (onder andere de huidige toegangslaan direct naar het hoofd- en koetshuis) aan de westzijde van het landgoed aanleggen en een perceel bos ten zuiden van de vijver met het eiland. In het oosten wordt een nieuw huis of boerderij gebouwd (dit perceel hoort dan niet meer bij het landgoed). Na het overlijden van douarière Schimmelpenninck van der Oije in 1935 erft haar dochter Cornélie Marie Henriette Antonia Gustavina jonkvrouwe Schimmelpenninck van der Oije het landgoed.⁴⁵ Zij verkoopt het huis aan Cornelis Schelto Sixma baron van Heemstra en Johanna Arnolda Bernardina gravin Schimmelpenninck.⁴⁶ In of kort na 1928 wordt het landgoed als zogenaamd Natuur Schoon Wet landgoed gerangschikt en heeft dan de contouren zoals op nevenstaand kaartje⁴⁷ weergegeven:

In 1952 verkoopt Baron Van Heemstra het bezit aan A. en H. Bruil, die het verhuren aan een vereniging. Familie Bruil verkoopt het goed aan familie Cornelissen – Blom.⁴⁸

Uiteindelijk hebben de huidige eigenaars het goed in bezit gekregen.

⁴⁴ Dit is zeer waarschijnlijk de architect Willem Dorst (Olst, 17 december 1904 – Hengelo?, 2 januari 1997) Dorst heeft, onder andere, ook voor huis Onstein in Vorden de tekeningen voor een verbouwing van het hoofdhuis gemaakt, en een ontwerp voor het Huis Te Borculo.

⁴⁵ GldA, digilegger

⁴⁶ Harenberg, 2003, p. 125-132

⁴⁷ Beeldbank Universiteitsbibliotheek Vrije Universiteit, Topografische dienst, Hoogtemeting verricht in 1930, ongew. herdruk 1936, ingekleurd door StaatsBosBeheer

⁴⁸ Harenberg, 2003, p. 125-132

CONCLUSIE VAN DIT HOOFDSTUK

Uit het voorgaande hoofdstuk blijkt dat drie families hun belangrijkste stempel op het landgoed hebben gedrukt; hetzij door de aanleg van een tuin, het bouwen van het hoofdhuis of het bouwen van het koetshuis.

Kijken we nu naar het huidige landgoed Het Regelink dan zien we dat verschillende structuren al van 1809 (of mogelijk eerder), uit de periode 1810 - 1825 en 1833 stammen, vervolgens vinden rond 1926 ook nog belangrijke wijzigingen plaats. Er zijn dus vier belangrijke perioden in de ontwikkeling van het landgoed te onderscheiden.

De structuren van de tuinaanleg van Het Regelink die zijn gerealiseerd voor 1809, tussen 1810 en 1825, rond 1833 en 1926:

- de laan (Regelinklaan) aan de zuidzijde van het landgoed (voor 1809)
- een waterpartij met eiland in de zuidoosthoek (1810 – 1825, waarschijnlijk voor 1820)
- een moestuin met moestuinmuur (voor 1809, tuinmuur onbekend)⁴⁹
- een laan vanaf de Regelinklaan naar het hoofdhuis in zuid-noord richting (twintigste eeuw, waarschijnlijk rond 1926, in elk geval voor 1933)
- een zogenaamde 'wandeling' ten westen van het hoofdhuis (1833 mogelijk eerder)
- een bosperceel, boombestand van verschillende leeftijd ten zuidwesten van het gehele landgoed (verschillende datering, mogelijk begin twintigste eeuw, voor 1933)
- twee 'rondellen' ten noordoosten van het hoofdhuis (voor 1809 (tamme kastanjes) en 1833 (bruine beuken))

Voor het toekomstig beheer is het van belang te weten, dat de 'Willinck-aanleg' en noord-zuidgerichte aanleg was, de Van Heeckerens hebben het landgoed in oost-west richting aangelegd, aangepast aan het hoofdhuis.

In de twee volgende hoofdstukken wordt op twee families nader ingegaan. Een derde persoon die voor het aanzien van het landgoed belangrijk is geweest, in de tijd tussen 1925 en 1933, is eigenaresse gravin Dumonceau. In deze periode werden het koetshuis, de aanbouw van het hoofdhuis en het lanenstelsel aan de westkant van het landgoed met de huidige toegangslaan naar het huis en koetshuis gerealiseerd. In het kader van dit onderzoek is echter nog geen nader onderzoek naar deze persoon gedaan.

⁴⁹ Bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed is navraag omtrent een datering van de moestuinmuur gedaan. Taco Hermans (bouwhistoricus verbonden aan de RCE): *Mijn indruk is dat hij 19de eeuws is. Mede ook door de poort met de 'insnoeringen' ook wel 'refans' genoemd. De bakstenen lijken ook niet zo oud. (De nieuwe stenen aan de onderzijde kunnen overigens ook zijn ingeboet)* Het is zeer aanbevelingswaardig een bouwhistorisch deskundige van de Rijksdienst uit te nodigen de muur te komen beoordelen.

Wim Meulenkamp, kunsthistoricus: *zoets is altijd heel gevaarlijk - ferme bakstenen maar juist niet de richting uit van de oude, maar bijna industriestenen: negentiende eeuws denk ik, maar vooral vanwege de voegen en de wijze waarop. Minstens is er dan [als de muur van ouder datum dateert, AD] een nieuwe opmetseling geweest/resp. voegen vervangen.*

1811-25 is best mogelijk. Maar ook al zie je op een kaart het precieze tracé aangegeven, kan natuurlijk heel makkelijk (en is praktisch) dat ie ooit gewoon nog eens heropgemetseld is. Ofschoon die pijlers en dekplaat juist mooi bij 1811-1825 zouden passen.

Titel: Q.M.R. Ver Huell op vlinderjacht samen met zijn broer A.F. Ver Huell in de omgeving van boerderij het Ensering [Vorden] datering: 1840-1849, maker: Ver Huell, Quirijn Maurits Rudolph, tekening gekleurd penseel, 117x160 mm, inv.nr.: 1551-GM 09823

FAMILIE WILLINCK

LAMBERT(US) ARNOLD(US) WILLINCK EN GERHARDA ANNA SLICHER

Lambert Arnold Willinck (Hengelo, volgens 2^e huwelijksakte geboren te Amsterdam, 27 september 1739⁵⁰ - Hengelo, 30 november 1825⁵¹). Hij is in eerste huwelijk gehuwd (1769) met Maria Foreest⁵² (? - 1796) uit dit huwelijk komen 2 kinderen voort, het eerste in 1770, Cornelis Foreest Willinck⁵³ en in 1772 Casper Derk Willinck.⁵⁴ Maria Foreest overlijdt in 1796⁵⁵, het tweede huwelijk van Lambert Arnold met Gerharda Anna Slicher (1751 – Hengelo, 16 januari 1820⁵⁶) vindt plaats in 1800. Uit de akte blijkt dat zij uit Doesburg komt en zij is een dochter *van wijlen den generaal majoor Jan*

Gilian Slicher en Hermina Arnolda Becquer.⁵⁷ Zij is een zuster van de schoonmoeder van Casper Derk, haar 'stiefzoon'. Lambert Arnold en Gerharda Anna verwerven het Regelink in 1803.⁵⁸ Lambert Arnold is *rigter des Ampts Hengelo*, later, in 1815, is hij griffier bij het Vredegerecht des Kantons Vorden blijkens enkele advertenties in de Arnhemsche courant uit dat jaar. Om een indruk te krijgen van het Hengelo uit de tijd van Lambert en Gerharda is nevenstaande afbeelding opgenomen. Gerharda Anna overlijdt op 16 januari 1820, vervolgens vinden enkele veilingen van onroerend goed plaats op 24 en 31 maart 1820.⁵⁹

Op 21 juli van dat jaar wordt het goed Klein Regelink verkocht aan Lodewijk Lebbink.⁶⁰ Uit verschillende akten blijkt dat familie Willinck leningen of 'obligaten' bij (schoon)familie heeft gehad. Na het overlijden van Gerharda Anna moeten deze uitbetaald worden aan haar zusters en zwagers; de heren Spengler en De Villeneuve.

⁵⁰ AA, bevolkingsregister Hengelo, register 1, blz. 263

⁵¹ GldA BsH, toeg.nr.: 0207, inv.nr.: 4199, overlijdensakten, aktenr.: 53, *beroep overledene: oud richter*

⁵² Regionaal Archief Zutphen (hierna RAZ), Archief familie Willinck toeg.nr.: 0214, inv.nr.: 618 - akte van huwelijk 1769, dit is een uittreksel uit het Trouwboek van Hengelo, afschrift uit 1926:

1769, d. 18 Augst. Lambert Arnold Willinck, rigter des Ampts Hengelo en Maria Foreest, laast van Amsterdam. Met attestatie na Amsterdam. Met attestatie na Montfoort. Gecopuleert te Montfoort d. 13 september 1769 volgens aan mij vertoonde attestatie van D. Pronkert, V.D.M. tot Montfoort

⁵³ RAZ, 0214, 619- Akte van doop 1770 van Cornelis Foreest Willinck, dit is een uittreksel uit het Doopboek van Hengelo, afschrift uit 1926:

1770, 7 Octob. zijn soon Cornelis Foreest. testes: pater en Maria van de Reijt, wed^e wijlen de heer Cornelis Foreest in leven secretaris der stadt Montfoort.

⁵⁴ RAZ, 0214, 622- Akte van doop 1772 van Casper D. Willinck, Uittreksel uit het Doopboek van Hengelo, afschrift uit 1926

1772. Lambert Arnold Willinck, rigter van Hengelo en Maria Foreest, ehelujden haren soone Caspar Dirk, geboren den 17 Majj, gedoopt eodem dito. Getuijgen waren de vader en Johanna Willinck.

⁵⁵ RAZ, archief familie Willinck toeg.nr.: 214, inv.nr.: 621- Akte van overlijden gedateerd *Ao 1796 den 18 Januarii Mevrouw Willinck* (Maria Foreest) uittreksel uit het Register van overlijden in de gemeente Hengelo, afschrift uit 1926.

⁵⁶ GldA, BsH, toeg.nr.: 0207, inv.nr.: 4199, overlijdensakte *oud 69 jaar*

⁵⁷ Trouwboek van huwelijkscommissarissen Hengelo, periode 1795 – 1811, via genealogiedomein.nl, *Brujdegom - Lambert Arnold Wilinck weduwnaar van wijlen Maria Foreest, oud 56 jaaren, gebooren te Amsterdam, wonende alhier Bruijd- Gerharda Anna Slicher, dogter van wijlen den generaal majoor Jan Gilian Slicher oud 47 jaaren, gebooren en woonende te Doeseborg*

⁵⁸ GldA, ORA Landdrostambt Zutphen, toeg.nr.: 0217, inv.nr.: 671, via genealogiedomein.nl. *Opdragt van het erve en goed Groot en Klein Regelink ge[naamt] met alle derven onderhorige behuizingen, hoven bouw en weidelanden, akkermaal bossen en verder houtgewas, door den volm[agtiger] van J. Menil en H.R. Courte, ehelieden, aan Lambert Arnold Willinck en zijn vrouw Gerharda Anna Slicher op den 23 december 1803*

⁵⁹ GldA, NA Standplaats Vorden, notaris J.H. Gallée, toeg.nr.: 0168, inv.nr.: 1481, akten van 24 en 31 maart 1820

⁶⁰ GldA, Repertoires Ghijm, 0168, inv.nr.: 920, 10 juli 1821 *Lambert Arnold Willinck weduwnaar van Gerharda Anna Slicher het erve en goed Klein Regelink hier wordt verkocht aan Lodewijk Lebbink beide wonende te Hengelo.*

Op 15 november 1825 laat Lambertus Arnoldus Willinck zijn testament opmaken, *wonende op den Huize Regelink in de gemeente Hengelo*⁶¹ Uit dit testament blijkt dat Casper Derk zijn *eenige zoon en eenige kind* is uit het eerste huwelijk met Maria Foreest. Casper Derk zal alle bezittingen van zijn vader erven, zijn kinderen of die er nog geboren zullen worden zullen het bezit erven, mocht Casper Derk overlijden, dan zal zijn vrouw het vruchtgebruik van deze bezittingen krijgen. Lambert Arnold overlijdt op 86-jarige leeftijd.⁶²

CASPER DERK WILLINCK EN MARIA LOUISA QUIRINA HESSELBERG

Casper Derk (Hengelo, 17 mei 1772⁶³ - Hengelo, 20 maart 1830⁶⁴) is enige zoon uit het eerste huwelijk van zijn vader met Maria Foreest. Hij begint een militaire carrière; op 10 september 1788 begint hij te dienen als *gaarde de corps*. Op 23 januari 1792 wordt hij *vaandrig bij het regiment de Bons*. In 1793 en 1794 maakt hij veldtochten naar *Braband en Vlaanderen*.⁶⁵

Op 23 juni 1795 vraagt Casper Derk demissie van het leger en krijgt deze dan ook. Deze vraagt hij aan om een reis te maken, waarvan slechts een afschrift van een brief aan zijn ouders bekend is, hij schrijft:

Dinxperlo den 6 Sept. 1795

Waarste ouders!

Wij zijn dan gepasseerde maandag op reijs gegaan en wij alle waaren van het zelve concept van UwEd; om een kar aan te neemen tot Munster gelijk wij dan ook gedaan hebben, voor F. 12 Guld. het welk 18 uren van hier is, onder ons vijfen, als wij het zo treffen, op ieder station zo zal alles wel gaan; en nog al goedkoop overkoomen. Nuborg is 14 uren boven Osn===== Zo al weder verder alles voor deesen, weest verseekerd als dat ik onder couvert van Sp zal schrijven, of zo er anders gelegenheid hebben; hebben de andere heeren de communicatie gedaan en zullen ook resolveeren,

⁶¹ GldA, NAH, 1811 – 1925, toegangsnummer: 911, notaris L.A. Ghijm, *repertoires 21 october 1822 tot ultimo december 1835*, akte nr. 6 : Tot nu toe werd aangenomen dat de familie Willinck de 'herenboerderij' niet bewoonde, maar elders verbleef. Uit deze akte blijkt dat de familie het goed als woonverblijf gebruikte.

⁶² GldA, NAH, notaris L.A. Ghijm, toeg.nr.: 0168, inv.nr. : 911, akte nr.: 6

⁶³ AA, bevolkingsregister Hengelo, register 1, bladzijde 263

⁶⁴ GldA, BsH toeg.nr.: 0207, inv.nr.: 4199, overlijdensakten, aktenummer: 16, *beroep overledene:assessor*

⁶⁵ RAZ, familiearchief Willinck, toeg.nr.: 214, inv.nr.: 628, Staat van dienst van C.D. Willinck.

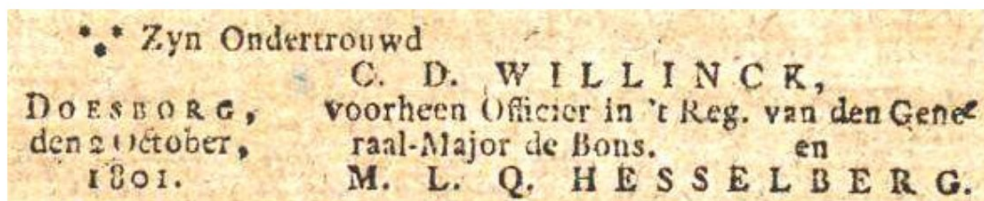
*om de Brede weg op te gaan een mijner goede vrienden hebben mij gesilhouetteerd, welke ik de vrijheid neem te zenden de Heeren solliciteeren mij hunne Comp. te maaken, als mede de verdere vrienden en zal deeze eijndigen met hartelijke toewensing dat God UwEd, en mijn behoeder en beschermmer blijven zal waar mede ik mij dan altijd hoopt te noemen UwEd Gehz Zoon C.D. Willinck.*⁶⁶

⁶⁶ RAZ, Familiearchief Willinck toeg.nr.: 214, inv.nr.: 620 - *Brief gedateerd 1795 van Casper Dirk Willinck aan zijn ouders*, een afschrift

In 1796 overlijdt zijn moeder Maria Foreest.

Casper Derk trouwt in Doesburg op 3 oktober 1801 met Maria Louisa Quirina Hesselberg (19 maart 1776⁶⁷ - 11 september 1840⁶⁸).⁶⁹ Zij is dochter van Frederik Hesselberg en Theodora Anna Slicher (zuster van Gerharda Anna), dit paar woont op het goed Groot Jebbink ten zuiden van Keijenborg.

*Uit de Oprechte Haarlemsche courant van 17 Oktober 1801*⁷⁰

⁶⁷ AA, bevolkingsregister Hengelo, register 2, blz. 24

⁶⁸ GldA, BsH toeg.nr.: 0207, inv.nr.: 4198, overlijdensakten, aktenummer: 72, *beroep overledene:zonder*

⁶⁹ RAZ, Archief familie Willinck, toeg.nr.: 214, inv.nr.: 623 - Akte van huwelijk 1801 van Casper D. Willinck en Maria Q. Hesselberg, uittreksel uit het trouwboek van Doesburg 1801, den 3 Oct. 1801, den 4, 11 & 18 geproclammert.

Caspar Derck Willinck, j.m. geb. te Hengelo, wonende te Boekhold & Maria Louisa Quirina Hesselberg, j.d. geb. te Leeuwarden, wonende alhier. Met att. van het Gem. Bestuur dezer stad. Afschrift uit 1926.

⁷⁰ *Andreas de Bons (Zwitserland, ca. 1720 - Heumen, 15 november 1800) was een militair in dienst van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden. Hij speelde een belangrijke rol bij de verdediging van de stad Grave tegen de Fransen in 1794.*

Andreas de Bons was van oorsprong Zwitser en trad op 17-jarige leeftijd in dienst van het Staatse leger. In 1765 werd hij, inmiddels majoor, benoemd tot commandant van de vesting Grave. In 1775 was hij als luitenant-kolonel commandant van het infanterieregiment "Regiment Nationalen" in Grave. In 1794 was hij, inmiddels 74 jaar oud en opgeklommen tot generaal-majoor, verantwoordelijk voor de verdediging van de vestingstad Grave tegen de invallende Franse legers onder Pichegru. De Fransen omsingelden Grave op 20 oktober 1794. De Bons wist de belegering van de Fransen twee maanden lang te weerstaan en moest uiteindelijk op 30 december 1794 capituleren. De stad was door de aanhoudende Franse beschietingen volledig aan puin geschoten.

*Zijn troepen werden in krijgsgevangenschap afgevoerd naar Frankrijk, De Bons zelf mocht in Nederland blijven en kreeg toestemming om naar Den Haag te gaan, alwaar hem werd lof werd toegezwaaid door Stadhouder Willem V en de Staten-Generaal. Hierna vestigde hij zich in Nijmegen.*⁷⁰

Die Stamboek pag 1300KH
pag II en III, LXXI.
Nr 651. P.O.A.

Caspar Dirk
Willinck
als
Kapitein der Dragoners.
Hengelo 1772 - 1832.

Maria Quirina Louisa
Hesselberg
echtgenote
van
Caspar Dirk Willinck.

Casper Derk woont op dat moment in Boekhold (het Duitse plaatsje Bocholt net over de grens) en heeft nog een militaire carrière.⁷¹ Nog in 1807 wordt hij als lieutenant aangesteld bij het 8e regiment, blijkens deze staat van dienst. Later, in elk geval in 1821, is hij griffier van het Vredegerecht Vorden⁷², zie het hieronder afgebeelde krantenbericht:

Uit de Arnhemsche courant, 5 mei 1821, dag, p. 4⁷³

Op nevenstaande pagina afbeeldingen van Casper Derk en Maria Louisa Quirina.⁷⁴

Uit dit huwelijk worden meerdere kinderen geboren, te weten:

1801 – Maria Arnolda Anna Theodora

1803 – Lambert Frederik Willinck, dit kind is al jong overleden;

1804 – Lambert Arnold, deze zoon is rond 1826 overleden;

1805 – Sophia Albertina Henriette;

1811 – Theodora Frederica;

1813 – Christina Louisa;

1814 – Johanna.

⁷¹ RAZ, Familiearchief Willinck toeg.nr.: 214, inv.nr. 628, Staat van dienst gedateerd 1808 van Casper D. Willinck, lieutenant, kopie

⁷² Kennelijk heeft hij dit ambt van zijn vader 'geërfd'.

⁷³ L. van Westerholt is Borchard Frederik Lodewijk van Westerholt (1794 – 1863), zoon van de toenmalige eigenaar van kasteel Hackfort te Vorden, uit: F. Keverling Buisman (red.) *Hackfort huis & landgoed*, Utrecht 1998, p. 154 en 156. De landschappelijke aanleg van dit kasteel werd in de zelfde periode gerealiseerd als de aanleg van Het Regelink. Opvallend is de overeenkomst van stijl: ook op Hackfort werd een *Ferme Ornée* aangelegd met 'wandeling'.

⁷⁴ RAZ, Familiearchief Willinck toeg. nr.: 214, inv.nr.: 633 – Foto's van silhouetten van Casper D. Willinck en zijn echtgenote Maria O. Hesselberg, z.j.

Van deze kinderen zijn uiteindelijk 5 dochters in leven, als hun vader overlijdt.⁷⁵ Zij zijn, als volwassen personen, op de volgende pagina afgebeeld.⁷⁶

In 1801 is het paar woonachtig in Doesburg blijkens de doopakte van het oudste kind. In elk geval zijn zij in 1803 naar Hengelo verhuisd en bewoonden, met de (schoon)ouders Het Regelink. Hier worden enkele kinderen geboren na 1811.⁷⁷ In 1826 komt de volwassen zoon van het echtpaar, Lammert Arnold, te overlijden.

⁷⁵ RAZ, Familiearchief Willinck toeg.nr.: 214, inv.nr.: 624 – Akte van doop 1801 van Maria Arnolda Anna Theodora Willinck *Uittreksel uit het doopboek van Doesburg 1801, geboren 20 Decemb. gedoopt 27 Decemb. Getuige: Frederik Hesselberg*

625 – Akte van doop(of dood?) 1803 van Lammert Frederik Willinck, afschrift uit 1926

1803, Augustus 12. *Uittreksel uit het Doopd boek van Hengelo Een zoon van C.D. Willinck met name Lammert Frederik*

626- Akte van doop 1804 van Lambert Arnold Willinck, afschrift uit 1926, *Uittreksel uit het Doopboek van Hengelo 1804. Casper Derk Willinck en Maria Louisa Quirina Hesselberg haaren z. Lambert Arnold geb. d. 8 Sept. ged.d. 9 dito. Get. de vader.*

627- idem 1805 van Sophia Albertina Henriette Willinck, afschrift uit 1926

Uittreksel uit het Doopboek van Hengelo 1805. Casper Derk Willinck en Maria Louisa Quirina Hesselberg haare d. Sophia Albertina Henriette geb.d.28 October ged.d.3 November. Get. de vader.

⁷⁶ RAZ, Familiearchief Willinck, toeg.nr.: 214, inv.nr.: 634 – *Foto's van de dochters en schoonzoon van Casper D. Willinck en Maria Q. Hesselberg, z.j.*

⁷⁷ Theodora Frederica, 23 september 1811, Christina Louisa, 13 februari 1813, Johanna, 12 april 1814. In totaal 7 kinderen dus, waarvan de dochters blijven leven

hier Stamboek
pag 4 van pag 128. III
nr 652. P.O.A.

De laatste van de rijk tak Caspar Dirk.

Sophia Albertina Henriette
Willink.
Hengelo 1806 - Daesburg 1887.

Maria Arnolda Anna Theodora
Willink.
Daesburg 1801 - 1872.

Johanna Willink.
Hengelo 1814 - Gravenhage 1909.
Jacobus van Leden Hulstbosch.
Amsterdam 1808 - Daesburg 1885.

Christina Louisa
Willink.
Ruggeveer T. A. Boerold.
Hengelo 1813 - 1893.

Theodora Frederika
Willink.
Hengelo 1811 - Daesburg 1888.

CONCLUSIE VAN DIT HOOFDSTUK

Het is niet waarschijnlijk dat Lambert Arnold Willinck na 1809 de tuinaanleg heeft aangepakt, hij was immers toen al 70 jaar of ouder. Als Lambert Arnold in 1820 bezittingen moet verkopen, na het overlijden van zijn tweede echtgenote, lijkt het erop dat hij financiële problemen heeft, ook dan lijkt het niet waarschijnlijk dat grote investeringen in de tuin worden gedaan, zowel door vader als zoon Willinck.

Veel waarschijnlijker is het dat zijn zoon, nadat hij (Casper Derk was in 1810 38 jaar oud) zijn militaire loopbaan heeft beëindigd de tuinaanleg bij wijze van 'retirementgarden' heeft (laten) aan(ge)leg(d)gen. Dit zou betekenen dat de aanleg van de *Ferme Ornée* tussen 1810 en 1820 heeft plaatsgevonden. In het kader van dit onderzoek is geen naam van een betrokken tuinarchitect bekend geworden. De aanleg van de *Ferme Ornée* is echter van zodanige kwaliteit en subtiliteit dat er in elk geval iemand met kennis van zaken bij betrokken is geweest. Dit kan uiteraard ook een kundig lid van de familie Willinck geweest zijn.

Dubbeld
Comparende voor ons ondergetekende, Heeren Commisparissen on secretaris den H. d.
Zutphen, de Heer Evert Medrik Baron van Staeckeren tot Enghuizen, alhier woonachtig,
en aan ons bekend, exuberande een Geschrift, nevens een dubbeld daar van, beide
door Hem Comparant ondertekend, en wedergevoeren in een Onslag; bevattende
naar verklaring Derselfs Testament, welke beide Geschriften, bovoren die Onslagen
te Cachetteren, aan den Gerichte verwoord ongeblokken zijn te zijn gescreven, het
originel op het zegel, daer toe competent, en het dubbeld op een dupliëgat Zegel,
als hebbende de Comparant, onden raad van Ede, betuigd in geene hooren
klasse van goetheid te behooren.
Dit hi. Heer Testament te kennen, dat Derselfs Testament tot
Executen van dien te hebben onden Derselfs Onslagen. Zoon den Heer Jacob
Adolf van Staeckeren;
Met verzoek, dat van die beide, bij dezen onwagelegde, Onslagen, (naal vorrens
ieder met vier stiks in zwart Lak edinkte Cachetten, als die van het Gerichte on
een van den Testamen Derself, te zijn gesloten on verzegeld,) die onslag, waer op
in margine getekend staat het woord Dubbeld, ten Protocolle des Gerichts mag
blyven berusten, en de ander aan Hem worde uitgegeven, on den Derselfe Laatste
na Derselfen dood worde geopend naal behooren.
Dit is op ieder van die Onslagen de Derselfe van Superscriptie, door de hier onwagestaen,
hebbende Gerichtleden on secretaris, on den Testamen Derself, ondertekend te
Zutphen den 30 van Wagimaand 1710
E. W. Van Staeckeren
van Enghuizen.
1010 No 37

J. de Bruijn
Andr. de
T. G. pleech

FAMILIE VAN HEECKEREN

JACOB ADOLPH BARON VAN HEECKEREN EN HENRICA BERNARDA HUMMELINCK

Jacob Adolph ⁷⁸ (24 oktober 1784 – Hengelo, 11 september 1837)⁷⁹ wordt geboren als oudste zoon van Evert Frederik baron van Heeckeren (circa 1756 – 13 januari 1831) en Henriette Johanna Susanna Maria gravin van Nassau La Leck (? – voor 1831). Deze familie bezit het goed Enghuizen in Hummelo. Hij huwt Henrica Bernarda Hummelinck (8 december 1789 – Hengelo, 21 december 1874)⁸⁰ op 9 november 1827 te Zelhem.⁸¹ Hun eerste, en tot nu toe enig bekende kind, Lodewijk Wilhelm August Antoon van Heeckeren, wordt in oktober of november 1828 geboren, maar overlijdt al 17 dagen na zijn geboorte.⁸²

Op het moment van huwelijk en geboorte van het eerste kind is het paar woonachtig in Zelhem, het is nog niet duidelijk waar zij precies hebben gewoond, of wellicht hebben ingewoond bij schoonouders. Het paar is blijkens deze akten *rentenier*. In 1831 maakt het paar plannen voor een nieuw te bouwen huis, wat zij in 1832 laten realiseren op het

goed Groot Regelink. Omdat het huis in 1833 sleutelklaar diende te zijn zal het paar Van Heeckeren het huis toen ook hebben betrokken.

Al enkele jaren later komt Jacob Adolph te overlijden en zijn weduwe erft het goed Groot Regelink, zij blijft nog een tiental jaren op Het Regelink wonen en verkoopt het geheel in 1848/49.

Over dit paar doen ‘verhalen’ de ronde dat Jacob Adolph zou zijn onterfd (landgoed Enghuizen gaat na de dood van zijn vader naar zijn broer) doordat hij beneden zijn stand trouwde.

Tot nu toe is hier geen enkel bewijs voor gevonden. Mogelijk is het al vrij snel duidelijk geworden dat Jacob Adolph geen nakomelingen zou krijgen en is daarom gekozen voor deze ‘oplossing’. Het geld voor de bouw van het nieuwe huis Het Regelink kan mogelijk ook uit de nalatenschap van zijn schoonvader Hummelinck stammen, ook deze man overlijdt in 1831.

In elk geval bevindt zich in het Regionaal Archief Zutphen een besloten testament van Evert Frederik van Heeckeren uit 1810, Jacob Adolph is dan 26 jaar oud, waarop hij als *exécuteur testamentair* wordt genoemd. Dit testament is inderdaad tot heden nog gesloten, zoals op nevenstaande afbeelding te zien is.⁸³

⁷⁸ Adolph wordt ook wel geschreven als Adolf, in dit rapport is gekozen voor Adolph.

⁷⁹ GldA, BsH, overlijden, toeg.nr.: 0207, inv.nr.: 4198, aktenr.: 62, Overlijdensakte Jacob Adolph baron van Heeckeren, overleden op 11 september 1837, te Hengelo, ouders: Evert Frederik baron van Heeckeren (overleden 13 januari 1831) en Henriette Johanna Susanna Maria van Nassau La Leck, gedoopt te Zutphen, oud 52 jaar, rentenier.

⁸⁰ Zij is de dochter van Derk Hummelinck en Antoinetta Johanna Theodora Geertrui Nies, gedoopt te Oene (Epe), GldA, BsH, overlijden, toeg.nr.: 0207, inv.nr.: 4196, aktenr.: 67, overlijdensakte van Henrica Bernarda Hummelinck.

⁸¹ Blijkens de verkoopakte van Het Regelink uit 1848. Het paar is dan al wat ouder, maar waarschijnlijk is het toch beider eerste huwelijk.

⁸² GldA, BsH, overlijden, toeg.nr.: 0207, inv.nr.: 2163, aktenr.: 39, Overlijdensakte van Lodewijk Wilhelm August Antoon van Heeckeren, overleden op 13 november 1828, te Zelhem 17 dagen oud, geboorteplaats Zelhem, ouders Jacob Adolf van Heeckeren en Henrica Bernarda Hummelinck.

⁸³ RAZ, Oud Rechterlijk Archief, toeg.nr.: 686, *Besloten testament van Evert Frederik van Heeckeren*, met dank aan mevr. Mirjam van Velzen – Barendsen, werkzaam bij het archief in Zutphen, zij was zo vriendelijk mij deze scan te sturen.

CONCLUSIE VAN DIT HOOFDSTUK

Het echtpaar Van Heeckeren - Hummelinck heeft met het bouwen van het, nu nog aanwezige, neo-classicistische huis, een groot stempel op het landgoed gedrukt. Aan de tuinaanleg lijkt door hun minder aandacht te zijn besteed. Wel is het van belang te weten dat de familie Van Heeckeren door de oost - west gerichte indeling van het huis ook aan dit deel van de tuinaanleg een 'oost-westelijke draai' hebben gegeven.

Deze 'draai' heeft vooral vorm gekregen door de aanleg van een weiland, waarschijnlijk met een wandeling aan de westzijde van het huis en een, niet meer aanwezig, waterpartijtje ten oosten van het huis. Het is heel goed mogelijk dat de linden die zich hier nu nog bevinden een wezenlijk onderdeel vormden van de aanleg rond deze waterpartij. In elk geval hebben deze linden een 'entree' gevormd; zij liggen direct in de as van het huis.

Bovendien heeft deze familie aan de westkant van het huis de *Ferme Ornée* uitgebreid door een deel van het bosperceel dat zich hier bevond open te kappen en een open ruimte te realiseren, waarschijnlijk omgeven door een zogenaamde 'wandeling', zie onderstaande foto, welke zich nu nog op deze plaats bevindt.

Ook in deze periode is in het kader van het onderzoek geen naam van een, bij de aanleg betrokken, tuinarchitect bekend geworden.

Gezien de status van het echtpaar is het zeer goed mogelijk dat zij een kundig tuinbaas in dienst hebben gehad, uiteraard kan de familie zelf ook zeer geïnteresseerd geweest zijn in tuinkunst. Een aanleg 'van eigen hand' is zeer gebruikelijk.

De wandeling in het westelijke deel van de aanleg, foto: TuinTerTijd 2011

DE TUINKUNST AAN HET BEGIN TOT HET MIDDEN VAN DE NEGENTIENDE EEUW

DE VROEGE LANDSSCHAPSTIJL (CA. 1750 – CA. 1815)

Is een tuinstijl die is ontstaan in, politiek, woelige tijden, (waarvan Casper Derk Willinck direct getuige is geweest).

Maar is ook een tuinstijl die is ontstaan onder invloed van de romantische ideeën van Jean Jaques Rousseau en de romantische literatuur en schilderkunst, welke in de tuinkunst werden nagebootst of die 'omlijsting' kregen in de vorm van het ideale landschap, waarin men zich geheel kon overgeven aan romantische gevoelens als melancholie, huiver en geluk. Soms zelfs letterlijk, omdat men in tuinen en parken ook wel borden met gedichten aantrof; de sfeer van tuin en gedicht moesten elkaar versterken en onderstrepen. De zogenaamde 'wandeling' verliep langs een reeks indrukken en soms ook belevenissen waar men kan dwalen langs slingerpaden, verrast door tuinsieraden, vergezichten of juist besloten plekjes, lichte en donkere delen. De kenmerken van parken aangelegd in de vroege landsschapsstijl zijn: kleinschaligheid en beslotenheid, de rondwandeling ligt vaak apart van het huis, de vormen, van paden en waterpartijen, zijn vaak grillig. Graag wordt gebruik gemaakt van tuinsieraden of koepeltjes, waterpartijen met eilanden en dergelijke, waarin men zich kan terugtrekken en kan overgeven aan romantische gevoelens, of kan lezen.

DE LATE LANDSCHAPSTIJL (CA. 1815 – CA. 1870)

Deze tuinstijl verschilt vooral van de vroege landsschapsstijl door haar open karakter, grootschaliger en vloeiender opzet in de structuur van

paden en waterpartijen. Ook is een van de belangrijkste kenmerken van deze stijl dat de tuinarchitectuur en bepaalde facetten van het boerenbedrijf vloeiend in elkaar over lijken te gaan; de zogenaamde *Ferme Ornée*, letterlijk versierde boerderij, maar in de tuinkunst een aanleg waarbij nutsgronden zodanig worden aangelegd en vermengd met sierelementen dat zij een pittoresk geheel vormen.

Dit laatste is op Het Regelink helemaal van toepassing.

In deze tuinstijl worden ook punten, vergezichten en andere elementen die buiten de aanleg liggen door middel van zichtlijnen betrokken bij de aanleg zelf, 'geleend' zeggend.

Vanaf circa 1810 bestaan de ingrediënten voor een goed ontwerp in landsschapsstijl uit open weiden, al of niet begraasd, met solitaire bomen of boomgroepen met wandelingen rondom; het huis is veelal in het geheel opgenomen; huis en aanleg vormen dus een passend geheel, als een goed geïncsceneerd decor. De afwisseling tussen open en besloten, licht en donker is tijdens de wandeling en in de aanleg van wezenlijk belang. Een dergelijke wandeling is op Het Regelink, redelijk gaaf bewaard gebleven aan de westzijde van het huis.⁸⁴

⁸⁴ Hier is vooral geput uit: Anne Mieke Backer e.a. *De Natuur Bezwoeren*, Rotterdam, 1998

BIJLAGEN

BIJLAGE I

Transcriptie kadastraal minuutplan en leggers

Hengelo, Gelderland, sectie K, blad 01, omdat landgoed Regelink binnen sectie K valt, is uitsluitend van deze sectie een transcriptie opgenomen. Bovendien uitsluitend de perceelnummers die tot het huis (Groot) Regelink behoorden en hiermee een eenheid vormden; de perceelnummers 126 tot en met 127, 147, 155, 190 tot en met 248, in de laatste reeks hebben enkele percelen een andere eigenaar, maar grenzen aan de percelen van C.D. Willinck, dit is hieronder aangegeven.

In de kadastrale leggers van gemeente Hengelo, 2^e deel gedateerd onder dagteeking van den 19 april 1832 no. 181, zijn vastgesteld: (...)

Sectie K, blad 01

Willinck, Casper Derk, griffier⁸⁵, Hengelo

126 -	"	, bosch, 3 ^e klasse
127 -	"	, bosch, 3 ^e klasse
147 -	"	, uitweg als bosch, 3 ^e klasse
155 -	"	, bouwland, 3 ^e klasse
190 -		, bouwland, 5 ^e klasse
191 -	Roelofsen, Christianus Gerhardus Martinus Wilhelmus, landbr, Hengelo, heide, 1 ^e klasse	
192 -	Willinck, Casper Derk, griffier, Hengelo	, bosch, 2 ^e klasse
193 -	"	, weiland, 3 ^e klasse
194 -	"	, boomgaard, 2 ^e klasse
195 -	"	, bouwland, 3 ^e klasse

⁸⁵ volgens Van Dale - woordenboek is de, huidige, betekenis van dit woord:

griffier de; m,v -s chef van de griffie

griffie de; v -s secretarie van rechterlijke colleges, van Provinciale Staten, van de beide kamers

196 -	"	, bosch, 4 ^e klasse
197 -	"	, huis & erf, 1 ^e klasse
198 -	"	, tuin, 3 ^e klasse
199 -	"	, bouwland, 3 ^e klasse
200 -	"	, bosch, 2 ^e en 3 ^e klasse
201 -	"	, bosch, 3 ^e klasse
202 -	"	, bouwland, 2 ^e en 3 ^e klasse
203 -	"	, bosch, 2 ^e klasse
204 -	"	, uitweg als weiland, 3 ^e klasse
205 -	"	, schuur als bouwland, 1 ^e klasse
206 -	"	, tuin, 3 ^e klasse
207 -	"	, schuur & erf, 1 ^e klasse
208 -	"	, bosch, 1 ^e klasse
209 -	"	, bouwland, 2 ^e en 3 ^e klasse
210 -	"	, bosch, 4 ^e klasse
211 -	"	, bosch, 4 ^e klasse
212 -	"	, bosch, 2 ^e klasse
213 -	"	, bosch, uitweg, 3 ^e klasse
214 -	"	, bosch, 3 ^e klasse
215 -	"	, bosch, 3 ^e klasse
216 -	"	, bosch, 3 ^e klasse
217 -	"	, tuin, 2 ^e klasse
218 -	"	, boomgaard, 2 ^e klasse
219 -	"	, huis & erf, 1 ^e klasse
220 -	"	, tuin, 2 ^e klasse
221 -	"	, bosch, 1 ^e klasse
222 -	"	, vijver als bouwland terrein van vermaak, 1 ^e klasse
223 -		, pleizieruin als idem, Terrein van Vermaak, 1 ^e klasse
224 -	"	, weiland, 2 ^e klasse
225 -	"	, bosch, 3 ^e klasse
226 -	"	, bosch, 3 ^e klasse
227 -	"	, bouwland, 3 ^e klasse
228 -	Gallée, Johan Hendrik, burgem(..), Vorden, 108, bosch, 4 ^e klasse	

229 -	"	, bouwland, 2 ^e klasse
230 – Willinck	"	, bouwland, 2 ^e klasse
231 - Gallée, Johan Hendrik		, bouwland, 1 ^e en 2 ^e klasse
242 – Willinck. Casper Derk, griffier, Hengelo		, bouwland, 1 ^e en 2 ^e klasse
243 –	"	, bosch, 3 ^e klasse
244 -	"	, koepel en erf als bouwland, 1 ^e klasse
245 –	"	, bosch, 2 ^e klasse
246 –	"	, bosch, 2 ^e klasse
247 –	"	, bosch, 1 ^e klasse
248 -	"	, bosch, 1 ^e klasse

Sectie E, blad 01

- 4 - heide, 1^e klasse
- 5 - dennebosch, 3^e klasse
- 6 - bouwland, 5^e klasse
- 7 - tuin, 3^e klasse
- 8 - huis en erf, 1^e klasse
- 9 - heide, 1^e klasse
- 10 - bouwland, 4^e klasse
- 11 - uitweg als bosch, 3^e klasse
- 12 - bosch, 3^e klasse
- 13 - bosch, 3^e klasse
- 14 - dennebosch, 2^e klasse
- 15 - heide, 1^e klasse

- 46 - heide, 1^e klasse
- 47 - bouwland, 5^e klasse
- 48 - bouwland, 5^e klasse
- 49 - uitweg als heide, 1^e klasse
- 50 - heide, 1^e klasse

- 52 - bouwland, 3^e klasse
- 53 - bouwland, 3^e klasse
- 54 - huis en erf, 1^e klasse
- 58 - heide, 1^e klasse
- 59 - bouwland, 3^e klasse

COLOFON

© TuinTerTijd

Netterden, oktober 2011/oktober 2013

Tekst & vormgeving:
TuinTerTijd, 2011/2013

Afbeeldingen:

p. 6, 8, 22 - ©Gelders Archief, Arnhem

p. 10,18 - ©watwaswaar

p. 14 - ©Nationaal Archief, Den Haag

p. 26, 28, 30 - ©Regionaal Archief Zutphen, Zutphen

Vrijwel alle afbeeldingen en foto's zijn bewerkt door TuinTerTijd.

De herkomst van de afbeeldingen is steeds vermeld, daar waar dit niet het geval is, geldt: ©TuinTerTijd, 2011/2013

Dit rapport en de hierin opgenomen afbeeldingen mogen niet op andere wijze worden gepubliceerd.

TUINTERTIJD

BUREAU VOOR TUINHISTORIE

Acacialaan 22

7077 AK Netterden

T 0315 64209

M 06 23830460

E info@tuintertijd.nl

I www.tuintertijd.nl

TUINTERTIJD

BUREAU VOOR TUINHISTORIE

- OKTOBER 2011- 02 -

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen